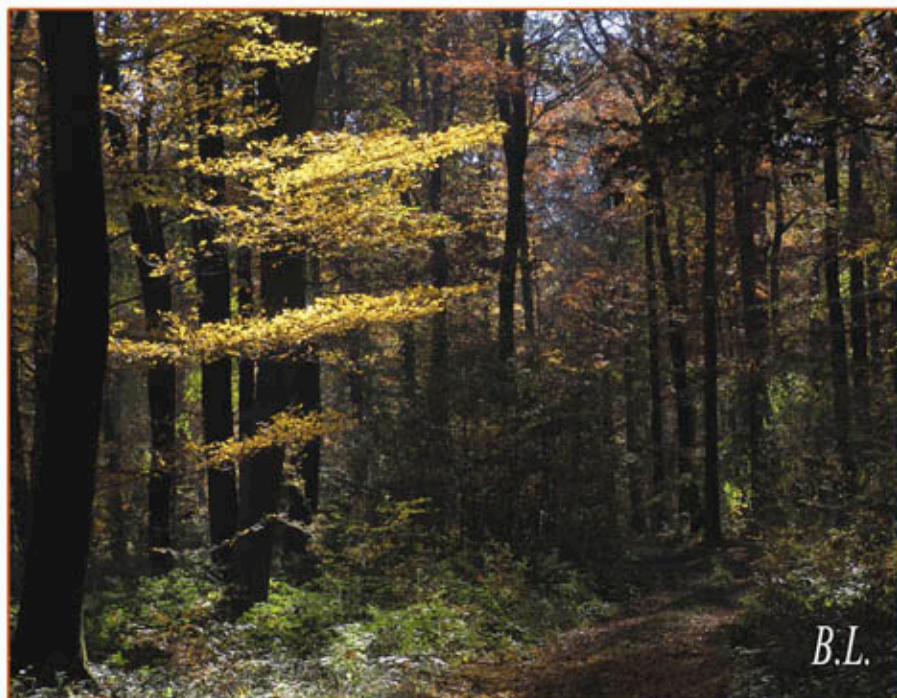

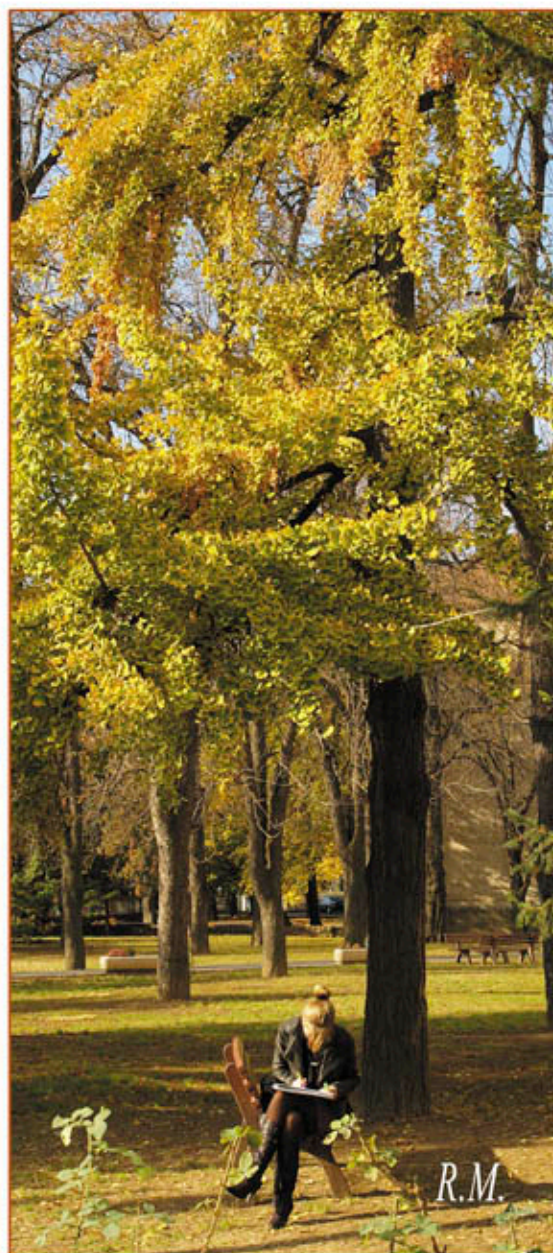
ORVOSKARI, HIRMONDÓ

M.Z.

B.L.

R.M.

Pécs, 2009. november – december

GYÁSZOLUNK – 2009. november 26.

Tisztelt Kollégák, Hallgatók és Hozzáértők!

Tragikus esemény történt Karunk Biofizikai Intézetében. Egy zavart elmeállapotú, fegyvertartási engedéllyel rendelkező hallgató lövéseket adott le a folyosón és a gyakorlatteremben. Egy hallgató a helyszínen életét veszítette. Egy másik hallgató súlyos, életveszélyes sérülést szenvedett, őt a baleseti sebészeti team több mint hat órás műtétet követően stabil állapotban adta át az intenzív terápiás osztálynak. Két dolgozónk, egy oktató és egy takarítónő súlyos, nem életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A riasztást követően a mentők és a rendőrség azonnal a helyszínre érkezett. A tettest 20 percen belül a 400 Ágyas Klinika hetedik emeletén fogták el, miután feladta magát.

Köszönjük a mentőknek és a rendőrségnek a gyors és szakszerű beavatkozást, a kollégáknak a rendkívüli helyzetben tanúsított helytállást.

Mély részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki az elhunyt áldozat és a sérültek hozzátartozóinak. Bizunk sérültjeink mihamarabbi felépülésében, melyhez minden támogatást biztosítunk.

Együttérzésüket köszönöm:

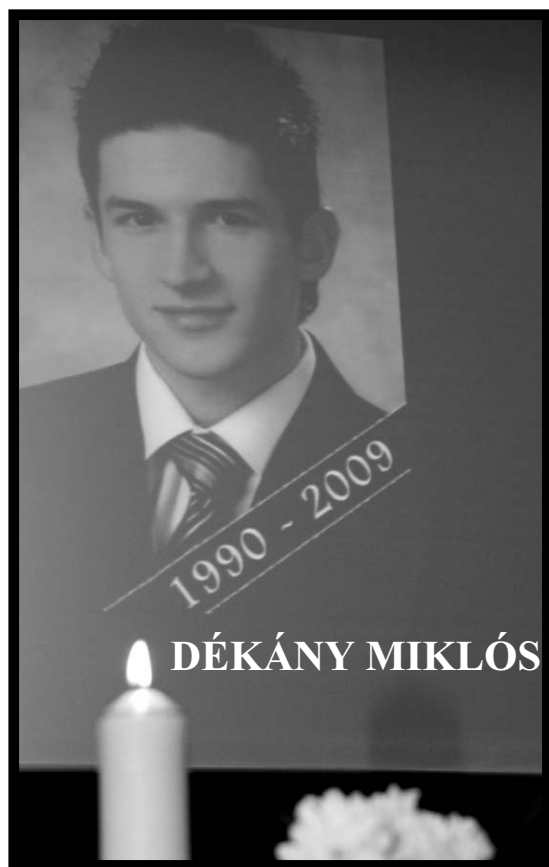
Dr. Németh Péter
dékán

Az elhunytat, **DÉKÁNY MIKLÓS** gyógyszerészhallgatót az Oktatási és Kulturális Minisztérium, a Pécsi Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara, a Pécs M. J. V. Önkormányzata, a Kaposvár M. J. V. Önkormányzata és a Magyar Gyógyszerészi Kamara saját halottjának tekinti.

Emlékét szívünkben őrizzük.

EMLÉKEZÜNK

TARTALOM

**Gyászoljuk Dékány Miklós
gyógyszerészhallgatónkat**

Az ÁOK Tanácsának ülése

**Pécs-Oslo együttműködés
norvég hallgatók képzésében**
(Szeberényi József, Csernus Valér)

**A Klinikai Központ szakdolgozóinak
elismerései** (Kovácsné Kósa Judit)

KARÁCSONY (Kiss Tamás összeállítása)

**Prof. Jobst Kázmér és prof. Kellermayer
Miklós születésnapjára ünnepség**

**A Kórélettani Intézet alapításának
60. évfordulója** (Balaskó Márta)

**Tehetségért Mozgalom – érettségire
felkészítő tábor** (Biró Gábor)

**A működési nyilvántartás megújításának
néhány új sajátossága** (Forrai Márta)

**A sürgősségi betegellátás helyzete Pécsen
és vonzáskörzetében** (Sárosi István)

Emlékeim – Dr. Kovács Antal

**Berde Botond ösztöndíj – pályázati kiírás
és támogatott ösztöndíjasok** (Benkő Rita,
Ferencz Andrea) **beszámoló**

Tíz éves a Szívgyógyászati Klinika
(Gulácsy István)

Nesze neked Bologna! (Székely Miklós)

RENDEZVÉNYEKRŐL: VII. Aritmia és Pacemaker kongresszus; Intervenció Radiológiai szimpózium; Neuroradiológusok kongresszusa; Biológus doktoranduszok konferenciája; Magyar Urológus Társaság kongresszusa

**Az „Integráció és migrációs egészségügy
Magyarországon” c. projekt II.
szakértői fóruma** (Bognár Rita)

MEGJELENT: Komócsi András– Ungi Imre–
Kónyi Attila: **Szívkatéterezés artéria radi-
alis behatolásból**; Gyula Mózsik, András
Dömötör, Tibor Past, Viktória Vas, Pál
Perjési, Mónika Kuzma, Gyula Blazics, Já-
nos Szolesányi: **Capsaicinoids**; Decsi Ta-
más (szerk.): **A beteg gyermek táplálása**

Emlékezés Beck Somára (Emed Alexander)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Sajtószemle

Prof. KISS TIBOR

Az ÁOK Tanácsának ülése

2009. szeptember 24.

1. Címzetes egyetemi tanári cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel terjeszti a Szenátus ülésére a címzetes egyetemi tanári címek adományozására tett javaslatot.

	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Czuriga István vezető főorvos	60	3	3
Dr. Thomas Michael Proebstle egyetemi tanár	61	4	2

2. Címzetes egyetemi docensi cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel terjeszti a Szenátus felé a címzetes egyetemi docensi cím adományozására tett javaslatot.

	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Embey-Istin Dezső vezető főorvos	63	1	2

3. Honoris causa doktori cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel terjeszti a Szenátus ülésére a Honoris causa doktori cím adományozására tett javaslatot.

	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Sveinung Lunde igazgató	65	1	1

4. A Szak- és Továbbképzési Bizottság ÁOK keretén belüli működtetése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel szavazta meg a Szak- és Továbbképzési Bizottság elnökét

	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Ertl Tibor egyetemi tanár	64	1	1

5. Sportorvostani Tanszék létesítése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag támogatta a Sportorvostani Tanszék létesítését.

6. A Baranya Megyei Kórházzal történő integrációból következő szerkezeti átalakítások

A PTE Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 8 tartózkodás mellett elfogadta a Klinikai Központ feladat-ellátás átvételével és integrációjával megvalósuló „Integráció”-jának „Szakmai programját” – az orvos-szakmai és a műszaki gazdasági feladatok átvételét és integrációját, a Klinikai Központ szervezeti átalakítását és intézetesítését, az átvett feladatok gazdasági fenntarthatóságára vonatkozó számítások elvét, valamint a további időszakra vonatkozó feladatokat – elfogadta.

(Előterjesztés az ágyszámokról.) A Családorvostani Intézet és III. sz. Belgyógyászati Klinika, mint önálló szervezeti egység 2009. november 30. napjával történő megszűnését és az általános belgyógyászati ágyak Immunológiai és Reumatológiai Klinika (6), az I. sz. Belgyógyászati Klinika (20), a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum (10), valamint a Baranya Megyei Kórház telephely (9) közötti felosztását.”

A PTE Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 20 igen, 2 nem, 21 tartózkodás mellett, szavazati határozatképtelenség miatt nem fogadta el az előterjesztést. Döntés nem született.

A második szavazás, mely a *Családorvostani Intézet, mint önálló oktatási szervezeti egység 2009. december 1. napjával történő létrehozásáról az Általános Orvostudományi Karon* döntött volna, így okafogyottá vált.

**ORVOSKARI
HIRMONDÓ**

Felélő szerkesztő: Barthó Loránd, Decsi Tamás

Olvasszerkesztő: Hollósy Tibor

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■

HU ISSN 1586-1295 ■ Nyomtatva a PTE ÁOK Nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes

A borítón Miklovics Zoltán (Nukleáris Medicina Intézet), Rodler Miklós, Sebők Béla és Barthó Loránd fényképei. Középen Hollósy Tibor (Anatómiai Intézet): Bolíviától Mexikóig.

Pécs-Oslo együttműködés norvég hallgatók képzésében

2006. januárjában a PTE ÁOK akkori kari vezetése és az osloei Björknes College igazgatója együttműködési szerződést írt alá, melynek keretében a University of Oslo és a Björknes College bekapcsolódott a norvég orvostanhallgatók karunkon folyó képzésébe. Az alábbiakban a harmadik évet befejező közös képzési program (a továbbiakban „Oslo/Pécs program”) legfőbb jellemzőit és az összegyűlt tapasztalatokat ismertetjük.

Az Oslo/Pécs program

A programban az I. éves kötelező tárgyak többségét részben az Osloi Egyetem Természettudományi Karán, részben a Björknes College-ben oktatják.

Az Osloi Egyetem bevonására a kreditrendszerű oktatás bevezetése teremtette meg a lehetőséget: más egyetemeken felvett kurzusokat elfogadhatunk, ha azok legalább 75%-ban megegyeznek saját tantárgyainkkal. Az Osloi Egyetem professzoraival és saját tantárgyfelelőseinkkel folytatott egyeztetések alapján az alábbi, tantárgyfelelőseink szakmai ellenőrzése mellett tartott kurzusokkal váltottuk ki saját tantárgyainkat (I. táblázat).

I. táblázat

Az Osloi Egyetem kurzusai	A PTE ÁOK tantárgyai
Introduction to Chemistry Organic Chemistry	Medical Chemistry 1&2
Cell Biology and Genetics General Biochemistry	Molecular Cell Biology 1&2
Physics – The Foundation of Natural Sciences and Medicine	Biophysics 1&2
Introduction to Applied Statistics	Biometrics and Computing

A Björknes College-től egyetemi szintű kurzusokat nem tudunk átvenni. Azonban több olyan tárgy oktatását megszerveztük a Björknes-en, melyet vagy saját oktatóink tanítanak hétvégi blokkok formájában, vagy norvég kollégák, akiknek a tevékenységét a mi tantárgyfelelőseink irányítják és felügyelik. Ilyen kurzusok:

Medical Anthropology
Medical Communication
Medical Ethics
First Aid
Hungarian Language
Latin Medical Terminology
The Basics of Health Prevention
General Epidemiology and Demography

Az I. éves mintatantervben szereplő kötelező tárgyak közül kettő, az Anatomy 1, illetve a Histology Embryology 1 tárgyak Osloban történő oktatását az ottani infrastrukturális feltételek hiánya miatt nem tudtuk megoldani. Azért, hogy az I. évet Osloban sikeresen teljesítő hallgatók felvehessék valamennyi II. éves tárgyunkat, az Anatómiai Intézet a két tantárgyból **nyári kurzusokat** hirdetett meg. Miután a nyári kurzusok formailag nem illeszthetők a PTE oktatási rendjébe, azok külső (extramurális) kurzusnak számítanak és sikeres teljesítésük esetén a hallgatóknak az Osloban végzett kurzusokhoz hasonlóan kreditátvétellel ismerik el. A II. évre beiratkozó hallgatók képzése azután már Pécsen folytatódik és a diplomát is karunktól fogják megkapni.

A program előnyei

A **Björknes College** – Oslo egyik legjobb nevű magániskolája – több, mint egy évtizede partnere a karunkra hallgatókat toborzó College Internationalnak. Világszerte több oktatási programmal rendelkezik, egyik kiemelt célja pedig pozícióinak megerősítése a közép-európai idegennyelvű orvosképzés piacán. A Björknes számára ezt a lehetőséget nyújtja az Oslo/Pécs program.

Az **Oslo Egyetem** a program segítségével növeli hallgatói létszámát, ezáltal a norvég államtól több költségvetési támogatásban részesül.

Orvoskarunk számára a program indulásakor több előnnyel kecsegtetett. Angol nyelvű programunk legnagyobb létszámú kontingensét a norvégok alkotják. A program a norvég érdeklődés fenntartását/növelését ígérte az egyre kompetitívabbá váló orvosképzési piacon. Lényeges szempontként merült fel az angol I. évfolyamon tapasztalható jelentős mértékű (20-30 százalékos) lemorzsolódás is. A Pécs/Oslo program segítségével a kibukással, illetve más egyetemre történő „átigazolással” bekövetkező hallgatófogyást kompenzálhatjuk.

Kockázatok

A Pécs/Oslo program indulásakor komoly aggályok is felmerültek. Norvégiában kizárólagos toborzó-képviselőnk a **College International**. Bár a rendszer nem a szokványos módon, első évre toboroz, félő volt, hogy programunk elindítása negatív következményekkel fog járni a College-el való kapcsolatunkban. A programindítás így érthetően rosszallást váltott ki a College részéről. Azóta a College-el megegyeztünk, a feszültség oldódott.

Féltünk attól is, hogy a program el fogja szívni a Pécsre **közvetlenül jelentkező norvég** hallgatókat. Ennek tömeges fellépése az első év kiesése miatt finansziális hátrányokkal járhat számunkra. Ez szerencsére eddig nem igazolódott be.

Átállási problémáktól is tartottunk. A nagy tárgyak oktatása norvég nyelven történik az Osloi Egyetemen. Nem tudtuk, képesek lesznek-e a hallgatók átállni az angolul oktatott nyári kurzusokra és a II. év nehéz tárgyait.

Tapasztalatok

Az elmúlt 3 év tapasztalatait az alábbiakban lehet összefoglalni.

1. Az Oslo/Pécs program nem csökkentette a Pécsre I. évre jelentkező és felvett hallgatók számát. A program indulása előtti utolsó I. évfolyamon (2005/2006) 33, míg 2006/2007-ben 43, 2007/2008-ban 57, 2008/2009-ben pedig 50 norvég hallgató iratkozott be az I. évre. Így a program tehát nem csökkentette a norvégok érdeklődését orvosképzésünk iránt. Ezzel szemben ebben az időszakban – a Björknes hivatalos norvég forrásokból származó értesülései szerint – a régió egyéb országaiban stagnált vagy csökkent a norvégok jelentkezése az orvosegyetemekre.

2. Az Osloi Egyetemen oktatott tárgyak vizsgái szigorúak voltak, komoly szelekciós hatás érvényesült.

3. A nyári anatómia kurzusokon a Pécs/Oslo hallgatók lelkesek, motiváltak, jobban szerepelnek, mint egy átlagos pécsi angol csoport, lemorzsolódás alig tapasztalható. Ez egyben azt is bizonyítja, hogy ezek a hallgatók kitűnő alapokat szereztek az Osloi Egyetemen folytatott tanulmányaik során.

4. A hallgatók mind az osloei képzést, mind a nyári anatómia kurzust nehéznek tartják, de azt is tudják, hogy ez a javukat szolgálja.

gálja. Hangsúlyozzák a nyári kurzus oktatóinak kiválóságát és segítőkészségét.

5. A norvég–angol nyelvi átmenet nem jelentett különösebb problémát a hallgatók számára. Ez részben annak köszönhető, hogy Osloban több tárgyat angol nyelvű tankönyvekből tanultak.

6. A negyedik évébe lépő program iránti érdeklődés évről-évre nő, lehetővé téve a hatékonyabb kiválasztást, illetve a létszám növelését (II. táblázat). A program továbbfejlesztése megvalósítható, hiszen a 2009/2010-es tanévtől Anatómiai Intézetünk vállalta két nyári csoport oktatását, maximum 50 fős létszámmal.

II. táblázat

Tanév	Oslo/Pécs programba		A nyári anatómia/Szövettan kurzust	
	jelentkezők száma	felvettek száma	felvevők száma	teljesítők száma
2006/2007	40	25	14	13
2007/2008	98	25	19	15
2008/2009	118	31	23	18
2009/2010	213	?	?	?

(?: nincs még adat)

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a bizonytalanul, félelmek közepette induló program sikeresnek bizonyult: az Oslo/Pécs program minden résztvevő (hallgatók, Björknes College, Oslo Egyetem, PTE ÁOK) számára előnyös. A pozitív tapasztalatok birtokában 2009 tavaszán a partnerek további 3 évre meghosszabbították a szerződést. Az Oslo/Pécs program sikere a jövőben további közös képzési formák alapját is megteremtheti.

Dr. Szeberényi József az Oslo/Pécs program megbízott koordinátora

Dr. Csernus Valér oktatási dékánhelyettes

Berde Botond ösztöndíj

Az egyetemünk díszdoktora, Berde Botond (Basel) professzor által 1997-ben alapított, fiatal kutatók támogatási alapjának 2010. évi ösztöndíjára pályázatot hirdetünk az alábbi feltételekkel:

- Az ösztöndíj rövid (néhány hetes), továbbképző jellegű, metodikai tanulmányutat tesz lehetővé az alábbi nyugat-európai országok valamelyikébe: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- A pályázó a pályázat benyújtásakor még nem töltötte be a 37. életévét.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelyről beszámolók már nemzetközi folyóiratokban is megjelentek.
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvételre nem lehet pályázni.

Az ösztöndíj összege 5000 svájci frank, évente egy ösztöndíj adható ki. A pályázatok benyújthatók a PTE ÁOK Dékáni Hivatalába, **2010. március 8-ig**.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- pályázati kérelem, megjelölve a fogadó intézmény címét és a fogadó fél nevét;
- a fogadókészséget igazoló levél;
- a pályázó szakmai életrajza;
- munkaterv;
- a nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond professzor egyetértésével kijelölt kuratórium bírálja el.

A sikeres pályázó tanulmányútját 2010. május végét követően kezdheti meg.

Dr. Schneider Imre
emeritus professzor
a kuratórium elnöke

A Klinikai Központ szakdolgozóinak elismerései

Minden esztendőben két alkalommal lehetőség nyílik az egészségügyben áldásos, és olykor bizony nem egyszerű munkát végző szakdolgozók méltó elismerésére. A korábbi években is kiválasztottunk tavasszal három, ősszel pedig egy szakdolgozót; előbbiek az „Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékklevél” elnevezésű díjazásban, utóbbi pedig az „Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem” díjban részesült. Az idei évtől azonban a klinika/intézetvezetők javaslata alapján, dr. Kollár Lajos klinikai főigazgató úr hozzájárulásával létrehozásra került a Főigazgatói Dicséret, melyben azok a szakdolgozók részesülnek, akik a fent említett elismerésekre jelöltként szerepeltek, azonban a szavazáson nem kerültek kiválasztásra.

Lássuk tehát az idei díjazottakat, a díjazás kronológiai sorrendjében:

Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékklevél 2009. és Főigazgatói Dicséret

Mint minden alkalommal, idén is az Ápolók Nemzetközi Napja keretében kerültek átadásra az Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékklevelek. A kitüntető címet és az ezzel járó pénzjutalmat az alapító okirat értelmében minden esztendőben az a három szakdolgozó kapja, akit a szervezeti egységének szakdolgozói jelölnek, majd ezt követően a klinika/intézetvezető főnővérek előterjesztése alapján a főnővéri értekezlet keretében titkos szavazással megválasztanak.

Idén tíz jelölt közül választottuk ki a három díjazottat: *Bódis Jánosné*, az Urológiai Klinika munkatársát, *Horváth Józsefnét*, a Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika dolgozóját, valamint *Tóth Katalint*, a Sebészeti Klinika alkalmazottját.

A díjazottakat az őket jelölő szakdolgozók a következőképp jellemezték:

Bódis Jánosné

1980. június 15-e óta dolgozik az Urológiai Klinikán, 20 éven keresztül három műszakos nővérként, majd endoscopos, ill. urostomás nővérként tevékenykedett.

Kutatásokat végez és előadásokat tart az urostomás betegek szakápolásáról és pszichés vezetéséről. Részt vesz az ápolóhallgatók ismereteinek bővítésében. Munkáját nagy szakértelemmel és lelkiismeretesen végzi. A szakdolgozók körében csapatmunkára ösztönző és közösségteremtő egyéniség. Közel 30 évnyi lelkiismeretes, odaadó és megbízható munkásságának méltó elismerése eme kitüntetés.

Horváth Józsefné

35 éve dolgozik felnőtt szakápolóként. Súlyos betegségből felgyógyulva visszatért munkatársai közé; ő az, aki reményt ad, meghallgatja a betegeket és a kollégákat. A klinika dolgozói számára ő a nagybetűs NŐVÉR, aki pozitív életszemléletével folyamatosan előre lendít.

Lételeme az ápolás; nyugdíjba vonulását követően önzorgalomból, önkéntes munkavállalóként csatlakozott a csapathoz, kiktől igazából nem vált el soha.

Tóth Katalin

1975 óta dolgozik a pályán, jelenleg osztályvezető ápolóként az Akác utcai égéssebészeti részlegen. Az OTKI EFK Intézetvezető szakán diplomázott, tudását folyamatosan igyekszik átadni az őt követő generációnak. A betegekhez való viszonyát nagyfokú empátia jellemzi, munkatársaival való viszonya is kiváló. Társadalmi szerepvállalása is igen sokrétű; az Égés Egyesület vezetőségi tagja, tagja a MESZK Etikai Bizottságának, valamint a PTE Integrált Egészségügyi Szakszervezetének is.

A következő hét szakdolgozó részesült Főigazgatói Dicséret elismerésben:

Bogdán Mária, a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika vezető szülésznője,

Gyulai Gedeonné, az I. sz. Belgyógyászati Klinika szakápolója,

Hosszú Attiláné, a Fogászati és Szájsebészeti Klinika ápolója,

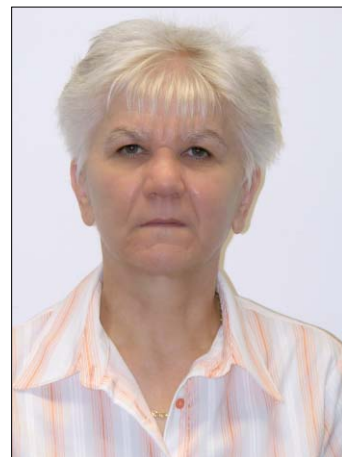
Juhászné Turschl Paula, az Idegsebészeti Klinika osztályvezető ápolója,

Ludvigné Soltész Ágnes, a Neurológiai Klinika osztályvezető főnővére,

Nemes Péterné a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Családorvostani Intézet asszisztensnője,

Dr. Sámikné Varga Ilona, a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum vezető laboratóriumi asszisztense.

Az okleveleket és a Főigazgatói Dicséreteket *Dr. Kollár Lajos*, a Klinikai Központ főigazgatója adta át a 2009. június 18-án megtartott szakmai nap keretében.

Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem 2009. és Főigazgatói Dicséret

Az őszi időszakban, a rendszeresen megrendezett Egyetemi Orvosnapok alkalmával adják át az Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérmeket. A kitüntető címet és az ezzel járó pénzjutalmat az alapító okirat értelmében minden esztendőben az a szakdolgozó kapja, akit a szervezeti egységének szakdolgozói jelölnek, majd ezt követően a klinika/intézetvezető főnövérek előterjesztése alapján a főnövéri értekezlet keretében titkos szavazással megválasztanak.

Az idei évben két jelölt közül választottuk ki a díjazottat: *Milovecz Gábornét*, a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika vezető főnövérét, akit Szekeresné Izsák Margit, a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum vezető főnövérenek javaslatára jelöltek a kollégák; ezzel is alátámasztva, hogy Milovecz Gáborné munkásságát közvetlen munkatársain túl a más egységekben tevékenykedő szakdolgozók is ismerik és elismerik.

Milovecz Gábornét így jellemzik a munkatársak:

Csilla 1990-től dolgozik osztályvezető ápolóként, majd 1998-tól intézetvezető főnövéként irányítja az ápolást a PTE KK Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikán.

1996-tól pszichiátria szakápolástant tanít az OKJ ápolóknak, illetve aktívan részt vállal az egyetemi karokról érkező hallgatók gyakorlati oktatásában is. Folyamatosan képi magát; a diplomás ápolói végzettség megszerzése után 2003-ban Egészségügyi gyakorlatvezető, 2008-ban Egészségügyi menedzser képesítést szerzett. Munkáját a magas fokú szakmai hozzáértés mellett mindig segítőkészség, szorgalom és feltétlen jóindulat jellemzi. A betegekhez, hozzátartozókhoz való viszonya példás, ebben a körben is tisztelik, szeretik. Közel húsz éves vezetői munkájának méltó elismeréseként kapja az Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem díjat.

A másik jelölt, *Dr. Rédei Györgyné*, az I. sz. Belgyógyászati Klinika szakápolónője Főigazgatói Dicséret elismerésben részesül.

Szintén Főigazgatói Dicséret elismerést kap 40 éven keresztül végzett kiemelkedő és áldozatos munkásságáért *Bánfai Józsefné*, a PTE KK Bölcsődéjének vezetője.

Marika idén szeptemberben töltötte negyvenedik évét egy munkahelyen, a KK Bölcsőde vezetőjeként. Munkatársai, a szülők és a kisgyermek egyaránt szeretik és tisztelik „Marika nénit”, aki maximális szakmai hozzáértéssel, empátiával és szeretettel fordul felé-

jük. Irányítása alatt a Bölcsőde a város egyik legjobb hírű, szakmai körökben is méltán elismert kisgyermek-intézményévé vált, ahova a gyerekek és a szülők is „hazajárnak”.

Végezetül, de nem utolsósorban említést kell tennünk egy olyan munkatársunkról, aki pályafutásának kezdetétől végzett kiemelkedő szakmai és emberi értékközvetítő munkásságáért részesült elismerésben.

Vargáné Apagyi Erzsébet, a Klinikai Központ ápolási igazgatóhelyettese az Egészségügyi Szakdolgozók XL. Országos Jubileumi Kongresszusán, Veszprémben vehette át a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara által meghirdetett Szakmai Díjat. Tevékenységét a MESZK Baranya megyei Területi elnöke, *dr. Kriszbacher Il-dikó* a következőképpen jellemzi:

A MESZK az egészségügy területén kifejtett kiemelkedő szakmai és közösségépítő szakdolgozói tevékenység elismeréseként MESZK Szakmai Díj elnevezéssel pályázatot hirdetett. A MESZK Szakmai Díj annak a kamarai tagnak adományozható, aki hivatásának képviselővel az egészség megőrzése, betegségek megelőzése, az ápolás, gondozás, betegellátás terén magas színvonalú, példaértékű eredményt ért el, valamint kimagasló tevékenységével hozzájárult az egészségügyi ellátás és a szakdolgozói tevékenység fejlesztéséhez. A helyi és területi szervezetek javaslatára, az Országos Kitüntetési Bizottság véleményezésével, az Országos Elnök jóváhagyásával 21 fő kapta meg idén a kitüntető címet. Baranya megyében Vargáné Apagyi Erzsébet ápolási igazgatóhelyettes részesült az elismerésben, aki kiemelkedő hivatásgyakorlása mellett az oktatói munkában is pályája kezdetétől részt vesz, a fiatal generáció elméleti és gyakorlati képzésével. Ismereteinek átadása során olyan fontos emberi értékeket közvetít, melyek a jövő ápolóinak hivatásában nélkülözhetetlenek.

Ezúton is gratulálunk a díjazottaknak és további jó egészséget és sok sikert kívánunk!

Kovácsné Kósa Judit

Az alábbiakban az idén aranydiplomát elnyert nagybecsű orvosdoktoraink névsorát ismét közöljük, mivel két doktornő neve pontatlanul jelent meg az októberi számban. Kérjük szíves elnézésüket.

Dr. Ambrus Mária, dr. Baranyai Istvánné dr. Nyári Irén, dr. Baumgartner István, dr. Bács Bayer Gábor Huba, dr. Bognár János, dr. Böröcz László, dr. Böhm Klára, dr. Csonka Edit Julianna, dr. Donhoffér Hilda Anna, dr. Faust Fülöp, dr. Ferencné dr. Kun Erzsébet, dr. Fülepp Márta, dr. Gécz Kornélia Mária, dr. Görög Il-dikó Olga, dr. Götz Frigyes, dr. Gyódi Gyula Ferenc, dr. Heim Tibor Ferenc, dr. Jancsó Miklós, dr. Keszthelyi László, dr. Kett Károlyné dr. Borbás Ilona Mária, dr. Kovács István, dr. Kött Béla Aladár, dr. Kött Béláné dr. Szajkó Erzsébet, dr. Lenner Aladárné dr. Kucserka Vilma, dr. Lőczy Géza, dr. Markó József János, dr. Molnár Magdolna, dr. Molnár Miklós, dr. Morvay Géza Sándor, dr. Mutschler Ferencné dr. Rózsa Elvira, dr. Németh László, dr. Papp István Csongor, dr. Patakfalvi Albertné dr. Páncél Magdolna, dr. Perényi Katalin, dr. Pongrácz Gyula, dr. Ratkóci Iván Károly, dr. Rádler Antal, dr. Schmidt Ede György, dr. Simon Endre, dr. Szabó János, dr. Szántó Józsefné dr. Kerényi Mária, dr. Telegdy Gyula, dr. Uhlarik Sándor, dr. Vörös István Mihály, dr. Weigl Örkényi Rudolf Ernő, dr. Weber Mária, dr. Zsifkovits István, dr. Zsiray Ferenc.

Tisztelt Olvasók!

A földre néző szem, ami nem jelent lehajtott fejet, és a legalább néha-néha égre néző lélek szükségképpen teljesítik ki egymást. Ezt a nélkülözhetetlen katarzisz élményt, tiszta áhítatot hivatott szolgálni a művészet is. Időről időre ez a célja megjelenő irodalmi összeállításainknak, remélem, felüdülést nyújtva Önöknek. Boldog karácsonyt és új évet kívánok!

Kiss Tamás
könyvtáros

Ady Endre

Krisztus-kereszt az erdőn

Havas Krisztus-kereszt az erdőn,
Holdas, nagy, téli éjszakában:
Régi emlék. Csörgős szánkóval
Valamikor én arra jártam
Holdas, nagy, téli éjszakában.

Az apám még vidám legény volt,
Dalolt, hogyha keresztre nézett,
Én meg az apám fia voltam,
Ki unta a faragott képet
S dalolt, hogyha keresztre nézett.

Két nyakas, magyar kálvinista,
Miként az Idő, úgy röptünk,
Apa, fiú: egy Igen s egy Nem,
Egymás mellett dalolva ültünk
S miként az Idő, úgy röptünk.

Húsz éve elmúlt s gondolatban
Ott röpül a szánom az éjben
S amit akkor elmulasztottam,
Megemelem kalapom mélyen.
Ott röpül a szánom az éjben.

1908.

Weöres Sándor

Rongyszőnyeg (részlet)

13

Én is világot hódítani jöttem,
s magamat meg nem hódíthatom,
csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy áráthatom és becsaphatom.

Valaha én is úr akartam lenni;
ó bár jó szolga lehetnék!

De jaj, szolga csak egy van: az Isten,
s uraktól nyűzsög a végtelenség.

Márai Sándor: IMA

Minthogy az emberek e napokban nem tudnak válaszolni, az Istennel beszéltem. Ezt mondtam: „Mindenható Isten, irgalmazz nekik és könyörülj rajtuk.” A nagy templomban csend volt. A római Szent Péter templomban mondtam ezt, Michelangelo Pietája előtt. A kora reggeli órákban úgyszólván senki nem volt a templomban. A felső világítás fénye a szobor női arcát világította meg. Ez az arc komoly, indulatmentes. Van egy foka a fájdalomnak, amikor az emberi öntudat kikapcsol. Michelangelo ezt a pillanatot mintázta meg az arcban. Az Anya, aki halott Fiát térdén tartja, nem sír, nem sópánkodik. Komolyan néz, figyelmesen. Minthogy könyörgésemre senki nem felelt, nem tehettem mást, mint én is figyelmesen nézelődtem és vártam. Akkor reggel, a római Szent Péter templomban Michelangelo Pietája előtt úgy hittem, megértettem valamit. Az Isten mindig felel, de mi, emberek, ezt nem értjük rögtön. Nem véletlen, hogy ebben a templomban állottam, és a Pieta előtt. Ez a komoly, szenvedélymentes arc, amelyet Michelangelo így mintázott meg, válasz volt. Ezt mondotta az arc: „Nincs más megoldás, csak az irgalom.” És a néma kőarc indulatmentesen, csaknem közömbösen mondotta ezt. Megértettem, hogy nem segíthet rajtunk többé más, csak a szeretet. De nem a sópánkodó, lelkendező szeretet, hanem a szakszerű, gyakorló, szívós irgalom. Most még hosszú időn át meg kell tanulnunk szakszerűen irgalmasnak lenni. Túl akarjuk élni. De mi nem tudunk fegyverrel küzdeni a Gonosz ellen. Elmondtam a Miatyánkot. Először életemben mondtam el úgy, szó szerint, betű szerint, mint aki az utolsó szó jogán beszél. Mikor ezt a mondatot ismételtam: „... és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”, megértettem, hogy az Isten felelt. Ezért tovább imádkoztam. Ezt mondtam: „Hiszek Egy-Istenben, a világ Teremtőjében. De nem hiszek többé abban, hogy mindazért, ami történik a világon, a felelősséget át lehet hárítani az isteni gondviselésre. Én vagyok a felelős, én, te, ő.” Most, amikor a Pieta női arcát néztem a római templomban, megértettem, hogy ilyen Magyarország arca is. Figyelmes és közömbös, mert nagyon szenved. Hungária így hajol a magyar nemzet fölé. Már nem vádol. Csak figyel és vár. És mind, akik még élünk, magyarok? Otthon és a világban, annyira élünk csak-, amennyire Magyarország él. Megértettem, hogy a felelősség a miénk. Nem lehet többé elbújni kérdéseinkkel az isteni Gondviselés mögé. Napról napra, óráról órára cselekedni kell, személyesen. Adni, segíteni, erősíteni, tanítani, rejtteni, vigyázni, éjjel és nappal. Túlélni. És aztán azok, akik túlélnek, mondják el a Miatyánkot. Mondják ki, minden következménnyel, ezt a mondatot: „És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátottunk az ellenünk vétkezőknek.”

Rajtunk már nem segít más, csak a győzelem. Ezt megértettem, és elmentem a templomból. És most elmondtam.

(Fenti írását a szerző 1956. november 25-én olvasta föl a Szabad Európa Rádióban. Forrás: Internet K.T.)

„Az élet nem jó és nem rossz; milyen is? Olyan, mint az olcsó irodalom: olyan életszagú. Mit kívánjak, csillag? Mire vágyom, mit szeretnék? Talán, hogy ez a borzongás és áhítat, mely láttodra eltölt e pillanatban, ne múljon el egészen eszméletemből soha. Ez az áhítat, amely néha, pillanatokra, emlékeztet, hogy költő vagyok. Ez minden, amit óvok, rejtek magamban. Nem akarok áhítat nélkül élni. Nem akarok áhítat nélkül meghalni. A világ olyan, mint egy rendőri hír. De én tudom, csillag, hogy ez a föld, amelyen most állok és a mindenségbe pillantok, ez is csillag, s fénylik a nyári éjszakában, mindenestül, velem együtt. Én magam is csillag vagyok, mint a gyanta vagy szúnyog a meteorban, mely most hullott le az égről. Ez a ház, ezek az emberek, ez az erdő, mind része a csillagnak, s fénylünk a végtelen és világos éjszakában. Mind csillagok vagyunk, ezért borzongunk meg néha. Ez a legtöbb, amit tudhatunk. S egy napon lehull ez a csillag is gyantástul, költöstül, telekkönyvestül. Adj áhítatot, csillag.” (Márai Sándor: Csillag – részlet – In: Kabala 2006. p. 98-99.)

Fekete István Karácsonykor

A kályha nagy volt és fekete és ajtajára az volt írva, hogy „Kaláni vasgyár”. Sajnos, ma sem tudom, hol van ez a nevezetes gyár, de a feliratot jól megjegyeztem, mert többször tartózkodtam mellette, mégpedig térdelve. Bevallom: nem valami vallásos áhítat kényszerített ebbe a kényelmetlen testhelyzetbe, hanem a tanítói önkény, ha magaviseletem, vagy tudományos felkészültségem nem felelt meg az iskoá követelményeinek.

Szerencsére a büntetésnek ez a formája kiment már a divatból, bár határozottan voltak jó oldalai is. A kitérdeltetett egyén ugyanis háttal az osztálynak magába szállhatott bűnei súlyosságát illetőleg, vagy elfoglalhatta magát valami kellemesebb dologgal is, mert kirekesztve a komoly tanulók társadalmából, nem fenyegette a feleltetés veszélye.

Azon az emlékezetes délelőttön is megnyugodtam már abban, hogy nem lesz belőlem semmi – mert ezt apám is többször és határozottan állította – újra elolvastam, hogy „Kaláni vasgyár”, de ettől a kályha nem lett melegebb és a téglá sem puhább, mert a kályha már kihűlt, a parkett pedig téglából volt. Ezekkel a kellemetlen tényekkel azonban nem foglalkoztam tovább, mert hátam mögött szinte észrevétlenül elcsendesedett az osztály.

– Valami baj van? – döbbsentem meg és a tisztesség határain belül hátra lesekedtem. Minden arc az ablak felé fordult, mert az ablakon túl lágyan, sűrű pelyhekben esett a hó. És minden arc felderült, mintha az a megfoghatatlan, lágy tisztaság megérintette volna a szíveke; még én is elfeledtem a megszágyenyítést, bár hátrafordulva, szemem megakadt kis csizmáim harmonikáján, amelyek rongyosak voltak, sőt, egyiknek a talpa is válófélben...

Azt lehetne hinni, hogy ezen elszomorodtam, holott erről szó sem volt. Pár nap múlva karácsony, és nekem az új csizmákat mindig a Jézuska hozta. Pontosan a megfelelő méretben. Ebben megdönthetetlenül hittem, valamint abban is, hogy a csizmaosztásban angyalok segídeknek, mert Jézuska egyedül nem tarthatja nyilván azt a rengeteg lábnagyságot. Ez olyan világos és megnyugtató tény, hogy nem is érdemes vele foglalkozni.

Másnap már vakáció volt, térdig érő hó, szánkózás a templomdombon és egészen enyhe bánat csizmáim talpát illetőleg, amelyet már úgy drótoztam fel sajátkezűleg. A szülők ehhez nem értenek és egészen merev álláspontot foglalnak el egy levált talpért, ami érthetetlen, hiszen az illetékes angyal úgys meg hozza a másikat...

Karácsony előtti napon azonban a csizmám végleg „beadta a kulcsot”, mert a zord időre való tekintettel azt nem mondhatom, hogy a „fübe harapott”. Apám pedig azt mondta: „Itthon maradsz! Talán kibírod már ezt az egy napot, ha ugyan...ha ugyan az anygalka egyáltalán törődik az ilyen lókötővel...”

Ez a megállapítás határozottan rosszul esett, de én bíztam az angyalban rendületlenül, mert tudtam, hogy a csizmaügybe a szülőknek beleszólásuk nincs. Ezért azután a szobafogság sem keserített el túlságosan, sőt az egész házon átreszkető izgalom kellemes várakozással töltött el.

– Olvasgass, kisfiam – mondta nagyanyám – és maradj a szobában, úgys meg vagy fázva. – Ezzel kiment és rám zárta az ajtót.

Hát én nagyon szerettem olvasni, ha nem mondták – de, ha mondták, azonnal nem szerettem. Ha pedig tiltották, majd meghaltam a betűért. Unatkoztam tehát mindaddig, amíg a szekrénykulcsokat fel nem fedeztem a zárban. Ebben a szekrényben már tettem egy-két kutatást, amelyek értékes gombokat eredményeztek, de általában zárva volt, s most itt az alkalom. Kint csendes minden, a kulcs mintha vajban járna, az ajtó feltárol és a titokzatos naftalinszag megborzongatta kutatásra feszült idegeimet.

Csend. Odakint nem mozdul semmi, a kabátok lógnak és nem törődnek vele, ha össze-vissza forgatom őket. De ilyen gombjaim már vannak. Ekkor megakadt szemem egy dobozon. Írás nincs rajta, de amikor felemelem, kellemes bőr szaga van. Hallgatózom: nem jön senki. És ekkor kinyitom a skatulyát és majdnem elejtettem, mert feketén és érthetetlenül rámnézett egy pár új csizma.

Csak álltam és összezavarodott bennem minden.

Aztán csendesen visszatettem a dobozt, bezártam a szekrényt, leültem az ablakhoz. Odakint olvadt, megrokkant a hó, az eres csepegett.

Talán nem is az enyém – próbáltam vigasztalni magam –, de az a két új csizma feketén ásitott gondolataim között s ettől olyan fájdalmasan üres lettem, hogy összeszorult a szívem és rá se néztem nagyanyámra, amikor bejött.

– Olyan csendes vagy – homlokomra tette a kezét; és én elhúztam a fejem. De még pislogott bennem valami remény, ami aztán a fenyőszagú, gyertyaszagú fényességben teljesen elveszett. Összedőltek a mesék, zagyva szürkességbe fulladtak a z álmok, mert a fa alatt ott volt az a doboz, benne nem csizmák, hanem a kétkedés malomköve s alatta a hitem, amit elvesztettem egyetlen délutánon, csak azért, mert a felnőttek rövid életű mesét szerkesztettek az örökkévaló valóság helyett.

Régen volt ez már nagyon, de azok a kis csizmák még ma is előjönnek ilyenkor, elmúlt karácsonyfák erdejéből és eltűnnek újra, mint tiszta gyermekségem.

(1958)

SZÜLETÉSNAPI ÜNNEPSÉG

A Pécsi Tudományegyetem KK Laboratóriumi Medicina Intézete és Prof. Dr. Kovács L. Gábor, akadémikus, az intézet igazgatója születésnapi ünnepséget rendezett prof. Jobst Kázmér egyetemi tanár, az MTA rendes tagja 85. születésnapja és prof. Kellermayer Miklós egyetemi tanár, az orvostudományok doktora 70. születésnapja alkalmából.

Az ünnepi ülés helyszíne a Pécsi Tudományegyetem ÁOK Elméleti Tömb Flerkó Béla tanterme volt (7624 Pécs, Szigeti út 12.). Időpontja: 2009. november 20. 14 óra.

Zsúfolásig megtelt a meghirdetett időpontra az előadóterem. A vendégek, barátok és meghívottak az ország legkülönbözőbb részéből, valamint külföldről érkeztek. Az ülés programját, mint házigazda prof. Kovács L. Gábor moderálta.

Az első részben köszöntők hangzottak el az Egyetem, a Kar és a Klinikai Központ vezetői részéről: prof. Gábor Róbert rektor, a PTE; prof. Miseta Attila dékánhelyettes (dr. Németh Péter dékán távollétében), a PTE ÁOK; prof. Kollár Lajos főigazgató, a PTE KK; valamint prof. Kovács L. Gábor akadémikus, intézetigazgató, a PTE LMI nevében köszöntötték az ünnepeltet bensőséges hangú gratulációkkal és személyre szóló ajándékokkal.

A köszöntők sorában prof. Kosztolányi György akadémikus az MTA Orvosi Osztályának jókívánságait tolmácsolta mindkét ünnepeltnek.

A társintézetek közül dr. Seres Erika (dr. Horváth Andrea távollétében) a SZTE Szent Györgyi Albert Egyetemi Központ Laboratóriumi Medicina Intézetét képviselte.

Felkérésre felolvasásra került egy váratlanul érkezett köszöntő levél is, amit az intézet egyik legkedvesebb, volt tudományos diákköröse, dr. Jilling Tamás MD, PhD küldött Chicagoból, célzottan a rendezvény időpontjára. (Köszöntőjét az alábbiakban szintén olvashatjuk.)

A felkért ünnepi előadó a Debreceni Egyetemről prof. Muszbek László egyetemi tanár, az MTA rendes tagja volt. Előadásának eredeti bejelentett címe: „Laboratóriumi Medicina: ahogy azt Péctől tanultuk”. Nagyszerű előadását rögzítettük és teljes terjedelmében itt közöljük.

Befejezésül az ünnepeltnek nevében prof. Jobst Kázmér egyetemi tanár, akadémikus szólt a hallgatósághoz. Az ünneplés a dékáni fogadáson folytatódott a Tanácssteremben.

Prof. Kovács L. Gábor köszöntője a Laboratóriumi Medicina Intézet nevében

Tisztelt Rektor Úr! Kedves Kázmér és Miklós, hölgyeim és uraim!

Nagy tisztelettel köszöntöm Jobst Kázmér és Kellermayer Miklós professzor urakat. Köszöntöm a Pécsi Tudományegyetem Laboratóriumi Medicina Intézet munkatársait, a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság teljes tagsága nevében, de a fenti szervezetekkel és az előttem szóló egyetemi nobilitásokkal együtt természetesen a saját nevemben is. Roppant megtisztelőnek tartom, hogy kettejük együttesen több mint 40 éves laboratórium és intézetvezetői tevékenysége után immár öt esztendeje vezethetem a tanszéket, és legalább ennyire örülök annak is, hogy mindkettejüket ma is nap-mint nap az intézetben láthatjuk. Nem vendégként, nem látogatóként, hanem fehér köpenyben az intézet oktatási, kutatási problémáit ma is részletesen ismerve, azokban elmerülve, a tanszéki értekezletek munkájában rendszeresen közreműködve, sokszor reggel elsőként érkezve és este utolsóként távozva.

Az elmúlt években nagyon sok mindent átalakítottunk az intézet-

ben. Átalakultak a helyiségek, a géppark, a vizsgálati módszerek, az informatika. Őszintén remélem, hogy az a sok-sok felhalmozott érték, amelyet Jobst Kázmér, majd Kellermayer Miklós teremtettek meg az elmúlt évtizedekben az egyetemünkön, a hazai és a nemzetközi laboratóriumi diagnosztikában, különösen a klinikai biokémia oktatásában, valamint az orvosi humánus és a termé-

Dr. Gábor Róbert, a PTE rektora köszönti az ünnepeltet

Dr. Miseta Attila dékánhelyettes gratulál dr. Jobst Kázmér (fent) és dr. Kellermayer Miklós professzornak

szettudományos szigor ötvözésében, nem alakultak át, hanem a mai napig meghatározó elemei intézeti munkánknak. A jövőt illetően is őrizni kívánjuk ezeket az értékeket.

Sem Jobst Kázmér akadémikus, sem Kellermayer Miklós professzor nem voltak elefántcsont-toronyban élő kutatók. Munkásságukat a teória és a praxis, az elméleti felismerések és a gyakorlati cselekvés szoros összefonódása jellemezte és jellemzi a mai napig is.

Mindketten voltak egyetemünk rektorhelyettesei, más-más korszakban voltak az egyetemi autonómia, az oktatási és kutatási színvonal megőrzésének letéteményesei. Két olyan nagyvívű, iskolateremtő életpályának lehetünk tanúi, amelyek a nagyszámú lexikális adat mellett azt is bizonyítják, hogy Jobst és Kellermayer professzor urak sokoldalú, mély érzésű, elhivatott orvosok, akik – olykor nehézségek mellett

Dr. Kollár Lajos,
a PTE KK főigazgatója

is és szakmájukból eredően sokszor közvetett módon – igazi barátai voltak a betegeknek. Ugyanakkor azt is hangsúlyozni kell, hogy – mint Kázmér és Miklós barátai – sokat tanulhatunk nem csak szaktudásukból, hanem széleskörű műveltségükből, bölcsességükből, ítéletképességükből, és – ki tudja – néha tán hibáikból is. A mai világban erre mindnyájunknak szüksége van.

Befejezésül hadd idézzem Albert Schweitzer szavait, aki azt mondta:

Dr. Jobst Kázmér professzor és fia

„Olyan fiatal vagy, mint reményeid, olyan öreg, mint a kétségeid. Olyan fiatal, mint önbizalmad, olyan öreg, mint félelmeid. Fiatal, mint a hited, öreg, mint a csüggedésed.”

Kedves Kázmér, kedves Miklós, Isten éltesen Benneteket! Maradjatok sokáig közöttünk!

Prof. Muszbek László egyetemi tanár; intézetigazgató, az MTA rendes tagja köszöntője

(Debreceni Egyetem, Orvos- és Egészségtudományi Centrum, Klinikai Kutató Központ)

Tisztelt Ünnepltek! Tisztelt Ünneplő Közönség!

Életem talán egyik legnehezebb feladata előtt állok, amikor ennek a nagyon megtisztelő felkérésnek eleget teszek. Kovács Gábor barátom egy budapesti találkozásunk alkalmával kért erre fel. A felkérésnél sok olyan dolgot mondott, amit szerénységem tiltja, hogy most elismételjem. Azzal fejezte be, hogy hiszen Te mindig mindvégig, mindkettőjünkkel jóban voltál.

Utólag tűnt fel a múlt idő...

Azután persze külön-külön a legnagyobb megtiszteltetés, de együtt is persze nagyon nagy a megtiszteltetés, de tulajdonképpen két eltérő karakterű, habitusi emberről van szó. Máshova teszik a hangsú-

lyokat és mégis együtt kell róluk beszélni. Akkor elkezdtem gondolkodni, különböző gondolatok jöttek fel. Többek között persze Pécsről kezdtem el gondolkodni, hiszen mindkettőjük elválaszthatatlanul összefügg Péccsel. Ha Pécs, akkor a Csontváry Múzeum. Rájöttem, hogy ezt a feladatot, az ellentétes dolgoknak ezt az összeegyeztetését, harmonizálását nálam sokkal zseniálisabban Csontváry Kosztka Tivadar megoldotta. Nézzék meg ezt a képet. Itt vannak lent a taorminai görög színház romjai. Minden egyes apró részlet csodálatosan, gyönyörűen kidolgozva. A piros, a rózsaszín és a zöld komplementaritása önmagában hangsúlyt, harmóniát tükröz. A tengeröblök csak aláhúzzák ezt a harmóniát. És akkor odafönt van egy másik világ. Az Etna hófödte kéksége, a naplementének a rikító sárgasága szintén komplementer egymással. És mégis a kép egységes egész, a kép harmonizál. Én úgy érzem, hogy valami ilyenről van most is és itt is szó.

Aztán a következőkben megadtam a címet, mert Andrea követelte tőlem: „Laboratóriumi medicina, ahogy azt Péctől tanultuk”. Aztán rájöttem, amikor az előadást állítottam össze, hogy sokkal több mindent tanultunk Péctől, mint a laboratóriumi medicinát, úgy hogy önkéntesen elhagytam az első két szót és „...*ahogy azt Péctől tanultuk*” – arról fogok beszélni.

Van egy dolog azonban, amit nem tudunk megtanulni Péctől.

Dr. Kovács L. Gábor professzor gratulációja

Látják ezeket a számokat? (85 és 70 év). A fényképek ugyan valamivel korábban készültek, de nézzék meg az ünnepelteket. Ha igaz, akkor itt lehet valami titok. Vagy a Tubes „kisugárzása”, vagy a lokális, félig mediterrán klíma, esetleg a környező lankák, Villánynak a borai, amelyek megmagyarázzák ezt a konzerváló hatást. Igen, hát a két kedvenc képemet választottam ki. Az egyik Kaziról, ahol a komolyságon áttör egy félrehúzott szájú mosoly, amikor magában átgondolt néhány olyan dolgot, ami kicsit Őt meg is szokta mosolygztatni. Itt a bal szemében van az a hamiskás mosoly, amiről mindannyian olyan jól ismerjük.

Kellermayer Miklós barátom, én nagyon szeretem ezt a képet, mert ebben a képben áttűnik az egész egyénisége. Intézkedik, lelkes, ugyanakkor látszik az, hogy humora is van. Az első találkozás velük nem személyes találkozás volt. Engem akkor, abban az időben, a 70-es évek közepén a trombocytáknak a kontraktilis apparátusa érdekelt és kezembe került egy közlemény. Egy rövid közlemény, a Histochemistry-ben jelent meg, amelyet Kellermayer Miklós, helyesebben Miklós Kellermayer és Kázmér Jobst jegyzett. Én nem tudom, hogy Pécsen, vagy a környezetben mennyire ismerik ezt az 1975-ben megjelent közleményt? Én azt hiszem, ha az egyetem tudományos teljesítményre büszke lehet, akkor ez a közlemény az. Ennek a közleménynek óriási jelentősége volt. Hogy mit csináltak? Próbáltak sejtmagokat izolálni. Megfestették toluidinkékkel. Úgy történt a plazmától és

membrántól való megfosztás, hogy egy nem ionos detergenssel kezeltek és valóban helyben maradtak a magok. Azonban ők valamiért, nem tudom pontosan miért, de acridine orange-val is megfestették ezt a készítményt – és remélem, hátul is jól lehet látni, hogy a magok körül egy filamentozus struktúra, egy szerkezet van: és ez a szerkezet a **citoszkeleton** első megjelenítése a világirodalomban. Én őszintén szólva teljesen lázba jöttem ettől a képtől és nagyon sok szempontból meghatározta a következő éveimnek a munkáit.

Persze nem volt ez előzmény nélkül, hiszen a sejtmag és kromatin struktúráját a nukleáris fehérjék strukturális funkcionális jelentőségét már évek óta tanulmányozták. Ki gondolná azt, hogy Jobst Kázmér, valamikor a 60-as évek elején a metiláció hatását a DNS struktúrára írta le, és hogy olyan közlemények jelentek meg ezen a területen, amelyek a későbbiekben irányt mutattak, utat mutattak. Az érdeklődés persze további tudományterületekre is kiterjedt: a **sejtfelszíni töltésviszonyok** változása és szerepe. Én még emlékszem a Kosztolányival készült közös munkára, amelyben többek között a sejt-elektroforézissel tanulmányozták ezt a kérdést. Vizsgálta az alumínium fiziopatológias hatásait. Akkor amikor még nem is ismertük azt a fogalmat, hogy proteomika, a trombociták proteomikáját tanulmányozták. Számos laboratóriumi diagnosztikai tárgyú közlemény született. Kázmér különösen aktív volt ezen a területen.

Különösen aktív volt az orvostörténeti munkássága is. Azt gondolom, hogy a tudományos megismerés mellett, a természettudományos orvos-biológia felfedezések mellett, ez is egy olyan útmutatás volt számunkra, amely példaértékű. Az orvos-történetnek, de különösen a laboratóriumi medicina történetének számos nagy alakjára hívta fel a figyelmünket, a laboratóriumi medicina magyarországi történetének hihetetlen gazdagságát tárta fel előttünk. Plósz Pál, Udránszky, Jendrassik, Korányi, Somogyi, Szász Gábor és sorolhatnám a jóval hosszabb névsort. Azt hiszem, ha Ő nem lett volna, elkerülte volna a figyelmünket. A glikáció szerepének korai felismerése és ennek a hisztionokra való hatása – Lakatos Ágival közösen – olyan terület volt, amely sok eredményt és sikeres kísérletet hozott.

Miklósna a nátrium, kálium, ATP, fehérjék citoplazmatikus kompartmentalizációjára vonatkozó tanulmányai olyan munkák, amelyeknek úgy gondolom, hogy ebben a pillanatban az igazi jelentőségét még nem is látjuk, még nem is ismerjük. Kettőjük mögött tehát egy olyan tudományos munka áll, amelynek több csúcsa van. Számomra a kedvenc csúcs a citoszkeleton felismerése.

A második találkozás volt tulajdonképpen az első személyes találkozás. Nekem valamikor 1977 körül úgy nagyon kifele állt a rudam a Debreceni Orvostudományi Egyetemről, helyesebben korábbi intézetéből, a Kórélettani Intézetből. Különböző állások után néztem. Már volt is állásom, amikor Szabó Gábor az egyetem akkori rektora és Damjanovics Sándor rektorhelyettes behívtak és azt mondták, hogy az egyetem szeretne egy központi laboratóriumot csinálni úgy, ahogy az Pécsen van, és engem szeretnének felkérni. Én kicsit meghökkenem a kérésen és mondtam, hogy azt szeretném kérni, az ország három vezető laboratóriumát látogathassam meg, utána adjak választ. Elmentem két laboratóriumba – nem Pécsen volt egyik sem – és elkecseregettem. Úgy gondoltam, ezt nem nekem való. A laboratóriumi analitikának egy olyan szűken vett értelmezése, a laboratórium szervezésének egy olyan rossz felfogását láttam mind a két helyen, ami egyáltalán nem volt attraktív. Úgy gondoltam, ha ez a laboratóriumi medicina, akkor én ezt nem vállalom. Aztán eljöttem Pécsre. Kázmér fogadott, leültetett és elkezdtünk beszélgetni. Egy más világ tárult fel előt-

tem. Körbevitt az intézetbe, azután én magam is körbejártam. Láttam, hogy Ludány Andrea a volt nagyon kedves évfolyamtársam proteomikát csinál. Kellermayer Miklóssal beszélgettünk arról, hogy milyen fontos a tudományos utánpótlás nevelése, milyen fontos a laboratóriumi medicina az oktatásban. Láttam azt, hogy a kedves Donhofer Hilda akkor azt mutatta be, hogy az informatika milyen fontos szerepet játszik a laboratórium működésében. Visszatérve Kázmérhoz, akkor még nem tudtam, hogy milyen meggyőző erővel rendelkezik, de rövid időn belül sikerült meggyőznie arról és a látottak, tapasztaltak azt alátámasztották, hogy a laboratórium egy egységes szervezet. Az nem úgy van, hogy egyik ember ezt csinálja, a másik pedig azt, ha-

Dr. Muszbek László professzor ünnepi beszédét tartja

nem ennek egy közös működése van. Sikerült meggyőzni arról, hogy a klinikai diagnosztika, nem mellesleg a terápia része a laboratóriumi medicinának. Sikerült megismernem azt, hogy a laboratóriumi szakember egy személyben, vagy inkább egy csapatban analitikus, diagnosztika és a klinika számára rendkívül fontos konzulens. Láttam azt, hogy a tudományos kutatás elválaszthatatlan része a laboratóriumi medicinának. Laboratóriumi medicina nincs tudományos kutatás nélkül, pláne nincs egyetemi szinten. Megértettem azt, hogy a képzés alapvető fontosságú, és át kell hatnia az orvostanhallgatók képzésétől a szakorvosképzésig és a laboratóriumi személyzet képzéséig. Ennek szelleme át kell hogy hassa a laboratóriumot.

Ennek köszönhetem én – azt nem mondhatnám hogy köszönheti, de meg kell szenvednie a magyar laboratóriumi medicinának – hogy végül is itt kötöttem ki, és életemben a tudományos kutatás, mint hivatás mellett egy foglalkozást is választottam. Ha valakinek ez ellen kifogása van, itt vannak az ünnepeltek, nekik reklamáljon.

(Elnézést, ha én Kaziként és Miklósként aposztrofálok az ünnepelteket, de talán a hosszú, sok évtizedes ismeretségünk megengedi. Ahogy őket ismerem, ők sem kifogásolják.)

Szóval a Kazi úgy indult a laboratóriumi medicinába, hogy annál jobb hátteret keresni sem lehetett. Vegyész-mérnök-ként kezdte, orvos lett, patológus és erre az alapra építette fel a laboratóriumi medicinával kapcsolatos tudását, elképzelését, gyakorlatát. Megalkototta Magyarországon az első egyetemi tanszéket, amelyet aztán követett a debreceni nem olyan nagyon sokkal később, majd követett a szegedi

és követ most a Semmelweis Egyetem is a tanszék megalakításával. De a kiindulás, az iránymutatás itt történt Pécsen.

A klinikai kémia oktatásának kezdeti formában történő elindítása is itt történt, amelyet aztán mi próbáltunk még gyorsítani, és úgy gondolom, hogy alapvető fontosságú lett nemcsak a magyar laboratóriumi diagnosztikában, hanem a magyar orvostudományban is.

Kazi a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság elnöke volt kilenc éven keresztül. Ez feledhetetlen kilenc év volt, ugyanis korábban a laboratóriumi szakmának az irányítói, vezetői valamelyik társaságának a képviselői voltak: kórélettanász, belgyógyász, gyermekgyógyász. Kazi volt az első, aki mint igazi „laboros” vette át a ve-

dolom, hogy ezek a kapcsolatok megtermékenyítették a magyar laboratóriumi medicinát.

Kazi a magyar laboratóriumi diagnosztika krónikásává is vált: nemcsak a múlté de a jelené is. Ezzel felbecsülhetetlen értékű szolgálatot tett a szakmának. A bemutatott következő kép tulajdonképpen történelmi jelentőségű az MLDT életében. Donald Young az **International Federation of Clinical Chemistry (IFCC)** akkori elnöke Magyarországra jött és jónéhány magyar laboratóriumot meglátogatott. Én többek között ennek köszönhetem, hogy Philadelphiában egy évig az Ő intézetében visiting professor lehettem.

Itt a csoportképen a nagy előd (Jobst Kazi) és a követői láthatók.

Dr. Kellermayer Miklós és felesége

Dr. Muszbek László professzor gratulációja

Dr. Jobst Kázmér professzor köszönő beszéde

zetést. Talán a legnagyobb érdeme, hogy a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaságot és így a magyar laboratóriumi medicinát ráhelyezte a nemzetközi térképre. Kialakította azokat a kapcsolatokat a nemzetközi társaságokkal, aminek tulajdonképpen mi élvezzük a gyümölcseit. Ez tette lehetővé azt is, hogy én előbb az európai, majd a nemzetközi **International Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine**-nek a legszűkebb vezetésébe kerültem. Ez tette lehetővé, hogy Kovács Gábor az európai vezetőségnek prominens tagja lett. Ma Horváth Andrea az európai társaság elnöke. Nemcsak azért volt ez fontos, hogy egyéni karriereket támogasson, hanem megváltoztatta a kitekintésünket. Megváltoztatta a magyar laboratóriumi medicina kitekintését, a laborosok kitekintését. Egymás után kezdtek jönni hazánkba a laboratóriumi medicina prominens személyiségei – így a jelenlévő Hermann Wisser professzor – és úgy gon-

Ez már akkor történt, amikor a laboratóriumi diagnosztika vezetésében megtörtént a „szexuális forradalom”. A hölgyek ugyan átvették az uralmat, de Kazi, jómagam és Gábor és utána Horváth Andrea azon az úton indultunk el, amelynek Ő fektette le az alapjait.

Kazi 1990-ben a Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Osztályának elnöke lett és öt évig az elnöke is volt. Számomra nem egyike az elnököknek, hanem az Elnök. Nem tudom van-e itt jelen az Orvosi Osztály azóta elnöki pozícióba került tagja.

Minden tiszteletem, megbecsülésem az övé(ké). De úgy érzem, hogy senki nem tudta olyan diplomatikusan, ugyanakkor olyan messze látóan irányítani az Orvosi Osztályt, mint Ő. Kazi stratégia és taktikus is egy személyben. Valahogy úgy tudnám jellemezni a működését, mint a pointilista festőt. Ahogy kis ecsetvonásokkal rakja fel a pontokat, még senki sem tudja, hogy mi lesz belőle, csak egyedül a festő az, aki látja. Kazi is így szokta „lefesteni”, így szokta megszervezni azokat az eseményeket, amiket Ő már előre lát, de ami még egyáltalán nem biztos. Csavaros eszű, igen csavaros eszű. Nem tudom, hogy székely ősök voltak-e valaha a családban, de nem kellett neki. Nem volt szüksége ilyen másféle genetikai támogatásra. Reménytelen vállalkozás túljárni az eszén. Amellett, hogy látja az egységes egészet, nagyon fontos tulajdonsága, hogy érti, érzékeli a részleteket és élvezi

Dr. Ludány Andrea professzor asszony

a részleteken való kidolgozást, a munkát. Nagyon jó barát. Nagyon büszke voltam akkor, amikor először barátjának vallott. Nagyon jó barát, önzetlen, de meg is tud haragudni. Akkor jön a „három pont” (...)

Az általa érdemesnek tartott fiatalok segítője. Örömmel mondom azt, hogy én ezek közé tartoztam. Az Orvosi Osztályra történt felvételemkor Ő volt az ajánlóm, és azóta is valahogy mindig figyelte a pályafutásomat. Visszaemlékezem arra, hogy amikor lehetett volna levelező tagból rendes taggá avanszálnom, akkor én valahogy úgy gondoltam, hogy nekem a következő alkalommal jön el ez az időszak. És egyszer csak kaptam egy telefonhívást Pécsről, amikor Kazi figyelmeztetett, hogy egy nap múlva van a beadási határidő. „Megszerezted már az ajánlókat? Én még nem írtam alá.” Egy nap alatt intéztük el azt, hogy két évvel hamarabb, mint ahogy én gondoltam, rendes tag lettem. Nemrég ideadta nekem a Romhányi profilról írott könyvét. Nagy élvezettel végigolvastam, utána még néhányszor beleolvastam részletekbe. Azt gondolom, hogy a közvetlen elődöknek a tisztelője: a cselekvő tisztelője, ami azt jelenti, hogy nemcsak magában tartja ezt a tiszteletet, hanem közkinccsé is teszi. Talán nem kell bizonyítanom azoknak, akik ismerik, hogy Kazinak van „sármja”. Ezt Ő is tudja. Használja is. Majd látunk egy képet, ami ezt bizonyítja. Jó kedélyű, felszabadult, tud örülni az életnek. Amikor én 1979-ben először rendeztem kongresszust, akkor a Hortobágyon tartottuk a bankettet. Akkor még voltak híres cigányok. Akkor még a Burai zenekar működött a Hortobágyon. Legközelebb kimentem és az öreg Burai azt mondta: „volt magukkal egy professzor. Nagyon régen láttam, hogy valaki így tudott mulatni.” Persze a jó fehérbor szeretete ezt megkönnyíti, és Kazi tényleg szereti a jó fehérbort.

Néhány kép. Ez a disztíngvált úriember külseje Kazinak. Itt valamin töri a fejét. Ha lehunyja a szemét, az különlegesen veszélyes. (Gábor még nem tudja, hogy miről van szó, de majd rájön.) Ahogy mondtam, itt a három pont; hogy sármos, ez a kép minden további nélkül mutatja. Itt is látszik az, hogy sok mindent kifejez az arca. Örül ennek a kitüntetésnek, ugyanakkor van benne egy ravaszság, a dolgok mögé is lát és élvezzi a helyzetet.

Kellermayer Miklós barátom. Miklóssal nagyon sok szempontból kerültem kapcsolatba. De ami számomra a legmeghatározóbb, az a képzés, az orvospképzés iránti hallatlan elkötelezettsége. Nemcsak elkötelezettsége, mert lehet valaki elkötelezett, ha nem ért hozzá. De Miklós kiváló szakértője az orvospképzésnek. Nem véletlenül lett a Pécsi Orvostudományi Egyetem oktatási rektorhelyettese. Komoly szerepet játszott a curriculumok kialakításában, átalakításában. Talán nem kell bizonygatnom; az a levél, ami elhangzott itt (l. alább: Jilling Tamástól) bizonyítja azt, hogy a fiatalok képzésében milyen meghatározó szerepet játszott. A tanítványok szétvitték azt a tudmányszereket, azt a szellemet, amelyet ő képvisel. Szerencsém volt vele együtt dolgozni egy bizottságban, amelyet „Kellermayer Bizottságnak” hívtunk, és a rendszerváltás után jött létre a magyar szakorvosképzés megújítására. Én kevés jól működő bizottságot láttam, de ez azok közül való volt. Miklós koncepciózusan, jól és nagyon flexibileen vezette ezt a bizottságot. Aperciálta az eltérő véleményeket, adott esetben el is fogadta. Vezetésével a bizottság kidolgozott egy olyan alapkoncepciót, ami megítélesem szerint alapvető jelentőségű volt. Kétségtelen, hogy ez a koncepció azután bekerült egy íróasztal fiókjába, az akkori Egészségügyi Minisztériumban, de a szelleme az előtört. Hiszen azok az alapelvek, amelyeket lefektettünk, hogy az orvospképzés a szakorvosképzés az egyetemeknek az elsődleges feladata. Az, hogy a *szakorvos* az nem lesz, *nem képződik, azt képezni kell*. Az, hogy ennek van egy meghatározott rendszere és folytathatnám tovább. Ez mind ott lett lefektetve és ahogy a mai szakorvosképzés

zés kinéz, annak az alapgondolata sajnos nem mindig és nem mindenben úgy valósult meg, ahogy azt ott annakidején elképzeltük. Az alapgondolat, az alapkoncepció viszont innen, ebből az íróasztalfiókból ered. Hihetetlenül szuggesztív Miklós. Azt hiszem ez a kép mindenkét meggyőző arról, hogy ragyogó előadó. Egyszer Módis László oktatási rektorhelyettes szintén még a rendszerváltás kezdetén meghívta Debrecenbe. A hallgatóknak tartott egy előadást. Híre megelőzte és több száz hallgató vett részt ezen az előadáson. Úgy fellelkesíteni orvostanhallgatókat én még nem láttam. Ehhez hozzátartozik a karizmatikus egyénisége, az ügyek iránti szenvedélyes elkötelezettsége. Van még egy tulajdonsága. Az, hogy a tudományban, hangsúlyozot-

A vendéglátó és az ünnepeltek

tan a tudományban nagyon nehezen tudja elviselni a dogmákat. A megkövesedett, vagy az újonnan kialakult dogmákat, a tekintélyelvét. Ez egy olyan példamutatás, hogy azt gondolom, mindannyiunk számára követendő.

Közéleti ember. Muszáj megemlítenem, hogy a Család számára etalon, kiindulási pont, alfa és omega. Ha azóta nem változott, tizenkét unokának a nagyapja. Úgy tudom, hogy a jó vörös és fehérbort egyaránt kedveli. Összehúzza a szemét. Akkor húzza össze az ember a szemét, ha messzire tekint. De Miklós nemcsak messzire tekint, hanem messzire is lát. Egy jellegzetes életkép a révfülöpi szülői ház előtt. Látjuk azt egy másik képen, hogy és remélem, hogy nemcsak a kitüntetés átadása feletti örömben, hanem egy baráti mosoly is van az arcán, amikor átvette ezt a kitüntetést.

Most pedig az ajándék átadása következne. Mit tud egy kutató adni, milyen ajándékot tud adni? Én nagyon röviden – természetesen nem akarok tudományos előadást tartani – két olyan kísérletet szeretnék itt bemutatni, aminek az inspirálásában ők alapvető szerepet játszottak.

Az egyik: ugye mindenki ismeri a francia paradoxont, hogy a cardiovascularis mortalitás és az éves borfogyasztás inverz összefüggést mutat. De ez a vörösbor fogyasztása. Kazi pedig a fehérbort szereti. Úgy gondoltuk, amikor már sok fehérbort ittunk, Kazi mondta, hogy „miért nem csinálunk valami kísérletet a fehérborral?” – és lőn. Nem a Debrecen környéki fehérbor, és nem is a pécsi lankákról vagy Villányból származó, hanem a Tokajból eredő lett vizsgálva. Úgy gondoltuk, megnézzük, hogy a tokaji bornak milyen hatása van. A vörösbor polifenolokat tartalmaz, tudvalevően a trombocyták funkcióját gátolják, és egyéb hatásuk is van. A Tokaji aszú hatásvizsgálatához hús medikust használtunk, akiknek el kellett szenvedniük egy kétételes absztinens periódust. Ezt követően a következő két hét minden napján 2 dl ötputtonyos Tokaji aszút kellett inniuk. Majd pedig egy ismételt kétételes absztinens periódus következett. A trombocytákra

nem kaptunk semmi hatást, de a fibrinogén koncentráció, ami fontos rizikófaktor, lényegesen csökkent. A vörösbarnak nincs ilyen hatása és nagyon kevés olyan dolog van, amivel fibrinogén koncentrációt lehet csökkenteni. A rossz hír, hogy folyamatosan kell inni! Ugyanis a kétételes tortúra után, az absztinens periódust követően visszaáll az eredeti szintre.

Amikor hozzákezdünk ehhez a másik kísérlethez, Miklós jutott eszembe, persze közben Kazi is eszemben járt. Egy **dogma**, ami a következő. Mindenki tudja, hogy az aszpirinnek, ennek a csodálatos régi gyógyszernek, kedvező hatása van a cardio- és cerebrovascularis történések secunder prevenciójában, talán a primérben is bizonyos fókig. Általánosan elfogadott ma, minden közleményben megtalálható, hogy a betegek 5-45%-a rezisztens aszpirinre. Mi úgy gondoltuk, utánanézzünk, hogy igaz-e? Megnéztük a kísérleteket. Nagyszámú publikációt kellett átnézni. A mai napig, pontosabban a tegnapi napig 1937 publikáció jelent meg az aszpirin rezisztenciáról. Az aszpirin rezisztencia diagnózisa esetén – ez a másik dogma – az aszpirint más thrombocytá-gátló gyógyszerrel kell kiváltani, ez az OEP-nek a rendelkezései között szerepel. Akkor lehet más gyógyszerre rátérni.

Elnézést, hogy egy kicsit belemegyek, de ezt a Kazi kedvéért teszem, hogy a kémiát nem felejtettük el. Az aszpirinnek a cardiovascularis, a cerebrovascularis betegségekben az egyetlen bizonyított hatása az, hogy a thrombocytákban a **ciklooxygenáz I (COX-I) enzim szerin529-es reziduumát acetilálja**. Ezáltal az arachidonsavból történő tromboxánA₂ képződést meggátolja. Az aszpirin rezisztenciát számos laboratóriumi módszerrel vizsgálták. Itt van a felsorolás. Ezek közül azonban egyik sem vizsgálta sem a szerin acetilációját, sem pedig az arachidonsav hatására történő képződést. Mi úgy döntöttünk, hogy ezt a dogmát megnézzük, igaz-e? Két referenciamódszert dolgoztunk ki. Előállítottunk specifikusan reagáló monoklonális antitesteket. Az egyik közülük csak az acetilált formával, a másik csak a nem acetilált formával reagált. Azaz ez a módszer az ún. kémiai reakciót mutatta ki. A másik módszer esetében a thrombocytá dús plazmához arachidonsavat adtunk és különböző manipulációk után meghatároztuk a tromboxánA₂-t, illetve az abból képződött inaktív produktum, a tromboxánB₂-nek a mennyiségét. Ez a módszer viszont az antitestek hatását mutatja. 100 önkéntesen végeztük a vizsgálatot, akik 7 napig aszpirin protektet szedtek: a nulladik napon az acetilált formára semmiféle reakciót nem kaptunk a thrombocytákban. Aztán az első napon már kaptunk és egy csodálatosan szép reakciót a hetedik napon. Amelyik a nem acetilált formát mutatja, ott az első napon kaptuk a reakciót és az utolsó nap hiányzott. Megvolt tehát a módszer, amivel valóban ki lehetett mutatni az aszpirin rezisztenciát. Az eredmény végül is az lett, hogy ez a módszer a másikkal teljes mértékben összhangban volt: a nulladik napon óriási tromboxánB₂ képződés, a hetedik napon gyakorlatilag semmi. Ez volt az a másik módszer, amivel az aszpirin rezisztenciát tanulmányozni lehetett. (Az összes többi módszer közül csak az arachidonsavval történő thrombocytá aktiváció mutatott egyébként hasonló eredményt.)

Meglepő, hogy különösen Magyarországon, de elterjedt a világon is (és az OEP finanszírozás is ezen alapszik), hogy a thrombocytá ADP/ adrenalin/ kollagén aggregációja olyan átfedést mutatott az általunk vizsgált periódusban a 0. és 7. nap között, ami teljesen alkalmatlan volt az aszpirin rezisztencia kimutatására. Valóban a 100 egészséges önkéntesen a referencia módszerekkel végzett kísérleteinkben a válaszadás 100%-ban megtörtént, és ezzel megegyezett az arachidonsavval történt thrombocytá aktiváció is. Míg a többi módszer esetében 11-62%-ban fals pozitív eredményt kaptunk. Az aszpirin rezisztencia tehát egy mítosz, ami lehet, hogy nagyon ritkán előfordul, de erre alapozni terápia megszüntetését, illetve terápiaváltást nem szabad. Ezzel a tudományos dogmával úgy gondolom, hogy

Miklós szellemét folytattuk.

Végül mit adhatok még? Úgy gondolom, hogy Kazinak ajánlanám ezt a Csontváry képet. Ez a Baalbek hihetetlenül gazdag. Tulajdonképpen alig van rajta ember, de Csontvárynak a legéletteliőbb képének tartják. Az élet hihetetlen gazdagságát mutatja, ami Kazi életútját juttatja eszembe. Fantasztikusak a részletek és fantasztikus az egész is. Kazi, fogadd szeretettel Csontvárytól.

Ezt pedig Miklósnak ajánlanám. A bot a tapasztalatot, a könyv a tudást, az arc, az elhivatott szemek, a hitet jelképezik. A három egyisége az, ami a megnyugvást okozza. Én ilyen nyugalmat kívánok Miklósnak.

Légvégül azért valamiféle materiális ajándékot is illik adni. Mindkettőjüknek egy Csontváry albummal szeretnék kedveskedni. Még nincs vége, visszajövök még. Kazinak egy üveggel hoztam abból a Tokaji aszúból, amellyel a kísérleteket folytattuk. Ha megtetszik, a kísérleteket tervezzük kiterjeszteni és önkéntesekre a továbbiakban is szükségünk lesz.

Miklósnak további két ilyen materiális ajándékom is van. Az egyik szintén egy bor, de ez vörösbör. A Kadarkának nem tudom, ki ismeri a történetét. Tulajdonképpen vagy a Közel-Kelet, de feltehetően Albániából. A neve is egy albán város, Skadarnak az elhorvát-szerbesített változata. De aztán megtelepedett magyar földön. A magyar földön további nemesítés, további gondos ápolás hatására hungaricummá vált. A hungaricumok odáig terjedtek, hogy ma már nemcsak Kadarkáról, hanem Kadarisszimóról beszélnek. Miklós, egy ilyen Kadarisszimót fogadjál el.

Az én előadásomnak és köszöntőmnek ugyan már vége van, de a Debreceni Egyetem Orvos és Egészségtudományi Centrumának elnöke, Paragh György felkért arra, hogy az Egyetem nevében, a Centrum nevében adjak át két kitüntetést az ünnepeleknek. *Dr. Jobst Kázmér akadémikus*, emeritus professzornak a Pécsi Orvostudományi Egyetem volt tudományos rektorhelyettesének, a POTE Klinikai Kémiai Intézet volt tanszékvezető professzorának, az MTA Orvosi Osztály, valamint a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság volt elnökének az oktatásban és nevelésben, a tudományos munkában, a tudomány szervezésben és a Magyar Laboratóriumi Diagnosztika fejlesztésében kifejtett, kiemelkedő, példamutató, a Debreceni Orvostudományi Egyetem és a Debreceni Egyetem Orvos és Egészségtudományi Centrumára kiterjedő tevékenységéért 85. születésnapja alkalmából a „90 éves a Debreceni Orvostudomány” – az idősebb, mint Te vagy – ezüst emlékplakettet adományoz.

A Debreceni Egyetem Orvos és Egészségtudományi Centrum Tanácsa *dr. Kellermayer Miklósnak*, a Pécsi Tudományegyetem emeritus professzorának, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Kémiai Intézet volt tanszékvezető egyetemi tanárának, a Pécsi Orvostudományi Egyetem volt oktatási rektorhelyettesének, az oktatásban és nevelésben, a tudományos munkában, a laboratóriumi diagnosztikában, a tudományos utánpótlás nevelésében, a magyar szakorvosképzés területén kiemelkedő, példamutató, a Debreceni Orvostudományi Egyetemre és a Debreceni Egyetem Orvos és Egészségtudományi Centrumra is kiterjedő tevékenységéért 70. születésnapja alkalmából „90 éves a Debreceni Orvostudomány” ezüst emlékplakettet adományoz.

Dr. Paragh György egyetemi tanár

A következő üdvözlő levél érkezett az ünnepség reggelén a tengerentúlról. Feladója Jilling Tamás, Ass. Professor, Evanston Northwestern Healthcare, Department of Pediatrics, Evanston Hosp. Corp. IL, USA

Kedves ünneplő közönség, tisztelt ünnepeltek!

Nagy boldogság számomra, hogy *Kellermayer* professzor és *Jobst* professzor jó egészségben ünneplik születésnapjukat, valamint hogy az esemény a számukra oly sokat jelentő egyetemi oktató teremben zajlik. Egyben nagyon bánom, hogy nem lehetek jelen személyesen.

A híres amerikai történetíró, James Michener egyik könyvének címe *Source, Forrás*. Ebben a könyvben, a három világvallás eredetét egy lassan csörgedező forrás körül szerveződő ösközöség életéből vezeti le. Valahogy hasonló módon lehetne leírni a nyolcvanas évek központi laborjából kiinduló iskola burjánzását. A laboros TDKs-ok tucatjai szerte vitték az ott tanultakat, továbbfejlesztették az ott keletkezett gondolatokat, és tanították, tanítják a következő nemzedékek százait. Ez alatt elsősorban nem a tárgyi tudást értem, bár abból is jutott bőven, hanem a szemlélet és a tudomány szeretetének elsajátítására gondolok. A laborból jöttek közül, ki ne tudná idézni a Miklós ablakpárkányán sorakozó bölcsességek némelyikét? Ezek a gondos kézírással, kis darab papírokra lejegyzett idézetek életre szóló gondolatokat tanítottak.

Ugyan nem lehetek ott, de képzeletben körülnézek, és lelki szemeim előtt látom a nevesebbnél nevesebb orvosok, kutatók és más közéleti személyiségek sokaságát, akik egyetemünk két kiváló alakjának születésnapját ünneplik. Biztos nem minden résztvevőnek lehetett abban a szerencsében része, hogy a „négy száz ágyas klinika” hetedik emeletén, a némiképp vegyszer-szagú, de egyben varázslatosan tiszta levegőjű környezetben töltsék egyetemi éveit. Abban viszont egészen biztos vagyok, hogy nagyrésztük életében, karrierjében valamilyen módon ünneveltjeink jelentős szerepet játszottak vagy játszanak.

A magam részéről csak azt mondhatom, hogy létem megmásíthatatlanul sokkal szegényebb lenne, ha a központi laborban eltöltött évek kimaradtak volna belőle. Mivelhogy nem lehetek jelen, így a távolból kell nagyon sok szeretettel köszönetet nyilvánítanom mindazért, amit útravalóul magammal hozhattam. Jó egészséget, boldog születésnapot, és további sok boldogságot kívánok mindkét ünnepelteknek.

Sok, sok szeretettel

Jilling Tamás

Összeállították a Laboratóriumi Medicina Intézet munkatársai.

A Kórélettani Intézet

A Kórélettani és Gerontológiai Intézet alapításának 60. évfordulója alkalmából „Kórélettan: Donhoffertől napjainkig” címmel, 2009. november 19.-én csütörtökön, 12.00 - 17.30 óra között oktatási és tudományos konferenciára került sor a PTE ÁOK főépületének Dékáni Tanácstermében. A konferenciát Prof. Miseta Attila dékánhelyettes nyitotta meg, majd az Intézet emeritus professzora, dr. Szelényi Zoltán

mutatta be Donhoffer Szilárd életútjának pécsi állomásait, az Intézet alapításának körülményeit, rámutatva arra, hogy egy igényes belgyógyász „lépett vissza” a kórélettanhoz, felismerve annak fontosságát. A korabeli fotókkal gazdagon illusztrált előadás hiteles képet adott az akkori intézetről és tagjairól, emellett felvillanó képekben érzékeltette az alapító professzor rendkívüli egyéniségét, sokoldalúságát, nagy munkabírást és szigorát. Prof. Székely Miklós, az Intézet nyugalmazott intézetvezetője a személyes emlékezés mellett, elsősorban az elmúlt évtizedek intézetigazgatóinak munkásságára, illetve az Intézet kutatási és oktatási szempontból kiemelkedő eredményeire tért ki. Minden előadó megemlékezett Donhoffer Szilárd professzor rendkívüli, egy-szerzős Kórélettan Tankönyvéről. Ez a tankönyv, amellyel, hogy tanulási szempontból borzasztóan nehéznek bizonyult, zseniálisan összefoglalta a korszak kórélettani ismereteit és kutatási eredményeit, azok minden ellentmondásával együtt.

A meghívott előadók sorában ezt követően prof. Bernd Nilius a leuven-i Katolikus Egyetem professzora (Belgium), a tranziens receptor potenciál (TRP) ioncsatornák rangos, nemzetközi szinten is kiemelkedő jelentőségű szakértője következett angol nyelvű 40 perces összefoglaló előadásával, ami a jól szerkesztett, hatalmas adatmennyiség mellett érzékletesen szemléltette a TRP ioncsatornák sokszínűségét és nagy jelentőségét. Nilius professzor hangsúlyozta, hogy megtisztelőnek érzi a meghívás egy olyan nagy formátumú tudós, mint Donhoffer Szilárd em-

Prof. Seress László, prof. Miseta Attila és Bernd Nilius professzor

Prof. Székely Miklós, prof. Szelényi Zoltán, prof. Szollár Lajos, prof. Szolcsányi János

alapításának 60. évfordulója

*Prof. Vermes István, prof. Jobst Kázmér, prof. Telegdy Gyula,
prof. Szabó Gyula*

*Középen elől dr. Donhoffer Ágnes (Donhoffer professzor lánya), tőle
balra dr. Győri Katalin (Donhoffer professzor egyik titkárnője)*

lékére rendezett ünnepi eseményre. A TRP témához csatlakozó *dr. Bíró Tamás*, a Debreceni Egyetem Élettani Intézetének docense nagyon színes prezentációjában ezen csatornák hőmérsékleti érzékenységét és a cannabinoid rendszerhez fűződő kapcsolatát hangsúlyozta.

Prof. Koller Ákos az Intézet jelenlegi intézetvezető professzora meghívására Donhoffer Szilárd több akadémikus társa is megtisztelte jelenlétével a konferenciát. Elsőként *prof. Telegdy Gyula*, az MTA tagja, a Szegedi Tudományegyetem ÁOK, Kórélettani Intézet nyugalmazott igazgatója, aki 50 évvel ezelőtt maga is a POTE-n végzett, és korábbi külföldi útja miatt csak most vette át Koller professzortól az

arany diplomát, beszélt Donhoffer Szilárd akadémiai tagként, illetve osztályelnökként kifejtett aktivitásáról. Ezt követően *prof. Jobst Kázmér*, az MTA tagja, emeritus professzor, a PTE ÁOK, Laboratóriumi Medicina Intézet nyugalmazott igazgatója idézte fel személyes emlékeit, tovább árnyalva a Donhoffer professzorról kialakult képet. A TRP csatornák témájához csatlakozott *prof. Szolcsányi János*, az MTA tagja, a PTE ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet nyugalmazott professzora tartalmas összefoglaló előadása a kapszaicin-érzékeny idegvégződések (TRPV1) kutatásának történelméről és jelenéről.

Prof. Illei György, dr. Donhoffer Ágnes, prof. Karádi István

A budapesti és a szegedi Kórélettani Intézetek professzorai, *prof. Szollár Lajos* és *prof. Szabó Gyula* a humorral átszótt megemlékezés mellett, a kórélettan tantárgy oktatási tapasztalatairól, illetve az orvosképzésben betöltött kulcsszerepéről szóltak. Kiemelték, hogy szerte Európában és az Egyesült Államokban a Kórélettani Intézetek száma nő, és legújabbban ez a tendencia Kínában is nagyon megerősödött.

Prof. Karádi István, a Semmelweis Egyetem ÁOK dékánja és a III. Belgyógyászati Klinika igazgatója előadást tartott a hiperlipidémiák kórélettanáról és klinikumáról, ezzel is hangsúlyozva, hogy a belgyógyászat nem érthető meg kórélettan nélkül. *Dr. Papp Zoltán* egyetemi docens, a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum, Kardiológiai Intézet, Klinikai Fiziológiai Tanszékéről a szívelégtelenség kórélettani mechanizmusairól tartott érdekes előadást.

A konferencia végén *Horváth Gábor* 5. éves medikus és *Bjorkan Jorgen Mead* 4. éves orvostanhallgató (angol program) számolt be a kórélettan tanulás során nyert ismeretek, diák szemszögből tapasztalt előnyeiről.

Ez az oktatási és tudományos konferencia a kórélettan ünnepe volt a pécsi ÁOK-n, bízva abban, hogy a jelen tevékenység méltó folytatása a Donhoffer Szilárd professzor által lerakott alapoknak. Az állófogadás előtt *Prof. Koller Ákos* zárta az oldott hangulatú, helyenként a humort sem nélkülöző ünnepi megemlékezést.

Dr. Balaskó Márta

A PTE ÁOK Tehetségért Mozgalom ősze tartott, érettségire felkészítő tábora

A Tehetségért Mozgalom (TM) karunkon működő szervezetéről az Orvostudományi Hírmondó egyik korábbi számában. Jelenleg nem felvételi előkészítő tábort tartunk, hanem érettségire felkészítő tábort. Természetesen a tartalom nem változott. A táborok elsődleges célja a biológia, kémia és fizika tantárgyak – emelt szintű érettséginek megfelelő színvonalú – oktatása. Meg kell jegyezni, hogy a jelentkezők túlnyomó többsége a kémiát választja a kötelező biológia mellé, és a fizikára több esetben olyan kevesen jelentkeztek, hogy számukra nem tudtunk oktatást tartani. Az oktatás két és fél napra elosztva, összesen 20 óra szemináriumi foglalkozást foglal magában.

Az idei őszi tábor 2009. október 22-25. között került megrendezésre. A program október 22-én csütörtök este kezdődött Kocsis Béla Tanár Úr érdekes megnyitó előadásával, és folytatódott péntek reggeltől vasárnap délig a kémia, illetve a biológia órákkal. A szeminárium jellegű órákat nagyon jól felkészült, oktatói vénával megáldott, olyan orvostanhallgatók tartották, akik a középiskolás tananyagot nagyon jól ismerik.

A tanórák mellett a diákoknak lehetőségük volt bepillantani egy egyetemi intézet életébe. Ezúton is köszönjük a Kórélettani és Gerontológiai Intézet munkatársainak a szíves vendéglátást. A tábor résztvevői még látogatást tettek az Orvostudományi Múzeumban is, ahol egyetemünk és karunk színes történelmével ismerkedhettek.

A tábor részvételi díja igen mérsékelt. Mivel a táborra több mint harmincan jelentkeztek, a befolyt összeg lehetővé tette, hogy a délelőtti és a délutáni szünetekben a diákok tízórait, illetve uzsonnát kaptak. Természetesen a résztvevők maguk gondoskodtak a főétkezésekről, és maguk fizették a középiskolai kollégium szállásdíját is.

Örömmel állapítjuk meg, hogy az egész hétvége barátságos, jó hangulatban telt el. Reméljük, hogy mindenki, aki eljött, élményekben és tudásban gyarapodva térhetett haza. A PTE ÁOK Tehetségért Mozgalom minden kedves érettségire készülő résztvevőnek – egy emléklap és két színes csoportkép átadásával együtt – kitartó munkát és sikeres érettségi vizsgát kívánt.

A felkészítő táborokról szóló információk megtalálhatók a PTE ÁOK honlapján (www.pote.hu) a „Leendő diákok”-link segítségével. Az idei táborról készült képek megtekinthetők az ehhez a linkhez tartozó menüpontban.

Köszönet illeti a PTE ÁOK PR-Iroda munkatársait, a TM mozgalom kari hallgatói tagjait, valamint a Magyar Orvostanhallgatók Egyesülete helyi aktivistáit a tábor megszervezésében nyújtott támogatásért.

Bíró Gábor PTE ÁOK TM elnök

A működési nyilvántartás megújításának néhány új sajátossága

Mint ismeretes, a betegellátó tevékenységet folytató orvosok, fogorvosok és klinikai szakpszichológusok működési nyilvántartásba kerülnek. A működési nyilvántartást 5 évenként meg kell újítani, melynek feltétele a kötelező folyamatos továbbképzési kötelezettség teljesítése, és annak igazolása. A működési nyilvántartást az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal vezeti, a továbbképzéshez szükséges pontok nyilvántartását, és a teljesítésről szóló igazolás kiállítását, pedig az orvosképzést folytató egyetemek végzik.

Ezen nyilvántartások alapján az országban 27 000 főnek 2010. március 31-én jár le a működési nyilvántartása. A működési nyilvántartást végző Hivatalra és a továbbképzési pontokat nyilvántartó egyetemekre az átlagosnál nagyobb teher hárul. A megújítási feladatok összehangolását célzó, a zökkenőmentes megújítást szolgáló, egyeztető megbeszélést tartottak a Hivatal munkatársai és az egyetemek képviselői 2009. november 2-án. Az egyeztető megbeszélésen elhangzott, és a továbbképzésre kötelezetteket érintő információkat az alábbiakban foglaljuk össze.

- A működési nyilvántartás érvényességét – a nyilvántartást végzők által kiállított – határozat tartalmazza. Ha nincs meg ez a határozat, akkor az érintettnek lehetősége van a nyilvántartást végző Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal honlapjának publikus oldalán ezt megnézni (<http://kereso.eekh.hu>). A kereső névvel vagy működési nyilvántartási számmal (orvosoknál pecsétszám), működik, könnyen kezelhető, bárki számára megtekinthető.
- A szervezett tanfolyamok, magyarországi kongresszusok jelenléti ívei alapján a résztvevők és előadók számára a továbbképzési pontok folyamatosan, a rendezvény szervezők jelentései alapján kerülnek jóváírásra. Az intézeti referátumok kezelését is csoportosan végzik az adott intézetek. Az egyéni teljesítések (szakvizsga, PhD, publikáció, tanulmányút...) és a külföldi kongresszusok esetében az adott egyénnek kell gondoskodnia arról, hogy a teljesítést igazoló dokumentumot eljuttassa a pontjait nyilvántartó egyetemnek. Egyéni teljesítésnek minősül a szakmagyakorlását jelentő gyakorlati pont is, bár az intézetek csoportosan is megküldhetik azt.
- Akinek rendben vannak a pontjai és most megkapja erről az igazolást, máris kezdeményezheti a működési nyilvántartás megújítását a Hivatalnál. A korábban kezdett adminisztráció nem befolyásolja a megújított periódus kezdetét, csakis attól a dátumtól kerül kiállításra, amikortól az előző lejárt.
- Az egyetemek 1 db eredeti igazolást állítanak ki, melyet továbbítani szükséges a Hivatal felé küldött megújítási kérelemhez. A másolatot nem fogadják el. A kiállított igazolásról elektronikus megerősítést küld az egyetem a Hivatalnak, mely a biztonságot szolgálja. Az egyetemek az igazolást archiválják.
- A várható adminisztrációs dömping miatt arra kérünk minden érintettet, hogy a gyakorlati pontok igazolását mielőbb küldje meg a továbbképzési pontjait nyilvántartó egyetemnek. Az adott szakma tényleges gyakorlásáért adhatók a gyakorlati pontok (évente 20 pont), melyeket a közalkalmazottak esetében a munkáltató, vállalkozók esetében, pedig a működési engedélyt kiállító ÁNTSZ adhatja ki. A gyakorlati pontok köny-

nyebb leigazolása érdekében formanyomtatványt készítettünk, mely a honlapunkon megtalálható (<http://szti.pte.hu>). Ahhoz, hogy valakinek kiállítható legyen az igazolás, minimum 60 gyakorlati pontot kell igazolnia az adott szakterületre vonatkozóan. Ha ezt nem sikerült teljesíteni, akkor a rendelet lehetőséget teremt maximum 3 hónapos oktatókórházban letöltött gyakorlat elfogadására is, melyért havonta 20 pont adható, tehát a rendeletben előírt gyakorlati minimum pontszám ily módon is teljesíthető. A gyakorlati pontok igazolása szakterületenkénti megnevezéssel együtt kell hogy történjen, mert minden gyakorlatni kívánt szakterületre szükséges teljesíteni azt.

- A továbbképzési pontokról kiállított igazoláson szerepelni fog az is, hogy mely szakterületekre vonatkozik a teljesítés.
- A működési nyilvántartás megújító határozaton is megnevezésre kerülnek a megújított szakterületek.
- Több szakvizsga esetében, ha nem sikerült minden szakvizsgára teljesíteni a kötelezettséget, akkor amelyekre sikerült a megfelelő pontszámot összegyűjteni azt a szakvizsgát megújítják, amelyekre pedig nem, azt „lejár” jelzéssel látják el. A megújított perióduson belül, ha a „lejár” szakvizsgára teljesítette valaki a feltételeket, akkor a perióduson belül kaphat egy úgynevezett közti igazolást, mely igazolja a teljesítést, és ennek következtében kap egy új határozatot is, melyben szerepelni fog az új teljesítésnek megfelelő szakvizsga is, azonban NEM kezdődik számára új periódus. A később teljesített szakvizsgának ismételt megújítására kevesebb ideje marad az érintettnek, mint 5 év (attól függően, hogy mikori a teljesítés) Vegyünk egy példát. Valakinek van „A”, „B”, „C”, szakvizsgája. „A”, „B” szakvizsgára teljesítette a kötelező szintet tartót, a gyakorlati pontokat, a kötelezően választható tanfolyamokat, így kiállításra kerül erről számára „A” és „B” szakvizsgára egy igazolás. A „C” szakvizsgát nem gyakorolta, nem teljesítette a kötelező szinten tartó tanfolyamot abból. A megújító határozatában kizárólag „A” és „B” szakvizsga fog szerepelni, megjelölve az érvényesség időtartamát, esetünkben legyen 2010. április 1–2015. március 31-ig. Csakhogy időközben szüksége lenne a „C” szakvizsga aktiválására, ezért C szakvizsgára vonatkozó kötelező szinten tartó tanfolyamot teljesíti és kiegészítő gyakorlat formájában pedig a gyakorlati pontokat is. Mivel perióduson belül az egyéb teljesítései rendben voltak, ezért olyan igazolást fog kapni, mely a kötelező szinten tartót és gyakorlati pontokat igazolja „C” szakvizsgára. Ennek a Hivatal felé történő benyújtásakor kapni fog egy új határozatot, melyben megnevezésre kerül „A”, „B”, és a „C” szakvizsga is, azonban a korábban kapott érvényességi periódus változatlanul marad: 2010. április 1–2015. március 31-ig. Tehát az a lényeg, hogy egy működési nyilvántartási számhoz (orvosoknál pecsétszám), csakis egy működési nyilvántartási periódus tarthat. Így természetesen a „C” szakvizsga ismételt megújítására annyi kevesebb idő marad, mint amennyivel később adta be az „A” és „B” szakvizsgához képest.
- A működési nyilvántartás megújításának elmaradásáról az érintett határozatot kap, melynek jogerőre emelkedését követően értesítést kap a munkáltató, az OEP és az illetékes ÁNTSZ.

Megkérünk minden érintettet, hogy amennyiben az elméleti pontjai rendben vannak, szíveskedjék mielőbb a gyakorlati pontok igazolását megküldeni a nyilvántartó egyetem Továbbképzési Központjainak, és a továbbképzésről kiállított igazolás birtokában a működési nyilvántartásának megújítását haladéktalanul kezdeményezze.

Abban az esetben, ha valakinek az elmúlt 5 évben változott a levelezési címe, feltétlenül fontos, hogy ezt jelezze számunkra, mert az igazolást a nyilvántartásunkban szerepeltetett címre tudjuk küldeni.

További kérdés esetén Martin Dániel (72/ 512 684, egyetemi: 5522) továbbképzési főelőadó készséggel áll rendelkezésükre.

Háziorvosok esetében információval szolgál Simonné Szathmáry Margit, elérhetősége:

telefon: 72 / 536 800/6903 mellék,

e-mail: margit.szathmary@aok.pte.hu

Örömkre szolgál, hogy az elmúlt évek során jelentős fejlődésen ment keresztül a nyilvántartó rendszerünk, ezért a periódus zárásakor olajozott, pontos működést tudunk garantálni, mely reményeink szerint találkozik a továbbképzésre kötelezettek elégedettségével.

Forrai Márta

Szak- és Továbbképzési Igazgatóság

150 éves az Erdélyi Múzeum-Egyesület

Az Orvostudományi Hírlap olvasói az elmúlt években rendszeresen olvashattak összefoglalót - nemcsak e sorok írójának tollából - az Erdélyben megalapított Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály éves üléseiről. Az Egyesület megalapításának 150. évfordulója kapcsán ünnepi ülésre került sor a Magyar Tudományos Akadémia székházában, 2009. október 14-én. Kolozsváron, az Egyesület székhelyén november 20-21. között emlékeznek meg a jubileumról.

Mikó Imre gróf 1859-ben alapította a fenti egyesületet, melynek célja részben egy állandó, Erdélyt bemutató múzeum megvalósítása, valamint ebben a régióban tevékenykedő tudósok, gondolkodók összefogása. Ebben példa lehetett a Széchenyi által megalapított Magyar Tudományos Akadémia. A II. világháború után az egyesületet megszüntették, gyűjteményei a Bolyai Tudományegyetem kezelésébe kerültek. 1990-ben alakították újjá, hat szakosztály foglalja magába a tudomány minden területének művelőit.

Az MTA székházának felolvasótermét megtöltötték a rendezvényre érkezettek, jelentős számban jöttek a határ másik oldaláról is. Az ülés elnöke *Görömbei András* akadémikus, irodalomtörténész volt, akinek tudományos tevékenységének fontos része a határon túli magyar irodalom kutatása. Az Akadémia elnöke, *Pálfi József*, az MTA és az Egyesület tevékenységét mutatta be. Kiemelte, a kultúra teszi nemzetté egy országot, régió lakosait. Mindkét társaság fontos nemzetformáló, -megtartó szereppel bír, az anyanyelv megbeccsülésére tanít.

A kulturális tárca államtitkára ezen alkalommal adta át *Egyed Ákosnak*, az Egyesület elnökének a „Pro Cultura Hungarica” kitüntetést. Ezt követően Egyed Ákos előadásában a testületet **alapító** Mikó gróf tevékenységét, az Egyesület történetét mutatta be.

R. Várkonyi Ágnes történész, akadémikus az Erdélyi Múzeum-Egyesület szerepét mutatta be a magyar tudomány életében, *Orosz István* történész, akadémikus a Magyar Történelmi Társulat és az Erdélyi Múzeum-Egyesület közös tevékenységéről tartott előadást, méltatva Mikó Imre szerepét, aki mindkét tudományos társaság vezetésében részt vett.

A 150 éves évforduló kapcsán jubileumi könyvsorozat kiadását határozata el az Egyesület vezetése, és a két első kötet bemutatására is sor került az ünnepi ülésen: az egyik az alapító Mikó Imre gróf beszédeit tartalmazza, a másik kötet, „Hívás és Tudomány” címmel az Egyesület

kiemelkedő személyiségeit mutatja be. A két kötetet Kolozsváron, az Egyesület székhelyén ez évben adták ki. Az ünnepi ülés az elnöklő *Görömbei* akadémikus zárszavával zárult.

**Dr. Weninger
Csaba**

A sürgősségi betegellátás helyzete Pécsen és vonzáskörzetében

Dr. Sárosi István

Pécsi Tudományegyetem, Sürgősségi Orvostani Tanszéki Csoport

(Részletek a Megyei Közgyűlés felkérésére készített, 2009. 09. 17-én tartott előadásból)

Szomorú, de tény a megállapításom: **Pécs és vonzáskörzete sürgősségi betegellátása rendkívül korszerűtlen**, idejétmúlt, a hézagpótlás elvére épülve rosszul szervezett, nem felel meg az esélyegyenlőség európai kartákban rögzített feltételeinek és követelményeinek, fényévnnyire van az európai normáktól, **és messze elmarad a korszerű sürgősségi betegellátást művelő többi megyeszékhelytől és várostól.**

Csak a példa kedvéért: 2010-ben, Európa Kulturális Fővárosában az eddigi turisztikai forgalmat több százezerrel meghaladó külföldi látogatóval számolhatunk. Óhatatlan bizonyos betegségek, balesetek előfordulása. Értetlenséget (és döbbenetet) fog kiváltani az a tény, hogy töréssel vagy megrándult bokával a város déli részébe a Trauma-centrumba, a kardiológiai eseményekkel egyik nap az észak-nyugati, másik nap a déli városrészbe, harmadikon a belvárosba, a neurológiai történésekkel a városközpontba kell rohanni, csak a felnőtt betegellátást számítva 14 helyszín közül „választhat” a rászoruló, s folytatható a sor a szemészettel, urológiával, fül-orr-gégészettel, égéssel, pszichiátria problémákkal, stb. Nem beszélve arról, hogy vannak intézetek amelyek csak a hét bizonyos napjain adnak ügyeletet, váltott rendszerben a város más-más pontjain lévő egyéb intézetekkel. A helyzet komikus, de sajnos lesz (mint ahogy ez már számtalanszor elő is fordult), akinek tragikus kimenetelű ez a betegellátási szervezési forma; mindezekkel együtt a jelen rendszert túlélő betegek körében **a mélypont alatt vannak az elégedettségi mutatók, ami a 4-6 órás várakozási idők ismeretében nem meglepő.**

A probléma tehát mielőbbi megoldásért kiált, amely nem csak az egyetem, de a város, és a teljes régió feladata és felelőssége!

Rendkívül fontos leszögezni: a sürgősségi betegellátás nem a betegek mielőbbi, azaz „sürgős” ellátását jelenti: hanem egy olyan **új típusú betegellátási formát**, amelynek lényege, hogy egy adott terület (régió) bármely részéről egyetlen helyre érkezve a beteg, nem betegsége típusának, hanem állapot-súlyosságának megfelelően kerül szakkezelésre, azaz azonnali, 10, 30, 60 percen belüli, vagy későbbi ellátásra. **A sürgősségi betegellátó egy olyan szervezeti egység, ahol folyamatos és teljes körű diagnosztikai rendszer működik, minden eszköz (és tudás) rendelkezésre áll a betegek stabilizálására, és ahol az esetek 68-70%-ban 24 órán belül végleges ellátásra kerülnek, s csak az instabil, vagy a 24 órán belül nem „lezárható” esetek kerülnek kórházi felvételre.**

Ez a szisztéma mindenki által jó ismerten működik az Egyesült Államokban („Vészhelyzet”), megvalósítását – a gyógyuláshoz való egyenlő esély jelszavával – abszolút prioritásként kezeli az Európai Unió, és kiépítését, megszervezését „sürgősségi” országos feladatként kezeli a magyar egészségpolitika is.

Csak a klinikai adatbázisunkból merítve: a sürgősségi betegmegjelenés évi száma (gyermek és nőgyógyászati betegeket nem számítva) eléri a 90 000 beteget, ami **napi 200-250 rosszulléti esetet** jelent, ehhez hozzá véve a Megyei Kórház beteganyagát, és a rendelőintézet-háziorvosi ügyeleti rosszulléteket kapjuk meg Pécs és vonzáskörzetében a sürgősségi betegellátásra szoruló pontos számát.

Megoldást a TIOP 2.2.2 uniós pályázat keretében első helyen

kiemelt beruházás megvalósulása jelenthet, amelynek során megépítésre kerül az I. sz. Klinikai Tömb mentőbejárat szintjén, és a klinika udvarán egy 1300 négyzetméter alapterületű, modern **Sürgősségi Betegellátó Osztály**, amely az ún. „egykapus” beléptetési rendszerével a gyermek- és nőgyógyászati esetek kivételével egy helyen fogad minden sürgősségi betegellátásra szoruló személyt.

Az új sürgősségi osztály (egy későbbiek során kialakításra kerülő **Sürgősségi Orvostani Intézet** magja) célszerűen kialakított helységei tartalmaz két műtői blokkot, kétágyas shocktalanítót, ill. kritikus állapotot stabilizáló helyiséget, intenzív és általános jellegű fektető ágyakat, komplett és korszerű diagnosztikus eszközöket, kényelmes betegvárót recepcióval és betegosztályozóval, szociális és adminisztrációs helyiségeket, s ez a komplexum a nap 24 órájában folyamatosan várja a kísérőkkel együtt mintegy 300-400 érkezőt. A betegellátást pályázati szakértők által már jóváhagyottan 23 szakorvos, 26 nem-szakorvos végzi, munkájukat közel nyolcvan diplomás és nem-diplomás ápoló, beteghordó és adminisztrációs személyzet segíti majd.

Az építés mellett ésszerű átszervezéssel integrálni kell a sürgősségi betegellátás eddig szétszórtnak működő szakembereit, és meg kell szüntetni a pazarló fölösleges párhuzamosságokat.

Mindezek révén amellyel, hogy **megvalósul közel fél millió ember esélyegyenlőségén alapuló biztonságos és korszerű, európai színvonalú betegfogadása és ellátása**, lehetősége van az egyetemnek, mint tudásközpontnak arra, hogy megvalósítsa az orvosegyetemi városok közül elsőként, a gyógyítás mellett másik legfontosabb feladatát, a sürgősségi orvostani intézeti szintű graduális és postgraduális oktatását, így a sürgősségi szakemberek képzését és továbbképzését is.

Fenti feladatok megoldása az **Önkormányzat és az Egyetem közös feladata és felelőssége, különös tekintettel a betegellátás integrációs koncepciójára.**

Mit kérünk az Önkormányzattól és a Közgyűléstől?

- Vegye figyelembe, hogy a sürgősségi betegellátás a gyógyító tevékenység legérzékenyebb eleme és ezért hatékonyságának kritikus értékelése mindenkor a társadalmi megítélés fókuszában áll.
- Támogassa a projekt megvalósítását, és tekintse ezt kulcskérdésnek Pécs és a régió érdekében, különösen annak figyelembevételével, hogy jelenleg hátrányos helyzetben vagyunk az ország más régióihoz viszonyítva.
- Tartsa napirenden a projekt alakulását és éljen ezzel kapcsolatban a rendszeres beszámoltatás jogával.
- Nyújtson segítséget az ellátó rendszer működési feltételeinek megteremtésében, kialakításában (parkoló, városrendezés, forgalomszervezés, logisztikai segítség és szervezés stb.).
- Mérlegelje, hogy milyen mértékben tudja támogatni a megvalósításhoz szükséges forrásokat, a műszer és eszközpark szinten tartásának, ill. fejlesztésének a kérdését, és kiemelten: a sürgősségi betegellátást végző humán erőforrás országosan már elért megbecsülését.
- Adjon segítséget a régióban felkutatható támogatók aktiválásához (ipari üzemek, banki, vállalati donáció, stb.).
- A betegellátás integrációs programjában a projektet kiemelten kezelje az Egyetem, a Megyei Kórház és a területi orvosi ellátás feladatainak egészében.

47. éves évfolyam-találkozó

Két évvel ezelőtt, a 45. éves évfolyam-találkozón felmerült az a gondolat, hogy ne csak 5 évenként találkozzunk, hanem sűrűbben is. Ennek két oka volt. Egyrészt az, hogy a korunknál fogva a természetes fogyással is számolni kell, másrészt az idő múlásával erősödik az egymáshoz való tartozás érzése. *Dr. Marton Ilona* évfolyamtársammal készséggel elvállaltuk, hogy megszervezzünk egy ilyen találkozót. A szervezés kezdetétől kezdve hathatós támogatásban részesültünk az ÁOK Dékáni Hivatal munkatársa, *Sóstai Erika* részéről. Ezúttal is köszönjük a segítségét. A Dékáni Hivatal két körlevelet postázott. Az első egy tájékoztató volt a tervezett találkozóról. Akik erre pozitív választ küldtek, kaptak egy második levelet, amelyben tájékoztattuk az évfolyamtársakat arról, hogy mikor és melyik tanteremben találkozunk, illetve arról, hogy mikor és hol lesz az évfolyamvacso. Ezzel párhuzamosan – az étterem kívánságának megfelelően – meg kellett tudnunk, hogy hányan kívánnak eljönni a vacsorára. Ezt a hozzávetőleges létszámot számos telefonbeszélgetés és e-mail segítségével határoztuk meg.

Nehézséggel járt az évfolyamnévssor összeállítása. A Dékáni Hivaltól két névsort is kaptunk. Az egyik névsor 17 névvel tartalmazott többet, mint a másik. Egy további nehézséget az jelentette, hogy több évfolyamtársnőnk asszony néven szerepelt az egyik vagy másik névsorban, és nem tudtuk beazonosítani a lánykori névvel. Próbálkozásaink ellenére biztos, hogy nem értünk el mindenkit. Az is problémát jelentett, hogy évfolyamtársként emlékeztünk valakire, de nem szerepelt 1962-ben avatottak között, mert különböző okból – pl. gyermek születése – miatt lemaradt. Viszont az 1962-ben avatottak névsorában olyanok is lehettek, akik nem velünk jártak, csak ők felettünk járó évfolyamból kerültek közénk.

A 141 létszámú évfolyamból – sajnos – már 30-an nem élnek. A 46 pozitív válaszoló közül 28-an jelentek meg a tantermi találkozón, és 23-an vettek részt az éttermi vacsorán. Összehasonlításként álljon itt, hogy a hagyományos 45. éves találkozón a tanteremben kb. 60-an jöttünk össze, és az évfolyamvacsorán kb. 30-an voltunk.

Bár ez a 47. éves találkozó nagyon jó hangulatban telt el, a jelenlévők véleménye szerint legközelebb már csak az 50. éves találkozón jöjjünk össze. Az egymásközi kapcsolattartás érdekében felhívtuk a figyelmet a POTE honlapján található ALUMNI linkre.

Dr. Marton Ilonával együtt igyekeztünk minden tőlünk telhetőt megtenni az „extra” évfolyam-találkozó sikere érdekében. A megjelenetek szinte zavarba ejtő köszönetnyilvánítása bőven kárpótolt minket a szervezés során kifejtett buzgólkodásunkért.

A jelen találkozóznak volt egy különleges momentuma is. *Dr. Kovács Antal* évfolyamtársunk, aki az utolsó napokban mondta le a részvételét, írásban elküldte visszaemlékezését. Ezt az írást az Orvostudományi Hírműködő Szerkesztőbizottsága közlésre érdemesnek találta, és az írás az alábbiakban olvasható.

Biró Gábor

Emlékeim Professzoraink intelmei

A Pécsi OTE-n végeztem 1962-ben. Egyetemi éveim (1956-1962) csodálatosak voltak! S mint azt más, Pécsen végzett kollégáimtól tudom, nem csak én vagyok ezzel így. Életre szólóan meghatározó volt, amit professzorainktól, oktatóinktól kaptunk. Emlékük egész pályámon elkísért. Nemcsak oktattak, de neveltek is minket. Ezekben az években **Donhoffer Szilárd, Cholnoky László, Endrőczy Elemér, Ernst Jenő, Grastyán Endre, Hámosi Artur, Karlinger Tihamér, Kerpel-Frónius Ödön, Környey István, Lissák Kálmán, Melczer Miklós, Méhes Gyula, Rauss Károly és Szentágothai János** voltak a legnevesebb pécsi professzorok. Mindnek volt szava hozzám. Ma is hallom a hangjukat, látom a helyzeteket. A hivatás szépségét ők mutatták meg nekünk. „Orvosnak lenni a világon a legszebb foglalkozás!” – ezt tőlük hallottam. Most, pályám végeztével, hálával köszönöm a sorsnak, hogy orvos lehettem, s hogy ehhez a felkészítést éppen Pécsen kaptam, és nem másutt. A tudás fontosságát, az egész életen át folytatott tanulás szeretetét, a betegek alázatos szolgálatát, a kollégák kölcsönös tiszteletét, ismereteim és képességeim korlátainak állandó mérlegelését – ott tanultam.

Nekem úgy tűnik, a fiatal orvosnemzedék csak megmosolyogja a régi gyógyító morált. Pedig a gyógyítás évezredek óta átnyúló nimbuszával az antik görögségtől kapott erkölcsi szabályok biztosították. S ezek az erkölcsi szabályok írták elő a gyógyítás legfontosabb feltételét, az empátiás orvos-beteg kapcsolatot, ami lényegében azo-

nos azzal, amit ma hangzatosan, holisztikus szemléletnek neveznek. A hagyományos orvosi magatartás alapvető momentuma volt a *beteggel való beszélgetés*, ami ma már nem megszokott. Az elmúlt fél évszázad alatt, az orvostudomány elindult a *technomedicina* irányába, ahol a beteg személytelenné válik, s csupán a gyógyítás tárgya lesz: a betegvizsgálatot, a diagnosztikát kifinomult technika végzi, a terápiát személytelen algoritmusok alapján állítjuk be, s a beteg az orvossal szinte már alig találkozik. Orvos és beteg nem beszélgetnek egymással, alig, vagy egyáltalán nem is ismerik egymást! Lehet, hogy miránk, orvosokra egyszer majd szükség sem lesz? Ettől a rémképtől azért még messze vagyunk.

Mindannyian érezzük, hogy a futószalagon végzett művi abortuszok, a szervátültetések és a donorszervekkel kapcsolatos üzletelés, a lombikban végzett megtermékenyítés, a bérnyaság, az új genetikai eljárások és az eutanázia sem férnek bele a hagyományos gyógyító magatartásba. De idegen ettől a régi moráltól a betegek „hálájának” a gyógyítás aktusát megelőző kicsikarása is, vagy a legszegényebbek és elesettek kirekesztése a gyógyításból, ami pedig manapság, a gazdaságilag megrokkant egészségügyben nem ritka.

Hiszem, hogy az elmúlt fél évszázad tudományos fejlődése sem tette érvénytelenné professzoraink intelmeit, amelyekre most visszaemlékezem.

Romhányi György, a legendás pécsi kórboncnok a legelső előadását azzal kezdte, hogy felírta a táblára **Hippokratész** híres gondolatait a gyógyítás ellentmondásosságáról. Örökre megjegyeztem: „*Ars longa, vita brevis, occasio praeceps, judicium difficile est*” (Az élet rövid, a tudomány hosszadalmas dolog, az alkalom elillan, a döntés nehéz). Most, pályám végén értettem meg igazán e tömör megállapítások fájdalmas igazságát! Szerinte „Hippokratész zsenialitása abban volt, hogy amikor az orvosok az emberi test működé-

séről még semmit nem tudtak, eltiltotta őket a nyilvánvalóan hatástalan, undorkeltő, vagy ártalmas anyagok és a kockázatos praktikák alkalmazásától, kimondva a gyógyítás mindmáig érvényes, legfőbb két szabályát: „*Primum nil nocere! Salus aegroti suprema lex esto!*” (Legfőképpen ne árts! A beteg üdvé legyen a legfőbb törvény!). Ezen az első előadásán hallottam tőle: „A gyógyítás fele tudomány – fele varázslat. Külön-külön az egyikkel sem megyünk sokra. De az olyan orvos, akinél ez a kettő együtt van, az csodás gyógyító lesz”. „Az orvos, ha erre alkalmas, leginkább reményt nyújt, gyakran enyhíti a beteg szenvedéseit, és néha gyógyít is” – hallhattuk tőle. (W. Osler kanadai orvos eredeti mondása: Az orvostudomány néha gyógyít, gyakran segít, és mindig vigasztal). Romhányitól hallott fontos mondatok ezek is: „A reményhez még a haldoklónak is joga van, azt soha nem szabad elvenni senkitől. A remény hal meg legutoljára”; „A fájdalom csillapítása az egyik legnagyobb dolog, amit az orvos a betegéért megtehet”; „A gyógyíthatatlan betegeknek is megnyugvást és vigaszt jelent az orvos figyelme, a személyhez szóló orvosi gondoskodás”. Másik híres mondása volt: „A tudományos kutatás fele kínolódás, fele játék”.

Az anatómia, szövettan és embriológia nagy tekintélye, **Szentágothai János** professzorunk többször is figyelmeztetett, hogy nem csak a jó pap, hanem a jó orvos is holtig tanul. „Az orvostudomány négy évenként teljesen megújul, – mondta – a tankönyveket négy évenként újra kell írni, s mindent újra kell tanulni”. Azóta az elavulási idő már egy év sincsen. A kórboncnok **Romhányi György** ezt úgy érzékelte, hogy szerinte, „az egyetemi tanár, aki tankönyvet ír, önmaga legfőbb ellensége, mert amint a könyvét kinyomtatják, a benne foglaltak már el is avultak”.

Professzorainktól mi még azt tanultuk, hogy „mindig a betegnek van igaza, még akkor is, ha nincs igaza”. **Hámori Artúr**, a belgyógyászati propedeutika professzora szerint „Ha vitára kerül sor orvos és beteg között, akkor az orvos a hibás, mert soha nem merülhet föl kettőjük kapcsolatában, hogy ki van fölényben. Az orvosnak azzal visszaélni, vagy a beteget megmosolyogni, pláne kigúnyolni, műhibát”. „Nil ridere” – kiáltotta el magát Hámori, „a varázsló”, ha a betegbemutatáson a hallgatóság a beteg csacskságain kuncogni kezdett. A gyermekgyógyászat tanára, **Kerpel-Frónius Ödön** hangján hallom, hogy „A tisztelet az orvosnak nem jár, azt ki kell érdemelni”; Ő mondotta azt is, hogy „A hála kifejezése alapvető és szép emberi tulajdonság, a betegnek ehhez joga van, de az orvos részéről minden erre irányuló kényszer alkalmazása erkölcstelen, s még inkább az, ha elvárja, hogy azt megelőlegezzék”; „Az orvos soha nem csaphatja be a betegét”; „Az orvosi titok, és a betegnek adott szó megtartása kötelező”.

Karlinger Tihamér, a sebészeti műtéttan professzora mondotta: „Más kollégák tévedéseit javítsd ki tapintattal, mint ahogy a saját tévedéseiddel szemben te is elvárod az ő tapintatukat, mert mindenki tévedhet: a tévedés emberi dolog”; „Kollégáidat soha ne ócsárolj, ítéletet róluk sohasem mondj, legfőképpen ne a betegek előtt, de még a munkatársaid előtt se, mert saját hiteledet rontod vele”. Nem egyszer hallottuk professzorainktól a bibliai idézetet: „Ne ítélkezz, hogy ne ítéltesd!”.

Néhány viccesebb tanács: „Csak szombaton és vasárnap nem szabad betegnek lenni!” (**Romhányi** utalása az ügyeleti idő alatt behozott betegek fokozott kockázatára, az ügyeletesek felelősségére); **Hámori** szerint „Távollévő kollégáról csak a jót, — vagy semmit”. Ugyanő, egy professzortársának, amikor az méltatlankodva panaszkolta, hogy a temetőben egy friss sírra kitűzött cetlin a saját nevét olvasta, miszerint megölte volna a sírban nyugvót: „A szakirodalmat soha ne a temetőben böngéssz!” Szintén ő: „Ne csak a kudarcaidról, a sikereidről se beszélj — megteszik ezt helyetted a betegeid”.

Akkoriban több professzorunk is felhívta figyelmünket az *orvosi alázat* fontosságára. **Kerpel-Frónius** szerint „Egy orvos mindig kéznél lévő, legjobb konzultánsa a szakmai alázat”. **Romhányitól** hallottam először, hogy „Az orvos a betegek előtt *szent alázattal* viselkedjen, mert nem vagyunk istenek, s még a nagy orvosprofesszorok katedróját is kudarcos betegek sírkövei szegélyezik.” Feltette a hallgatóknak a kérdést: „Hogyan lépj be a kórboncnok a boncterembe?” – amire szerinte a helyes válasz: „Alázattal.” A kórbonctani gyakorlatok szellemisége máig velem van, valahányszor elvesztett betegem boncolásán – fájdalmas tiszteletadással – jelen vagyok: „A halottak tanítanak minket! „Hic locus est ubi mors gaudet succurrere vitae!”.

S hányszor hallottuk professzorainktól, hogy jó orvos csak az lehet, aki a tudományt is műveli és tudását egy életen át napra készen tartja. S hogy „az orvos legyen művelt, mert a humán műveltség a nemes emberi tulajdonságok szeretetére és tiszteletére tanít, s csak az lehet jó orvos, aki jó ember is” (**Kerpel-Frónius**); „Az orvos beszéljen választékosan, ne járjon a kocsmába, s adjon külsejére, mert az egyszerű emberek számára ő nem egy mindennapi személy. S a felépés, a külső megjelenés része a gyógyításnak” (Hámori).

Hozzájött mindehhez professzoraink szuggesztivitása, lebilincselő előadásai, könnyed és szellemes stílusuk. Nem voltak még akkor az előadások a technikától elgépített, az előadó részéről ledarált, s főleg nem felolvasott, kipipálandó szereplési alkalmak. A hallgatóság részéről pedig könnyen feledhető szürke zsoltoszmák, megszokotva felidézhetetlen diák és lejegyezhetetlen, kivetített mondatok áradatával! Előadásainak formája volt, amit mindegyikük, különleges egyénisége szerint töltött meg tartalommal, s bilincselte magához figyelmünket. Hányszor álltunk fel az előadások végén tapsolva s éreztük, nem akárkit hallhattunk! **Romhányi** találta fel az interaktív előadásokat, amikor annak folyamán kérdéseket tett fel a hallgatóságnak, vagy a boncteremben helyzeteket teremtett, amelyek megoldását, felismerését tőlünk várta. Előadásait tanulságos vagy mulatságos orvostörténeti anekdotákkal, eredeti szövegek felolvasásával tette varázslatossá, melyeket nem csak mi hallgatók vártunk boldog izgalommal, hanem más karok hallgatói, orvosok és jogászok, akár a városból is, mindig zsúfolásig tele teremben. Nemegyszer csattant fel kacagás, amikor még a nevető professzor is a könnyeit törölgette. Amikor valami nagyon fontosat akart a hallgatóság elméjébe vénsi, megemelte hangját és gyakran hallott fordulattal így szólt: „Magas feszültség! Vigyázat!” A sok anekdotikus történet közül, csak egyet említek, amely jellemző Romhányi humorára, helyzetfelismerésre. Egyik bonctermi gyakorlaton hirtelen kinyílt a boncterem ajtaja és a bonctermi gyakorlaton megjelent Romhányi. A lanya hangulat egyszerre szorgos munkára váltott, és a hallgatók mélyen elmerültek a holttest szerveinek vizsgálatába. Persze volt, akinek a boncasztal körül már más lehetősége nem volt, mint hogy megragadja a boncasztal gumitömlőjét és nagy igyekezettel látott hozzá mosni a tetem lábát. De bár ne tette volna! A professzor előszeretettel tüntette ki megszólításával azokat, akik lanya érdeklődést mutattak, vagy éppen ellenkezőleg, gyanúsan buzgólkodni látszottak. Romhányi azonnal kiszúrta: „Állj! Magas feszültség! Oda nézzenek! Mit csinál a medikus a boncteremben?” Oda fordul a gumitömlővel buzgólkodó kollégához: „Mester! Maga mit csinál a bonctermi gyakorlaton? – szólította meg. Az hebegni kezdett: „Le..le.. locsolom a boncasztalt, vagyis hát, lemosom a tetemet.” Erre Romhányi: „Na kérem, hallották? A kolléga gumitömlővel a kezében végzi a bonctermi gyakorlatot és locsol! És én eddig még azt hittem, hogy medikusokat oktatok. Hát nem! Most látom, hogy én nem orvosokat, hanem tűzoltókat nevellek! Kiket nevellek, mester?” – fordult a bonctermi gyakorlatot vezető tanársegédhez. „Tűzoltókat, professzor úr” – hangzott a válasz.

Nagy kacagás, Romhányival együtt. Közvetlensége, emberi melegsége és ugyanakkor szakmai szigora, bámulatos memóriája okán, legkedvesebb professzorunk volt.

A professzorok előadásai közben a táblára rajzoltak, egyszerűségükben is tökéletes, didaktikus skicceket. **Szentágothai** képes volt mindkét kezében krétával egyszerre rajzolni, amit mástól, azóta sem látam! Nem egy professzorunk az akkor még a nem is ismert „performansz” technikát is alkalmazta. Például, Szentágothai feledhetetlen alakítása volt, amikor egy lepedő és tanársegédei segítségével, bemutatta a hallgatóságnak a hashártya viszonyokat. „Mess, te ide állj elém, te vagy a hólyag, én a gyomor leszek, ez itt a cseplez. **Halász**, te vagy az uterus, **Flerkó**, te állj Halász mögé, te leszel a rectum! – hát így vonja be a hasüregi szerveken a peritoneum. Na, értik már?” – s az egész Anatómiai és Fejlesztési Intézet egy lepedő alatt kuksolt, a professzorral együtt, a hallgatóság és az oktatók legnagyobb gyönyörűségére! Ezek, az akkor még nagyon fiatal és nagyon tehetséges tanársegédek, szeretett oktatóink, később mind neves professzorok lettek.

Ennyit tudtam összegyűjteni ifjúságom meghatározó élményeiből. De hol vannak ezek a csodálatos tanárok, akik az előadásaik végén, „félhalkan és félíg elmenőben” ilyen gyöngyszemeket, etikai tanácsokat szórtak közénk? Akinek volt füle a hallásra, és szíve nyitott volt, felszedegethette ezeket. Fél évszázad sem telt el, s a most felsorolt erkölcsi intelmekre már nem sokan emlékszünk.

A tanév utolsó előadásán **Romhányi** a táblára felírt Ady idézettel búcsúzott tőlünk:

„Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.”

– Professzor úr, megpróbáltam. Megérte!
Áldott legyen az emlékü!

Dr. Kovács Antal
POTE, 1956-1957

Bemutatkozik a Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Központ

A „3T – Technológia- és tudástranszfer feltételeinek kialakítása a Dél-dunántúli Régió egyetemi tudásbázisaiban” c. projekt a Dél-dunántúli Régió egyetemi tudásbázisaiban – Pécsi Tudományegyetem, Kaposvári Egyetem – együttműködésében valósul meg. A projekt az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMF) Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 4.2.1. számú „A tudáshasznosulást, tudástranszfert segítő eszköz-, és feltételrendszer kialakítása, fejlesztése” felhívás keretében 460 965 657 Ft támogatást nyert, melyet 16% saját forrás egészít ki. A projekt összköltsége meghaladja az 500 millió Ft-ot, összesen 548 768 640 Ft.

A gazdasági válságból való kilábalás egyik lehetősége az előre menekülés útja, az innováció-orientált gazdaságfejlesztés. A Dél-dunántúli Régióban két kiváló egyetemi tudásbázis is található, melyeken magas színvonalú kutatás folyik. Ahhoz azonban, hogy a kutatás-fejlesztési eredmények, találmányok a gazdaság, a társadalom számára valódi értéket képviselő innovációkká váljanak, vagyis hasznosuljanak, sok mindenre szükség van: magas színvonalú kutatási infrastruktúrára, piaci ismeretekre, a fejlesztők és felhasználók közötti partneri kapcsolat létrejöttére, hatékony információ-áramlásra, finanszírozási forrásokra és az innovációkat elfogadó légkörre.

A 2009. szeptember 1-jén indult pályázati projekt kiváló lehetőséget biztosít a tudásbázisok számára, hogy a tudás-transzfert, innovációt segítő szolgáltatásaikat fejlesszék.

A Pécsi Tudományegyetem Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Központja (KTTK) a következő projektelemek megvalósítását vállalta a mintegy huszonnégy hónapos futamidő alatt: a Pécsi Tudományegyetem K+F és Innovációs Stratégiájának elkészítését; szakmai képzések és PhD kurzus szervezését elsősorban innováció menedzsment, valamint szellemi alkotások jogvédelme témakörökben. A tudásbázis kutatói számára ipari partnerek – elsősorban a gyógyszeripar területéről – együttműködve GLP (Good Laboratory Practice) képzés-fejlesztés a cél, továbbá a klinikum dolgozói számára több turnusban, ingyen elérhetővé válik a gyógyszerkipróbálások érdekében fontos GCP (Good Clinical Practice) képzés.

A Pécsi Tudományegyetem elsődleges felsőoktatási partnere a Kaposvári Egyetem, mely szintén létrehozta saját Technológia-transzfer Irodáját és tudástérképét. Fontos szerepet kap a tapasztalatcsere lehetőségének megteremtése kerekasztal-beszélgetések formájában

más felsőoktatási intézmények hasonló szervezetei között.

A Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Központ meglévő és új kapcsolatok kialakítására, fejlesztésére törekszik a gazdasági élet szereplőivel, elsősorban a Dél-dunántúli Régió kis- és középvállalkozásaival, rendszeres, tematizált partnertalálkozók, valamint nyomtatott és elektronikus kiadványok révén juttatva el az információkat az Egyetem kutatási eredményeiről, szolgáltatásairól az egyes területeken.

Közös fejlesztési projektek, illetve partnerkapcsolatok kialakításában a régióban működő, valamint nemzetközi transzfer szervezetek, hálózatok segítik munkáját, ilyen pl. a Dél-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség Nonprofit Kft., vagy a TII hálózat.

Elsődleges célja, hogy szervezett formában feltárja a PTE tudásbázisaiban keletkező kutatási eredményeket, találmányokat, és ezeket szükség szerint a szellemi tulajdon védelem jogi eszközeivel (pl. szabadalom) védjük. Különböző pilot szolgáltatásokkal támogatja az innovatív projekteket, mint pl. üzleti tanácsadás, piaci tanulmányok elkészítése, partner-, ill. befektető-keresés, innováció marketing.

A projektet megvalósító **Kutatáshasznosítási és Technológia-transzfer Iroda** új szakemberekkel bővítette csapatát. A Központ keretében dolgozó képzési, tartalom, kapcsolati, innováció, IP és hálózati menedzserek és kollégák mellett a PTE minden Kara és a Klinikai Központ is létrehozott egy-egy ún. **InnoPontot**. Az Általános Orvostudományi Karon Bognár Rita és Fekete Szabolcs pályázati koordinátorok, továbbá Dr. Kiefer Éva és Haga Krisztián, a Klinikai Központban Trombitás Károly feladata a kutatócsoportokkal való személyes kapcsolattartás, projektek feltárása, pályázatok szakmai és menedzsment támogatása és a kutatócsoportok vezetőit megkeresve kérdőív készítése. A projekt valamint a KTTK hosszú távú hatékony működésének elengedhetetlen feltétele a tudásbázisokban munkálkodó kutatók, az ipari partnerek, az állami és egyéb finanszírozó szervezetek együttműködése. Az ehhez szükséges bizalmi légkör kialakítása, stabil kommunikációs híd kiépítése a feladat az elkövetkezendő időszakban. További hasznos információt olvashatnak a KTTK-ról a weboldalon. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Bognár Rita

Beszámoló a Berde Botond Ösztöndíj által támogatott

„Az AB0-inkompatibilis élő donoros humán vesetranszplantáció módszertanának elsajátítása és bevezetése a hazai klinikai gyakorlatba” című metodikai tanulmányútról

2009. szeptember 5-10. között Stockholmban, a Karolinska University Hospital Transzplantációs Klinikáján, *Gunnar Tydén* professzornál metodikai tanulmányúton vettem részt a tudományos közleményekből megismert AB0-inkompatibilis élő donoros vese transzplantáció algoritmusának gyakorlati elsajátítása céljából.

Tydén professzor ismertette a Svédországban 2001-ben kidolgozott és azóta kisebb módosításokkal alkalmazott protokollt, melyet napjainkra 17 európai ország 60 centrumában már sikeresen bevezettek. Ennek lényege, hogy az AB0-inkompatibilis élő donoros vesetranszplantáció előtt a leendő recipiens immunszuppresszív gyógyszer előkészítést kap. Az immunadszorpciót megelőzően 2-4 héttel egyszeri dózisban Rituximab-ot (375 mg/m^2), mely egy gyógyszeres splenectomia hatással rendelkezik, csökkentve a B-sejt poolt. Majd az immunoadszorpció előtt 1 héttel konvencionális hármas immunszuppresszív (tacrolimus, mycophenolat mofetil, prednisonon) kombinációt kap. Preoperatíván az anti-A vagy anti-B antitestek eltávolítása immunadszorpció (Glycosorb AB0) segítségével történik. Ez egy kis-molekulájú karbohidrát oszlop, melyhez A vagy B vércsoport antigének kötődtek. Négy kezeléssel a preoperatív IgG antitest titer 1:8 alá csökkenthető. A recipiens sikeres preoperatív kezelése után végezhető el az élő donoros vese átültetés. A posztoperatív időszak elején három alkalommal végeznek még immunadszorpciós kezelést az antitest titer ellenőrzésével.

Azoknál a betegeknél (svéd gyakorlatban az 52 beteg közül 2 esetben fordult elő), akik nem reagálnak az immunadszorpcióra, plazmapheresis kezeléssel vonják ki az antitesteket. Ez egy nem-szelektív módszer, melynél több mellékhatással is számolni kell. Bemutatta továbbá, hogy milyen tényezőkre kell figyelni a klinikai gyakorlatban (pre- és posztoperatív transzfúziós kezelés és FFP adásakor, ionizált-kalcium szint monitorozásának fontossága a preoperatív időszakban, IgG-szint követésének protokollja, az ABO deszenzitizáció klinikai hatásai).

Tydén professzor kérdésemre elmondta, hogy az említett deszenzitizációs protokollt sikeresen alkalmazták olyan, már korábban cadaver vesetranszplantáción átesett betege-

ken, akik a graft rejekciója miatt ismét hemodialízis kezelésre kényszerültek. Ez rendkívül fontos, mert a hazai gyakorlatban a graft rejekciók túlnyomó többsége a cadaver veséknél fordul elő. Ezáltal a protokoll alkalmazható olyan betegeknél is, akik korábban sikertelen transzplantáción estek át. Lehetőségem nyílt továbbá az osztályon tartózkodó donor-recipiens párok körülményeinek tanulmányozása mellett a betegekkel való személyes találkozásra is, mellyel az esettörténetekbe és az esetleges komplikációkba kaphattam nagyobb betekintést.

Gunilla Kumlien, a svéd csoport immunadszorpcióval foglalkozó tagja ismertette és bemutatta az oszlop működését. A beteg vérének centrális vénás kanülön keresztül kötik össze egy plazmapheresis géppel. Ez a szeparált plazmából az immunadszorpciót biztosító oszlopon átszűrve kiemeli az anti-A és anti-B antitesteket. A szelektív szűrés után az alakos elemek és az összes plazma visszakerül a betegbe, így kisebb az esélye pl. a posztoperatív alvadási zavaroknak. Az oszlop magas költségére (kb. 4000 Euro) való tekintettel a svédek kidolgoztak egy protokollt az oszlop regenerálására (Transfusion 2006; 46: 1568-75), mellyel ugyanazon betegnél a hét-nyolc oszlop helyett csupán három alkalmazásával megoldható az immunadszorpció. A regenerálási módszer elfogadott Svédországban és a többi centrumban is.

Mind *Gunnar Tydén* professzor, mind *Gunilla Kumlien* támogatott abban, hogy a

pécsi klinikán bevezetésre kerülő program esetén bármilyen felmerülő probléma, komplikáció esetén szívesen állnak rendelkezésünkre.

2009. 09. 23-án a PTE ÁOK Sebészeti Klinika Transzplantációs Osztályán *dr. Kalmár-Nagy Károly* (osztályvezető főorvos) és *dr. Káposztás Zsolt* (egyetemi tanársegéd) részvételével beszámolót tartottam a módszer jelenlegi helyzetéről, a svédek tapasztalatairól, illetve a metodika hazai alkalmazhatóságáról. Megbeszélésünk konklúziója az volt, hogy az AB0-inkompatibilis élő donoros humán vesetranszplantáció klinikai bevezetéséhez az anyagi források biztosítása mellett szeretnénk betérjeszteni a módszert az Egészségügyi Tudományos Tanács Tudományos és Kutatásetikai Bizottság felé.

Összességében elmondható, hogy egy új, és a jövőre nézve a transzplantációk terén tapasztalható donorhiány megoldásának rendkívül korszerű módszerét ismerhettem meg, és a PTE ÁOK Sebészeti Klinika Transzplantációs Osztály csoportjának közreműködésével bevezetésre kerülhet a klinikai gyakorlatban.

Ezúton szeretném megköszönni Berde Botond professzornak és az ösztöndíj kuratóriumnak, hogy anyagi támogatást nyújtott a tanulmányút megvalósulásához.

Dr. Ferencz Andrea PhD

egyetemi adjunktus, sebész szakorvos

Tanulmányút Grazban – Berde Botond Öszöntdíjjal (beszámoló)

A 2009-ben meghirdetett Berde Botond Öszöntdíj egyik díjazottjaként június 29-től július 17-ig három hetes tanulmányúton voltam a Graz-i Orvostudományi Egyetem Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Intézetében.

Prof. Peter Holzer munkacsoportvezető és *Prof. Ulrike Holzer-Petsche* szenior farmakológus irányítása alatt dolgoztam a Neurogastroenterológiai Munkacsoportban (Research Unit for Translational Neurogastroenterology). Itt lehetőségem nyílt több olyan neurogastroenterológiai módszer elsajátítására, ami a béltraktus reflexeinek és a béltartalom propulziójának vizsgálatára szolgál:

a) A tengerimalac-vékonybél *intraluminalis nyomásingerrel kiváltott perisztaltikus reflexének* vizsgálata során izolált tengerimalac ileum preparátumokon folyamatosan áramoltattunk fizioológias Krebs-oldatot, miközben nyomásmérő segítségével számítógépen regisztráltuk a bél lumenében lévő nyomást. Meghatároztuk azt a küszöbnyomást, ami a bél kiürüléséhez szükséges. A küszöbnyomásból és a perisztaltika egyéb

jellemzőiből (frekvencia, folyadék kiürülésének sebessége a lumenből, a perisztaltikus hullám során elért maximális nyomás) tudunk következtetéseket levonni a vizsgált endogén mediátorok antagonistáinak, ill. más szerek (pl. a gyomor-béltraktus potenciális gyógyszerei) hatására vonatkozóan. Ezt a módszert itthon módosított formában is használni szeretném: (i) konstans nyomásingerrel vizsgálni a bél által továbbított folyadékmennyiséget, (ii) altatott állatban proximális és disztális vékonybélkanül behelyezése után *in situ* vizsgálni a perisztaltika jellemzőit, különös tekintettel arra, hogy az acetil-kolinon kívül milyen izgatógé ingerületátvivő anyagok játszanak szerepet a béltartalom továbbításában.

b) *Szilárd pellet tranzitidejének meghatározása* izolált distalis tengerimalac vastagbélben. A módszer segítségével azonosíthatók a folyamatban részt vevő transzmitterek/mediátorok, ill. lehetőség van potenciális új gyógyszerek hatásainak vizsgálatára. A vastagbél distalis szakaszai élőben nem folyékony vagy pépes, hanem pelletké

összeállt tartalmat továbbítanak. E folyamatot modellezi *in vitro* az elsajátított módszer. Vizsgálható tehát a colonra ható szerek befolyása a propulzióra. A passzázs csak néhányszor ismételhető, így egy kontroll passzázs után vagy második kontroll, vagy gyógyszeres kezelés utáni passzázs következik, és a kontrollhoz viszonyított idejüket hasonlítjuk össze egymással. Pécssett vizsgálni kívánjuk egyebek közt a purinerg neurotranszmisszió szerepét a propulzív mozgásokban. A módszert adott esetben más állatfajra is szeretnénk adaptálni.

Szeretném őszinte köszönetemet kifejezni *Berde Botond* professzornak azért, hogy öszöntdíjával ezt a szakmailag hasznos tanulmányutat lehetővé tette, valamint a fogadó félnek a segítőkészségéért.

Pécs, 2009. október 10.

Dr. Benkó Rita egyetemi adjunktus
PTE ÁOK Farmakológiai
és Farmakoterápiai Intézet

Bolíviától Mexikóig

Hetvennégy nap több, mint egy esztendő ötöde. Ennyi ideig tartott, amíg Mexikóvárostól eljutottam a Húsvét-szigetre. 2008 nyarán – saját szervezésben – hat országot járhattam végig: Mexikó, Guatemala, Honduras, Peru, Bolívia, Chile (a Húsvét-szigettel). 45 000 km-t tettem meg, 23 városban aludtam, majdnem 80 látnivalót (műemléket, romvárost, múzeumot, nemzeti parkot) látogattam meg, ebből 25 UNESCO Világörökség. De nemcsak a térben utaztam. Időutazás volt ez a javából! Több, mint kétezer év történelme vonult végig előttem, az aztékok, toltékok, zapotékok, olmékok, maják, inkák, húsvét-szigetiek történelme. Rengeteg kép készült, nagyon sok élményt szereztem és csodákat láttam. Néhány csodát szeretnék bemutatni az összeállításban.

Felső sor (balról jobbra)

Peru, Arequipa város melletti vulkán 4000 méter magasan.
Mexikó, Palenque maja romváros.
Peru, Cusco, inka főváros, a Katedrális.
Mexikó, Teotihuacan romvárosa, a Hold Piramis.

Második sor (balról jobbra)

Peru, Machu Picchu inka romváros, mellette a szerpentin, ahol a buszok közlekednek.
Bolívia, Copacabana temploma, az ország híres búcsújáróhelye.
Mexikó, Chichen Itza maja romváros, Kukulkán Piramisa. Az Újvilág egyik csodája.
Mexikó, olmék kőfej, Tres Zapotes (Veracruz).

Harmadik sor (balról jobbra)

Peru, Titicaca tó, Úszó szigetek, inka népviseletbe öltözött asszonyok.
Mexikó, El Salto vízesés.
Peru, Machu Picchu, az inkák legszebb romvárosa a felhők felett. Szintén az Újvilág csodája.
Bolívia, Tiahuanaco romváros, a Nap Kapu, közepén Virakocsa isten.

Alsó sor (balról jobbra)

Bolívia, Titicaca tó, totoranádból font hajó.
Guatemala, Tikal maja romváros a dzsungel mélyén.
Peru, Chauchilla inka múmiatemető.
Peru, Cusco, inka fal részlete, a híres 12 szögű kővel.

Hollós Tibor

NESZE NEKED BOLOGNA!

A „bolognai folyamat” néven futó változásokat az egyetemen sok kritika éri különböző oldalokról, ami főként a végrehajtás visszasságaira vezethető vissza. A folyamat egyik sokat hangoztatott célja az átjárhatóság, amivel mindenképpen egyet lehet érteni. Legyen az egyetem nyitottabb, bel- és külföldi mozgástere legyen jobban kihasználható.

Éppen ezért sokkolt bölcs szenátusunk 2008. 12. 18-án elfogadott és 2009. 10. 01-én kiegészített határozata („átoktatási megállapodás”), valamint az ahhoz fűződő (a szenátus határozata után nyilván elkerülhetetlenül kiadott) végrehajtási utasítás [4/2009. (10.27.)].

Ha az ember dolgozni akar, akkor nem folyamatosan a nyakába ömlő határozatokat böngészi, így szeptember 23-án értesültem az egészről, amikor a gazdasági igazgató a határozati javaslat véleményezését kérte az aokgh@aok.pte.hu e-mail címre. Nem tudom, vajon olyan sok vélemény érkezett-e be, hogy nem lehetett feldolgozni (kétlem), vagy csak formaság volt a véleménykérés. Én komolyan vettem, azonnal elküldtem a véleményemet – bár nem tudom, kit takar az aokgh megjelölés. Ime a ma is érvényes véleményem (nem köszönte meg senki):

Az összességében több mint 10 oldalas leírás és utasítás-javaslat, ügymeneti tervek, stb. alapján az a véleményem, hogy egy meglehetősen kis volumenű problémát óriási bürokrata apparátussal sikerül nagygyű felfűjni.

Nem értem, hogyan alkalmazható ez a már megkezdett szemeszterre, amelynek oktatási/oktatói terveit 2009 márciusában kellett megjelölni és leadni.

Nem értem, mi a helyzet a vendég-előadókkal, akikkel évek óta megbecsült kapcsolatunk van (pl. részben ennek alapján nyertek címzetes egyetemi docensi, tanári címetek). Munkájuk nem szükségszerűen jelenti azt, hogy ne akadna az ÁOK keretében hasonló témában oktató, de a Kar és a PTE számára is fontosak a „külső” kapcsolatok.

Nov. 11-én jött a figyelmeztetés, hogy állítólag nov. 02. óta fenn van a Dékáni Hivatal dokumentumtárában az utasítás és a felszólítottak a rögzített határidők betartására. Ezt persze szintén nem böngészem naponta – feltételezem, hogy ha minden PhD-védés, vagy a fallabda bajnokság eredményére fel lehet hívni a figyelmet, akkor ilyesmire is fel lehetne. A határidő nov. 20. az oktatói szándéknyilatkozatok beadására, az átoktatási igénylőlapokat pedig nov. 30-ig kell az ÁOK Tanulmányi Hivatalához benyújtani. Három melléklet: az Oktatói szándéknyilatkozat, az Igénylőlap/megrendelőlap és az Elszámolólap. Labdázás a TH és a GH között, rengeteg papír és dokumentáció. Sok íróasztal. Az utasítás visszamenőleg érvényes.

A végén persze az derül ki, hogy a más Karról, vagy kívülről eseti jelleggel felkért oktató úgységesen kap semmit, mert az ÁOK keretében nem lehet meg a heti oktatási kontaktóra száma. Ha mégis meglenne, akkor is csak 70%-ot kaphat az óradíjból, mert a többi kell az átoktatás adminisztrálására.

Tantárgyfelelősként hosszú évek óta kértem fel oktató kollégákat az ETK-ről, vagy más intézményből a tárgy egyes témáinak prezentálására. Bár a magyar nyelvű órákat nem tudtam honorálni, legalább az idegennyelvű óradíjat megkapták. Nos, ezek szerint ennek vége. Visszamenőleg talán saját zsebből megpróbálom őket kompenzálni, de ilyen feltételekkel az ÁOK-n kívüli helyről nyugodt lelkiismerettel többé aligha kérhetek fel bárkit.

A „bolognai folyamat” többek között az átjárhatóságot célozza. Merthogy ettől „egyetemes” az egyetem. Úgy tűnik, ez csupán az oktatókra nem vonatkozik. Kár.

Pécs, 2009. nov. 13.

Dr. Székely Miklós
emeritus professzor

Bizalom és gyógyítás

Két napos szaketikai konferencia zajlott le november közepén a Cella Septichorában, az Ethosz Tudományos Egyesület szervezésében. A konferencia, amelyre nem pusztán hazánkban, de külföldről is érkeztek előadók, a *bizalom* témakörét járta körül olyan szakterületekre koncentrálva, mint az orvoslás, a nevelés és a gazdasági élet. Mivel e három szakterület számára ténylegesen életbevágó jelentőségű a bizalom kérdése, és mivel a bizalom-vesztés pontosan ezeken a területeken érhető a leginkább tetten jelenkorunkban, ezért a konferencián elhangzó több mint húsz előadás nem pusztán számos inspiráló, de jó néhány megfontolandó gondolatot is megfogalmazott. Érdemes külön kiemelni az orvosi szekciót, amelynek során négy előadást hallhattunk: Dr. Kapocsi Eszter (SZTE ÁOK Magatartástudományi Intézet) *A bizalom szerepe az orvoslásban* címmel, Dr. Bóta László (Nagyatádi Kórház) *Bizalom és bizalmatlanság az orvoslásban* címmel, Dr. Bogár Lajos (PTE Klinikai Központ Anaesthesiológiai és Intenzív Therápiás Intézet) *Bizalom az intenzív betegellátásban* címmel, Dr. Szolcsányi Tibor (PTE ÁOK Magatartástudományi Intézet) pedig *A placebo hatás orvostetikai vonatkozásai* címmel tartott előadást.

Dr. Szolcsányi Tibor

Előszó a Pécsi Szívgyógyászati Klinika 10 éves jubileumához – avagy több mint fél évszázados a pécsi szívsebészet

Prof. Kudász József 1951-ben került Pécsre a megalakult II. sz. Sebészeti Klinikára. Röviddel előtte, előbb kutyán, majd emberen végzett szívkatéterezést és angiocardigraphiát Budapesten. 1950-ben ductus Bottali lekötést és Blalock anasztomózt, valamint aortacoartatio rekonstrukciót.

Dr. Eisert Árpád – született Rozsnyón – 1936-ban orvosi diplomát szerzett Prágában, utána kassai, trencsényi, majd kalandos nyíregyházi működése után: kórházi „Kertész”, majd bonyolult hasi műtétek végzése után az első hazai aortacoartatiót, és az első hazai zárt mitrális commissurotómiát (Európában negyedikként) végezte el. Ezek után meghívást kapott Kudász professzortól a pécsi klinikára.

Hozzájuk kapcsolódott *dr. Kiss Tibor*, *dr. Degrell István*, *dr. Ludván Sándor*, és *dr. Nagy Lajos*. Így ők alkották azt a „csapatot”, akik Pécssett az Irgalmas rendi kórház ódon falai között nagyobb ütemben elkezdtek szívűtéteket végezni. A 11. számú Sebészeti Klinika Irgalmas utcai, majd Bem utcára keresztelt falára felkerült „a Szív- és nagy érsebészeti klinika” tábla is. A mitrális szűkületek repesztése ujjal, Dogliottigűrűvel, majd Tubs-féle dilatátorral történt. 1954-ben nálunk végezték el az első median sternotómiát is. Kudász Amerikából levélben kapott Swann-„zacskókat” – így az aorta billentyűk szűkületét is tágították. *Kiss Tibor* 1954-ben végezte el az első zárt szívűtétjét. *Ludván Sándor* és *Kett Károly* szívmotor alkotásán fáradoztak. *Dr. Szabó Zoltán* 1954-ben került a klinikára.

Kudász professzort 1955-ben Budapestre, a III. számú sebészeti klinikára hívták vissza. *Eisert Árpád* Nyíregyházára ment vissza osztályvezető főorvosnak haláláig. Így gyakorlatilag megszűnt Pécssett a szívsebészet, mert valahol, valakik ezt így akarták.

Schmidt Lajos, *Kaninger Gy. Tihamér* professzorok már nemigen tartották szívűgyüknek a szívsebészetet. A pécsi betegek pedig szenvedtek, és kiszenvedtek, a szerencsésebbek – évente 40-50 beteg pedig Budapesten, Szegeden, Debrecenben próbáltak szerencsét.

Igaz, *Kiss Tibor* professzor mind a két sebészeti klinikát igazgatta „fel-feldobta a labdát” többünk előtt a majdani szívsebészetről. Talán az ódon falak szelleme ihlette, hogy a II. sebészeti klinikán 1970-ben *prof. Kiss Tibor* elvégezte sikeresen az utolsó zárt szívűtétet.

Jött Hollandiából is több segítő kéz, de nem ragadtuk meg...

1990-ben változások jöttek. *Kiss Tibor* professzort nyugdíjazták, a klinikánkat egy évig megbízottként *Schmidt Pál* docens irányította. Neki sem volt „szíve csücske” a szívsebészet. Közben kiderült, hogy egyetemünk európai minősítéséhez többek között a szívsebészet is kell...

...és jött Texasból, Houstonból, Denton Cooley munkatársa (akkor még De Bekay is élt) hazánkfia, *prof. Korompai L. Ferenc*... Saját lehetőségeimet önzetlenül felhasználva,

néhai *dr. Szabó Iván* volt pénzügyminiszternél szereztem 300.000.000 forintot a klinikánkon létrehozandó szívsebészetre. Ennek parafálásában, a költségvetésbe illesztésnél önzetlenül segítettek az akkori baranyai MDF-es országgyűlési képviselők. 1994-re a 300millió forint már csak 200 millióra zsugorodott... Saját kezünkkel bontottuk az ódon falakat, de többek rosszallása ellenére átépítettük a klinikát, és így lett a II. számú Sebészeti Klinika és Szívcentrum. Megkezdte működését a katéteres laboratórium *dr. Vajda Gusztáv* vezetésével, a coronarográfiák mellett ballondilatáció és stent beültetés is történt.

A szívsebészeti teamhez *dr. Szabados Sándor*, a szegedi szívsebészeti klinikáról, *Kovács Gábor* professzor tanítványa, *Pavlovics Gábor* és közvetve *Tizedes György* is csatlakoztak. A bonyolult anesztéziát kiválóan biztosította *dr. Szudi László*, majd *dr. Hideg Gyöngyvér*, a szívmotort *Szuka Gábor* kezelte hibátlanul. Az „első” szívűtétet 1996. február 20-án *Korompai* professzor vénás grafttal és az artéria thoracica interna felhasználásával végezte, és hazánkban először alkalmazta az artéria gastroepiploica sin.-val a myocardium revascularisatióját. A gyógyulás nem maradt el. Számos ötletes, kombinált megoldást alkalmaztunk... A sikeres munkánk nem tetszett mindenkinek. Rágalomhadjárat és sok meg-nem-értés után *Korompai* professzor visszaadta klinikaigazgatói megbízását és visszatért az USA-ba. Ez az esemény számomra pótolhatatlan veszteség volt. Szudi László főorvosi ajánlatot kapott és európai minősítésű aneszteziológusként Budapestre ment. Helyére *Fazekas Zoltán* és *Hideg Gyöngyvér* léptek.

Korompai professzor repülőgépe még talán fel sem szállt, egyetemünk vezetése azonnal megkereste *Papp Lajos* professzort a Zalaegerszegi Megyei Kórház szívsebészeti osztályának és a HIETE tanszékének vezetőjét, hogy felügyelje a Szívcentrum munkáját. 1997. április elsejétől a II. számú Sebészeti Klinika és Szívcentrum igazgatója *Papp Lajos* professzor lett. A klinikánkon nem operált... a szívsebészet mindennapi gondjainak ellátásával és vezetésével a professzor *Szabados Sándort* bízta meg, míg a maradék sebészeti részleget *Schmidt Pál* kapta meg. Röviddel ezek után szintén a szegedi iskolából jó és gazdag belgiumi tapasztalatokkal csatlakozott *dr. Bogáts Gábor*. *Bogáts Gábor* docens ma a szegedi egyetem sebészeti klinikájának önálló szívsebészeti osztályát vezeti.

...*Korompai* professzor távozása előtt hogy-hogy nem (évtizedes pénzhiány után) lett 3,5 milliárd forint a cardiológia számára. Így, még *Korompai* professzorral elképzelt és ceruzával rajzolgatott „Thorax Centrum”-ból nem lett semmi, azaz *Papp* professzor elképzeléseinek megfelelően „Szívgyógyászati Klinika” lett. Az új Szívgyógyászati Klinikát a 400 ágyas klinika tövében építették, azzal építésetileg összekötve, és 1999 augusztusában adták át.

Most ez a klinika 10 éves.

Dr. Gulácsy István PhD

1951-ben avatott orvosdoktorok családi találkozója

A Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karán 58 éve, 1951-ben avatott orvosdoktorok ez évi családi találkozóját 2009. május 16-án tartották a Minaret étteremben. 1969-ben *dr. Boros Béla* rektorsága alatt merült fel a gondolat az Egyetemi Napok rendezésére. Az első Egyetemi Napok megnyitására az 1969/70-es tanévben került sor és ugyancsak az Egyetemi Napok keretében történt az évfolyamtalálkozók megrendezése is. Ennek keretében a 10 éve végzettektől kezdve minden 5. évben összejöttek az évfolyamok volt hallgatói. Az aranydiploma elnyerése után azonban korábban nem rendeztek több évfolyam-találkozót.

Az 1951-ben végzet hallgatók úgy döntöttek, hogy ezután is tartanak találkozót, méghozzá évente családi körben a saját és az elhunyt hozzátartozóival kibővítvé. Ennek értékét növelte, hogy a dékáni vezetés is képviselteti magát e találkozókra, és a már felnőtt gyermekek, unokák is jelen vannak. A rendezvény népszerű a volt évfolyamtársak körében. Akinek egészségi állapota engedi, részt vesz rajta, még a távoli vidékeken, külföldön élők is. A kellemes, barátságos légkörben, fehér asztal mellett az immár 82. életévét betöltött résztvevők beszámolnak sorsukról, felelevenítik régi emlékeiket, illetve meghallgatják elhunyt évfolyamtársaik hozzátartozóinak beszámolóit. Valamennyien bíztak abban, hogy 2010-ben is teljes létszámban újra találkoznak.

Prof. Csaba Imre
a találkozók szervezője

GOLESTAN – VÁRAKOZÁS

گلستان
GOLESTAN
VÁRAKOZÁS

جمعه ۱۸ دسامبر
DECEMBER 18. PÉNTEK

17:30 Közel-keleti hangszerek bemutatója és szeminárium

18:00 Dr. Sárközy Miklós (KRE BTK Történettudományi Intézet) előadása

18:30 GOLESTAN KONCERT کنسرت گروه گلستان

20:30 BAB' AZIZ - A sivatag hercege
színes, feliratos, francia-német-iráni-angol-tunéziai-magyar filmdráma

Az esemény ideje alatt lehetőség nyílik keleti, közel-keleti eredetű ajándéktárgyak, hangulatkeltő kellékek, fűszerek, édességek, keleti témájú könyvek közötti válogatásra és ezek megvásárlására

Belépő: felnőtt: 900 Ft, diák: 750 Ft
A jegyek elővételben megvásárolhatók az Uránia jegypénztárban, a megszokott nyitvatartási időben, december 10-től
A jegyárban benne foglaltatik az esemény minden egyes programján való részvétel

URANIA MOZI
7624, Pécs
Hungária út 19.

SEABO PÉCSI
KULTURÁLIS
KÖZPONT

Helyszín: Uránia Mozi, Pécs

Időpont: 2009. december 18., péntek

Program

16.00-17.30: **Közel-Keleti hangszerek bemutatója és szeminárium**

18.00: **Előadás** az iráni-magyar kulturális kapcsolatokról a múltban, a jelenben és a jövőben
Előadó: dr. Sárközy Miklós (KRE BTK Történettudományi Intézet) Közel-Kelet kutató

18.30-20.00: GOLESTAN koncert

Dr. Khonji (dr. Nowrasteh Ghodrattollah) – ének, ney
Babarci Bulcsú – gitár, baglama, vokál

Baksa Péter – nagybőgő

Bogárdi Aliz – hegedű, vokál

Ferenc Gabriella – billentyű, vokál

Dr. Murányi Edit – cselló, nagybőgő, vokál

Tóth „Csüli” Zoltán – ütősök

Kaszás Csaba – gitár

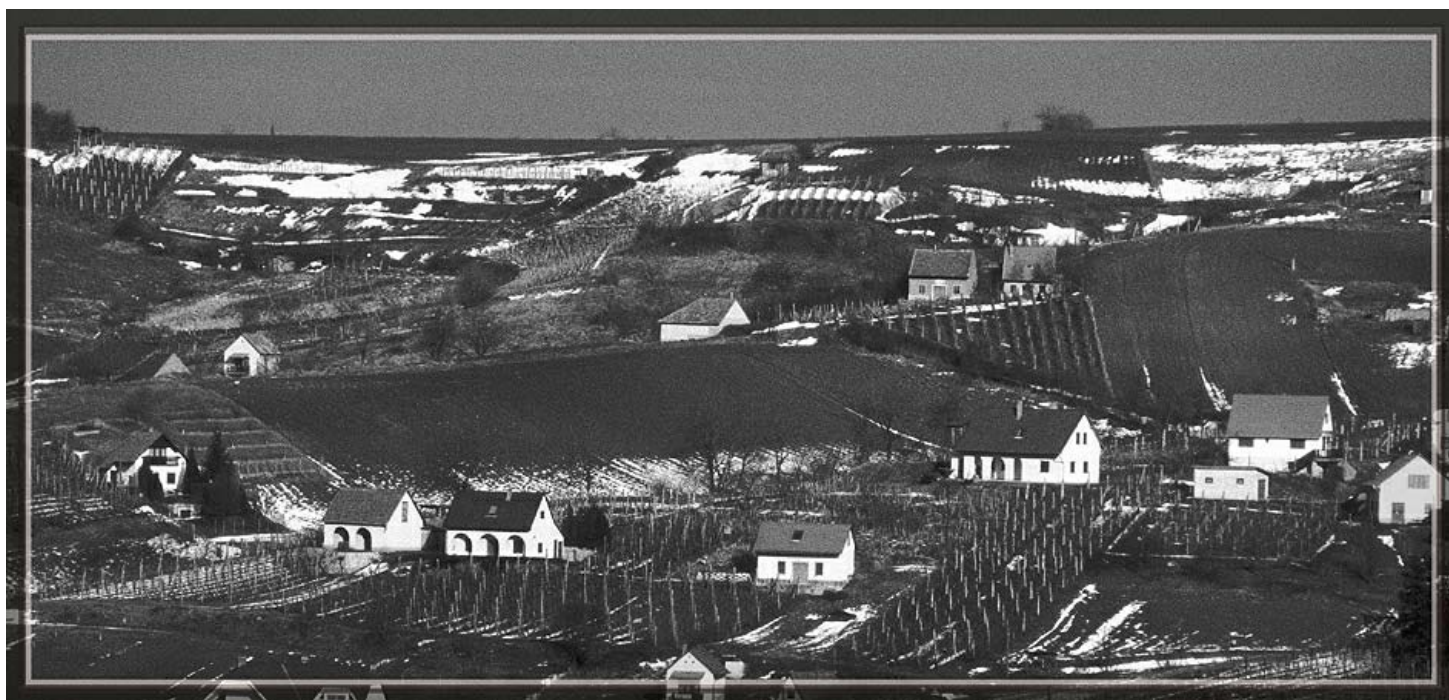
Simara László – visual jockey

Vendég: Katona Tamás – gitár

20.30: **Bab' Aziz – A sivatag hercege** (színes, feliratos, francia-német-iráni-angol-tunéziai-magyar filmdráma). (Keleti-közel-keleti eredetű ajándéktárgyak, hangulatkeltő kellékek, fűszerek, édességek, keleti témájú könyvek vására)

Belépő: felnőtt: 900 Ft
diák: 750 Ft

A jegyek elővételben megvásárolhatók az Uránia jegypénztárban, nyitvatartási időben.

GYAKORLATI EGÉSZSÉGPSZICHOLÓGIA

Beszámoló az Európai Egészségpszichológiai Társaság konferenciájáról

Az Európai Egészségpszichológiai Társaság 23. éves konferenciája Pisában került megrendezésre szeptember 23-26. között. A konferencia mottójaként a szervezők „A tudománytól az intervenciókig” mondatot fogalmazták meg, amely a viszonylag fiatal tudományterület folyamatos fejlődését jelzi.

Alkalmazott tudományként definiálja önmagát az egészségpszichológia, mely a világ minden országában egyre nagyobb teret kap, és a növekvő igények még mindig a lehetőségek előtt járnak. Ezt tükrözi az a tény is, hogy a társaság 40 ország szakembereit fogja össze, a nevével ellentétben nem csak Európából, hanem a tengerentúlról éppúgy, mint Ázsiából.

Az egészségpszichológia definíciója és területei szerteágazóak, hiszen az egészségfejlesztés és a betegségekkel szembeni harc sokrétű. Éppúgy jelen van az egészségügyben, mint a szociális szférában. Ahogy az elnök nyitóbeszédében is elhangzott, a tudományos elméletek és a gyakorlati munka is követi a folyamatosan változó igényeket, így a jelenlegi gazdasági változásokat, és ennek egészséggel kapcsolatos következményeit. A tapasztalatok cseréjének az igénye tükröződött a résztvevők és a tudományos munkák óriási számában is. Több, mint 1300 vizsgálat eredménye került a három nap alatt bemutatásra. Nyolc párhuzamos szekcióban 275 előadásból választhattunk a valamivel több, mint 1000 poszterbemutató, 28 szimpózium és 3 kerekasztal mellett. Ez a tavalyi konferencián prezentált kutatások duplája.

Nehéz ekkora információáradatból kiválasztani a legfontosabbakat, így a konferencia elnökének összefoglalóját emelném ki, aki kiemelten hangsúlyozta:

- a megküzdés és az intervenciók szerepét a különféle krónikus betegségek kapcsán, melyek hatékony segítséget jelentenek, hogy a páciens a terápiás folyamatban tudatosan, aktívan használja erőforrásait a jobbulás érdekében;

- a pozitív egészségpszichológia eredményeit az egészségügyi ellátásban, mely a kockázati tényezők mellett jelenlevő pozitív emóciókra, pozitív hatásokra koncentrál, így segítve a megfelelő adaptációt, és egészségmagatartást;
- a stressz kutatások új eredményeit;
- az öregedés és egészség viszonyát;
- az egészségmagatartás változását; és az egészségügyi dolgozók egészségét érintő kutatások eredményeit.

Intézetünk három, kollaborációs kutatás eredményeit bemutató poszterrel képviselte magát, mely a krónikus betegeket ellátó osztályokon dolgozók kiégési-szindrómáját, illetve annak prevencióját vizsgálta; a daganatos betegek és hozzátartozók életminőségét és megküzdési módjait mutatta be; illetve kisiskolás gyermekek és szülei fogászati félelmeit tanulmányozta.

Résztvevőként elsősorban a krónikus betegséggel kapcsolatos megküzdést vizsgáló témák érdekelték, bár a széles kínálat több szelvébe is belekóstolhattam. A vese transzplantáción átesett páciensek non-compliance problémáitól kezdve a krónikus fájdalom pszichológiai tényezőin át a szociális támogatás szerepéig a daganatos betegségek kapcsán, számos érdekes kutatás eredményeibe nyerhettem bepillantást.

A konferencia egyik legfontosabb hozadékanak azt tartom, hogy olyan multidiszciplináris kutatások, elméletek dinamikus együttműködését tükrözi, mely a biopszichoszociális modell kereteit hatékonyan támasztja és alkalmazza az egészség-betegség kontinuum minden pontján. Ez a szemlélet hasznos segítség mind az elméleti, mind a gyakorlati szakemberek számára, hiszen az egészség/esség kérdésében mindenki érintett.

Kerekes Zsuzsanna

Magatartástudományi Intézet

10. Pécsi Intervenciós Radiológiai Szimpózium és Továbbképző Tanfolyam

2009. október 29-30-án immár a tizedik, jubileumi alkalommal rendeztük meg a Pécsi Intervenciós Radiológiai Szimpózium és Továbbképző Tanfolyamot. 1998-ban dr. Horváth László professzor volt a szülőatyja majd dr. Battyány István tanár úrral közösen indították el a rendezvénysorozatot. Már a kezdetektől fogva hazai és nemzetközi résztvevőkkel is büszkélkedhetett a szimpózium. Részben ez adta az alapját az azóta nagysikerű, rendszeresen megrendezendő Horvát-Szlovén-Magyar Radiológus Kongresszusnak. A PIRS-en általában a nem vasculáris intervenciós radiológiai témájú előadások szerepelnek. Idén – szakítva a hagyományokkal –, a nagy sikerre való tekintettel, hagyományt teremtő módon, szakdolgozói és műtősnői egész napos előadásorozatot is hallhattunk. Az ország számos részéről érkező szakdolgozóink 15 előadást tar-

tottak. Többek között a jól szervezett osztályos munka feltételeiről és ennek megvalósított példáiról, az angiográfia történetéről és számos új és mindennap alkalmazott beavatkozásról műtősnői, szakdolgozói szemszögből bemutatva.

Az első napi program végén a méltán országos hírű Tenkes csárdában cigányzene mellett költöttük el vacsoránkat, mely a magyar konyha ízvilágát tükrözte minden tekintetben. Az est fénypontjaként magyar néptáncbemutatót láthattunk, a bátrabbak csatlakozhattak is a táncolókhöz.

A rendezvény második napján az orvosi előadásokat hallhattuk. A 18 előadó az intervenciós radiológia széles palettáját tárta elénk, aktív hallgatói hozzászólásokkal. Az előadások számos témát öleltek fel, a legújabb képalkotó, vezérlő módszerektől, a daganatkezelések etikai kérdéseitől, a máj-

daganatok, bélvérzések intervenciós radiológiai megoldásain keresztül az emlődaganatok komplex ellátásáig. Vendégelőadónk a sebészet, valamint az endoscopia és az intervenciós radiológia határterületeiről beszéltek. Külföldi előadónktól a perifériás ér-betegségek minimálisan invazív ellátásáról hallhattunk. Külön előadások szóltak a szakmánkat kifejezetten érintő sugárterhelésről és sugárvédelemről.

Köszönjük támogatóinknak (Cook, Covidien, Bracco, Pfizer, GE Healthcare), hogy hozzájárultak a szimpózium sikerességéhez, melyet bizonyít a regisztrált 152 résztvevő. A jövő évi PIRS megrendezésének várható időpontja október 28-29.

A jövő évben is szeretettel várunk mindenkit!

A rendezők nevében: **dr. Harmat Zoltán**

IBRO International Workshop 2010

21 - 23 January 2010 - Pécs, Hungary

Plenary lectures by:

- Rodolfo Llinas (New York University, USA),
- Fujio Murakami (Osaka University, Japan),
- Nikos Logothetis (Max Planck Institute for Biological Cybernetics, Germany),
- József Hámos (Semmelweis University, Hungary).

Six symposia boasting a distinguished international faculty of speakers:

- Kainate receptors in synaptic plasticity
- Neurodegeneration and neuroprotection
- Clinical and experimental aspects of fMRI
- Central regulation of motivation and reward processes
- Neural mechanisms of the basal ganglia and ventrobasal forebrain
- Vision: from the evolution of retinas to the evolution of ideas

Two poster sessions for free communications.

Full-day pre-congress satellite:

Functional architecture and operational principles of cortical networks:
Symposium in the honour of the 60th birthday of Professors György Buzsáki and Péter Somogyi

Organizer:

The Institute of Physiology, University of Pécs, Medical School
Szigeti út 12.
H-7624 Pécs
Hungary

For further information and to register to the Workshop visit
www.ibro2010.hu

Neuroradiológusok Siófokon

A hogy az elmúlt években, így ebben az évben is, ősszel, november 5-7. között rendezte meg a Magyar Neuroradiológiai Társaság XVIII. Kongresszusát Siófokon. A rendezvény elnöke dr. Bogner Péter professzor volt.

A korábbiaknak megfelelően az első nap a továbbképzés jegyében zajlott le, 12 referátum formájában. Az előadások többségének témája a neuro-onkológia volt, a radiológiai vizsgálatok, a kezelési módszerek (műtét, sugárkezelés számos formái), stb.

A továbbiakban másfél napon át, nyolc szekcióban hallgatták az érdeklődő résztvevők, időnként két párhuzamos szekcióban a diagnosztikus és intervenciós neuroradiológia hazai gyakorlójától tapasztalataikat, és ahogy máskor is, társszakmák (neurológia, idegsebészet) képviselői is számos előadást tartottak. Az előadások száma csaknem ötven volt, melyek között hosszabb összefoglaló előadások is helyet kaptak. A tanulságos esetek mellett az MRI újabb módszereiről (diffúzió súlyozásos mérések; fehérállományi pályákat kimutatni képes speciális vizsgálat, fiber tracking vagy traktográfia; MR spektroszkópia stb.), különböző katéter terápiais alkalmazásokkal szerzett ismeretekről hallhattunk. Az előadók jelentős része az Amerikai úti Idegsebészeti Intézet bázisán létrejött Országos Idegtudományi Intézetből érkezett. A regisztrált résztvevők száma kb. 180 volt.

A rendezvényen a Pécsi Klinika Központ és Pécsi Diagnosztikai Központ munkatársai az alábbi témájú prezentációkkal vettek részt: felkért előadások között dr. Dóczi Tamás professzor (Idegsebészeti Klinika) a neuro-onkológiában lezajlott paradigmaváltásról, valamint subarachnoidális vérzések műtéti kezeléséről, dr. Horváth Zolt (Idegsebészeti Klinika) a sugársebészet, sztereotaktikus sugárterápia kérdéséről, dr. Komoly Sámuel professzor (Neurológiai Klinika) a neurológus kérdéseiről, kétségeiről, egyes kórképekkel kapcsolatos megfontolásokról beszélt. Dr. Hudák István (Idegsebészeti Klinika) két előadásban katéter terápiairól, endovascularis műtétek – agyi aneurysmák, vena Galeni malformáció kezelésének – lehetőségeiről számolt be. Dr. Komáromy Hedvig és dr. Kövér Ferenc (Pécsi Diagnosztikai Központ) speciális MRI szekvencia (posztkontrasztos 3D FLAIR) daganat diagnosztikában tapasztalt előnyös tulajdonságokról szoltak. Németh Béla (Pécsi Diagnosztikai Központ, valamint Dóczi professzor neuroradiológia, idegtudományi kutatás és fejlesztés témájában megrendezett kerekasztal beszélgetésekben vettek részt. Dr. Kövér Ferenc és munkatársai (Pécsi Diagnosztikai Központ, Idegsebészeti és Neurológiai Klinika) súlyos koponyasérültek, neurológiai ok miatt tartósan eszméletlen betegek funkcionális MRI vizsgálat kezdeti tapasztalatit osztotta meg. Számos alkalommal differenciáldiagnosztikai problémát jelent a fehérállományi göccs betegségek elkülönítése, például demyelinistióban és migrénben, dr. Aradi Mihály és munkatársai (Pécsi Diagnosztikai Központ, Idegsebészeti és Neurológiai Klinika) ebben a helyzetben speciális MR módszerek (diffúzió, perfúzió súlyozás, MR spektroszkópia) alkalmazásának eredményeiről számoltak be. (További hírek a honlapon is olvashatók a rendezvényről.)

Dr. Weninger Csaba

Beszámoló

a VII. Aritmia és Pacemaker kongresszusról

2009. október 1. és 3. között a Szívgyógyászati Klinika és a Magyar Kardiológusok Társasága Aritmia és Pacemaker Munkacsoportjával közösen rendezte a VII. Aritmia és Pacemaker Kongresszust.

A kongresszuson nemzetközi és hazai elektrofiziológusok és device terápiával foglalkozó szakemberek 72 előadással szerepeltek az EKG parádé, biventrikuláris pacemaker kezelés, sportolók és hirtelen szívhalál, szabad előadások – fiatal előadók versenye, hirtelen szívhalál, a pitvarfibrilláció komplex szemlélete, érdekes arrhythmia monitorozási és kezelési stratégiák pitvarfibrillációban, asszisztens tevékenységek, elektrofiziológia: hogyan csináljuk?, PM beültetés utáni follow up és új technikák, pacemaker terápia, kamrai tachyarrhythmia ablációs kezelése szekciókban.

A 350 résztvevő között főleg kardiológusok látogatták a Palatinus szálloda Nádor és Bartók előadótermeit, de szép számban jöttek belgyógyászok, anaesthesiológusok és szívsebész szakorvosok, valamint háziorvosok, PhD hallgatók és asszisztensek is. Idén is sor került az aritmia és device terápia licence vizsgákra is.

A kongresszus résztvevői között üdvözölhettük Pécs város szülöttét a 80 éves kort megélt, a magyar aritmológia és pacemaker terápia egyik úttörőjét, *dr. Szabó Zoltán* szívsebész professzort. Ezen alkalmából munkacsoport vezetésége az általa beültetett első és egyetlen magyar pacemaker működő hiteles másolatával köszöntötte *dr. Szabó Zoltánt*.

A Szívgyógyászati Klinika Elektrofiziológiai és pacemaker műtőiből immár harmadik kongresszuson közvetített élő esetbemutatókat. A kongresszus egyik kiemelt témája a pitvarfibrilláció transzkatóteres kezelése volt, s ezért az élő bemutatók során a kuratív kezelés módszerei közül kétféle kezelést is bemutattunk. Nagy sikere volt továbbá a Sportolók és hirtelen szívhalál szekciónak is, melyen a sportkardiológiában az élsportolók modern kardiológiai diagnosztikai vizsgálatára is alkalmazható eljárások is be lettek mutatva, de élsportolók (*Vaskúti István* és *Storcz Botond*) is elmondták tapasztalataikat.

Örömkre szolgált, hogy 2003 után ismételtén fogadhattuk a korszerű aritmológia és device terápia szakembereit és az érdeklődő kongresszusi résztvevőket is.

Dr. Simor Tamás
egyetemi tanár

Az „Integráció és migrációs egészségügy Magyarországon” c. projekt II. szakértői fóruma

Az Európai Integrációs Alap 2007. és 2008. évi programjából folyó támogatások felhasználására kiírt IRM/TKFO/69-55/2008. számú felhívásra benyújtott „Integráció és migrációs egészségügy Magyarországon” c. EIA/2007/3.3.2.5 sz. nyertes projekt keretében 2009. december 3-4-én második alkalommal rendeztünk szakértői fórumot.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara által koordinált projekt 2009. áprilistól decemberig tartó időszakban arra vállalkozott, hogy Európában újdonságnak számító kurrikulumot dolgozzon ki a felsőoktatásban, a harmadik országból érkezők integrációját elősegítő egészségügyi és szociális képzés területén.

A Schengen-i övezet keleti, dél-keleti kapuját adó Magyarországra egyre nagyobb számban érkeznek bevándorlók. A sikeres integrációjukat elősegítő rendszerek célirányosan felkészített humán erőforrása elégtelen, ennek fejlesztését, pótlását biztosító specifikus képzési program jelenleg még nincs.

A problémakör multidiszciplináris, egészségügyi, szociális, nyelvi, vallási, gazdasági, nemzetbiztonsági és politikai szempontok is jelentősek. A projekt célja hat modulból álló oktatási program kidolgozása, tesztelése és rendszerbe állításának előkészítése. Elsődleges célcsoportja azok a rendészeti, egészségügyi, önkormányzati és szociális szakemberek, civil szervezetek munkatársai illetve erre a területre készülő hallgatók, akik azon harmadik országokból érkezőkkel kerülnek kapcsolatba, akik három hónapot meghaladóan jogszerűen tartózkodnak hazánkban.

A záró szakértői fórum célja bemutatni a projekt során kifejlesztett hat oktatási modul tematikáját és tananyagát, melynek esszenciájából szeptember-október-november hónapokban zajlottak le a próbaoktatások. A fórumon a próbaoktatás értékelését és a modulvezetők plenáris beszámolóját követően témankénti workshopok keretében került megvitatásra a hiánypótló multidiszciplináris Mester képzési program főbb elméleti és gyakorlati tematikája, mely szakértői diszkusszió a képzés akkreditációra történő előkészítését segítette.

Az eseményt a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar, Elméleti tömb Kari Tanács-teremében a 11 órakor kezdődő résztvevői fórum és a próbaoktatás résztvevői tanúsítványainak ünnepélyes átadása vezette be.

Bognár Rita

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

A projekt az Európai Unió Európai Integrációs Alapjának támogatásával valósul meg.

A szakértői fórum első napjának programja

December 3. (csütörtök)

14:00-14:15	Megnyitó: <i>Prof. Szilárd István</i> , a projekt koordinátora
Az akkreditálásra tervezett oktatási program bemutatása, a program célkitűzéseinek, felépítésének ismertetése
14:15 – 18:00	Plenáris előadások
Az egyes modulok bemutatása
14:15-14:45	<i>Prof. Ternák Gábor</i> : Közegészségügy és alkalmazott epidemiológia, infektológia
14:45-15:15	<i>Dr. Sándor János</i> : A migráció szociális és magatartástudományi aspektusai; multikulturális szempontok és ezek jelentősége az orvosi és szociális ellátásban
15:15-15:45	Kávészünet
15:45-16:15	<i>Dr. habil Huszár András</i> : Munkaegészségügy (foglalkozás-egészségügy) alkalmazott területei
16:15-16:45	<i>Prof. Szilárd István, Gólesorkhi Kálmán</i> : Az integráció közgazdasági kérdései
16:45-17:15	<i>Prof. Baráth Árpád</i> : A bevándorlók (migránsok) mentális egészségvédelme és pszichoszociális gondozása
17:15-17:45	<i>Prof. Szilárd István, Gólesorkhi Kálmán</i> : 'Migránsbarát' egészségügyi és szociális ellátó rendszerek és kapcsolódó rendszermenedzseri ismeretek, feladatok
17:45-18:15	Vita, hozzászólások
19:00-	Vacsora

A szakértői fórum 2. napjának programja

December 4. (péntek)

8:30-9:00 Regisztráció

9:00 – 12:00

1. Tematikus workshopok

- WS 1: Egészség/ közegészségügyi biztonság és a multikulturalizmus;
WS 2: Foglalkozás-egészségügy, gazdasági racionalitás, 'migránsbarát' rendszerek
WS 3: Az integráció mentálhigiénés kérdései, közösségszintű megelőzési, egészségtámogatási lehetőségek

12:00 – 13:00 Ebédszünet

13:00 – 15:00

2. A workshopok konklúzióinak bemutatása, plenáris vitája.

A szakértői fórum bezárása

A projektről további hasznos információ található a <http://healthand-mig.aok.pte.hu/> weboldalon, melyen várjuk minden kedves érdeklődő regisztrációját.

Biológus doktoranduszok konferenciája

Csoportkép a konferencia zárónapján

A Pécsi Akadémiai Bizottság Biológiai Tudományok Szakbizottsága a PTE ÁOK Orvosi Biológiai Intézet aktív közreműködésével 2009. november 12-13-án szimpóziumot szervezett a régió élettudományok területén dolgozó PhD-hallgatói számára. A rendezvényre a PAB székházában (Pécs, Jurisics M. u. 44.), a Tudomány Ünnepe keretében került sor. A megnyitón *prof. Szeberényi József*, a PAB Biológiai Szakbizottság és egyúttal a konferencia elnöke, valamint *prof. Szolcsányi János* akadémikus, a PAB elnöke üdvözölte a résztvevőket. A konferencia összesen 51 magyar illetve angol nyelvű előadása mellett termékbemutató prezentációkat is hallhattunk. A témák alapján kevertnek mondható szekciókat a székház két helyszínén bonyolítottuk le: az előadóteremben, ahol a zsűri elnöke *prof. Emődy Levente* (PTE ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet), tagjai *Balogh Péter* (PTE ÁOK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) és *Atlasz Tamás* (PTE TTK Sportbiológiai tanszék) voltak; valamint a Tanácsterem, ahol *prof. Lázár Gyula* (PTE ÁOK Anatómiai Intézet) elnökletével *Ábrahám Hajnalka* (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium) és *Környei József* (PTE ÁOK Élettani Intézet) bírálta el a produkciókat. A tizenöt perces előadások után öt perc jutott a kérdésekre és a gyakran intenzív, építő jellegű vitára. A zsűri elnökök záró értékelése sze-

rint a prezentációk színvonala magas, ábraanyaguk jól kidolgozott volt, a résztvevők előadó- és vitakészsége is meglegedésre adhat okot. A következő előadók részesültek díjazásban és a szponzorok által felajánlott nagy értékű jutalmakban:

ELŐADÓTEREM:

- I. díj:** *Szalontai Bálint*: A PRLIP géncsalád evolúciója a növényvilágban
- II. díj:** *Halász Melinda*: What harbours the cradle of life? Progesterone-dependent immunomodulation
- III. díj:** *Vető Sára*: Inhibition of poly(ADP)ribose polymerase prevents cuprizone induced experimental demyelination in a degenerative murine model of multiple sclerosis
- Közönségdíj:** *Tóth Dániel Márton*: TRPV1 knock down transzgenikus egér előállítása

TANÁCSTEREM:

- I. díj:** *Szijártó Valéria*: The role of „minor” antigens in the cross-protective vaccine strategies against shigellosis
- II. díj:** *Radnai Balázs*: A ferulaldehid, egy polifenol bomláster-

Prof. Szolcsányi János üdvözlő beszédet mond a konferencia megnyitóján

Soós Szilvia előadása a Tanácsteremben

mék hatása LPS indukálta endotoxikus sokkra egérben

III. díj: Balogh András: A CREB transzkripciós faktor szerepe PC12 sejtek neuronális differenciációjában és túlélésében

Közönségszavak: Balogh András

A rendezvényt az Apponyi Albert/Mecenatúra Program támogatta, ennek köszönhetően a konferencia díjmentes volt. A résztvevők november 12-én és 13-án ebédet kaptak, 12-én este pedig színházlátogatás során a „Giselle” című balett előadást tekinthették meg a Pécsi Nemzeti Színházban. Köszönjük a szponzorok szíves támogatását: Sigma-Aldrich Magyarország, Bio-Science Kft., Eppendorf Austria, Biocenter Kft., Olympus Hungary Kft., Biomedica Hungária Kft., Merck Kft. Magyarország, Greiner Bio-One Hungary Kft., Roche (Magyarország) Kft., Central European Biosystems Kft. A szervező bizottság tagjai a PTE ÁOK Orvosi Biológiai Intézetből Pap Marianna és ifj. Sétáló György, a PAB titkárságáról König Marianna és Simonné Werner Mária voltak.

Úgy gondoljuk, hogy fiatal kollégáink számára kiváló lehetőséget nyújtott a konferencia, hogy eredményeiket és céljaikat bemutassák, előadásmódjukat fejlesszék, illetve a konstruktív hozzászólások révén átgondolják munkájuk egyes részleteit. A kellemes élmények és jó tapasztalatok alapján bízunk benne, hogy néhány év múlva újra lebonyolíthatunk egy ilyen eseményt. A pécsi szereplők dominanciája mellett egy előadó ugyan a határon túli Eszékéről érkezett, de bízunk abban, hogy legközelebb több jelentkezőt csábíthatunk ide a tágabb régióból.

Berta Gergely
PTE ÁOK Orvosi Biológiai Intézet

Szijártó Valéria átveszi a zsűri I. díját

OTKA Ipolyi Arnold-díj

Dr. Juhász-Nagy Sándor, az Élettudományi Szakkollégium korábbi elnöke javaslatára az OTKA Bizottság elnöke 1995-ben OTKA Ipolyi Arnold-díjat alapított. A díjat az OTKA Bizottság elnöke adományozza évente a hazai kutatások támogatási rendszerének elméleti és gyakorlati továbbfejlesztésében kifejtett sok éves munkásság elismeréseként.

Karunkról 2009-ben dr. Róth Erzsébet professzor asszony részesült e díjban. Korábbi díjazottak: dr. Szolcsányi János (1999) és dr. Dóczi Tamás (2008).

■ OTKA ■
I P O L Y I
A R N O L D
■ D Í J ■

Az
Országos Tudományos Kutatási
Alapprogramok Bizottsága

elismerését fejezi ki

Dr. Róth Erzsébetnek

az orvostudomány doktorának

a hazai alapkutatások támogatási rendszerének
elméleti és gyakorlati továbbfejlesztésében kifejtett sokéves
munkásságáért, számára az Élettudományi
Kollégium javaslatára

**Tudományfejlesztési
Díjat**

adományoz.

Budapest, 2009. november 3.

OTKA Bizottság
elnöke

Beszámoló Magyar Urológus Társaság XIV. Kongresszusáról

2009. október 1-3. között került megrendezésre a keszthelyi Balaton Kongresszusi Központban a Magyar Urológus Társaság (MUT) XIV. Kongresszusa. A tudományos program kiemelt témái az uroonkológia, az infektológia és a laparoszkópia voltak.

A szervezőbizottság elnöke, *prof. Farkas László* „Posztkemoterápiás RLA – ne csak végső esetben!” címmel tartott díszelőadást. Ezenkívül klinikánk munkatársai összesen tíz előadással képviselték egyetemünket: „ESBL infekciók az urológiában – regionalis adatok” (*dr. Szántó Árpád*), „A veserák modern sebészi kezelésének áttekintése” (*prof. Farkas László*), „Laparoszkópos partialis nephrectomia: hogyan befolyásolja a rezekált volumen a vesefunkciót?” (*dr. Bagheri Fariborz*), „Botulinum neurotoxin urológiai alkalmazása” (*dr. Pytel Ákos*), „TUMT szerepe a chr. prostatitis és a BPH kezelésében” (*dr. Fábos Zoltán*), „ESWL hosszútávú hatásai gyermekekben – tények és tévhitek” (*dr. Villányi Kinga*), „Kezeléssel összefüggő morbiditás csök-

kentésének lehetőségei pénisztumorkok esetében” (*dr. Pytel Ákos*), „Laparoszkópos pyelon plastika – műtéti technika és eredményeink” (*dr. Pusztai Csaba*), „Kismencedei szervek prolapsusa: kezdeti tapasztalataink a laparoszkópos promontofixációval” (*dr. Bagheri Fariborz*), „A laparoszkópos RLA értéke a klinikai I. stádiumú nem-seminomák kezelésében” (*dr. Pusztai Csaba*).

A poszter szekciókban az alábbi kilenc prezentációval jelentkeztünk: „Diagnosztikus nehézséget okozó retroperitoneális terime exploratív laparoszkópiája során nyert tapasztalataink. Esetismertetés” (*dr. Benkő Tamás*), „Kisméretű vesedaganat és metachron kétoldali mellékvesemetasztázis megoldása többszörös laparoszkópos beavatkozással” (*dr. Bagheri Fariborz*), „Laparoszkópos parciális nephrectomia: négy év tapasztalatai és eredményei” (*dr. Bagheri Fariborz*), „Radikális prosztatektómián átesett betegeink pre- és posztoperatív eredményeinek összehasonlítása a Par-

tin-féle nomogrammal” (*dr. Benkő Tamás*), „Primer húgycső adenocarcinoma férfi betegnél” (*dr. Damásdi Miklós*), „A patológiai stádiummegállapítás jelentősége a klinikai I. stádiumú nem-seminomák kezelésében” (*dr. Pusztai Csaba*), „Floppy iris szindróma – a tamsulosin kevésbé ismert mellékhatása” (*dr. Bányai Dániel*), „Nitinol stent implantáció recidív húgycsőszűkületben – tapasztalataink 26 eset kapcsán” (*dr. Jávornágy András*), „Leak point pressure értékek összehasonlítása elektrostimulációs kezelés előtt és után női stressz inkontinenciában” (*dr. Szűcs Kinga*).

A kongresszus keretében került sor a MUT tisztújító közgyűlésére, melynek során az elnöki tisztségre leköszönő *prof. Farkas László* helyére *prof. Pajor László* (SZTE Urológiai Klinika) kapott bizalmat három évre. *Prof. Farkas László* mellett *dr. Szántó Árpádot*, *dr. Fábos Zoltánt* és *dr. Pytel Ákost* az elnökség tagjai közé választották.

Dr. Jávornágy András

TUDOMÁNYOS SEGÉDMUNKATÁRSI ÁLLÁS!

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Élettani Intézetében induló Látásélettani Laboratórium keres motivált, kutatói gyakorlattal rendelkező munkatársat tudományos segédmunkatársi munkakörbe. A kiválasztásnál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- Végzettség: orvosi, természettudományos, pszichológus vagy mérnöki egyetemi végzettség.
- Gyakorlat: az egyetemi tanulmányok alatt vagy azután végzett kísérletes vagy elméleti kutatás az idegtudományok bármely területén. Külön előnyt jelent az alábbi területeken szerzett jártasság: elektrofiziológia, pszichofizika, funkcionális képalkotó eljárások, számítógépes modellezés, immunhisztokémia.

A sikeres pályázó az emlősök színlátásának eredetét és mechanizmusát vizsgáló, az OTKA támogatásával folyó kutatásokban vesz majd részt. Emellett cél, hogy a kutatási eredmények alapján PhD fokozatot szerezzen.

Az állás azonnal betölthető és jelenleg 2012. március 31-ig van biztosítva, a közalkalmazotti bértábla szerinti tudományos segédmunkatársi javadalmazással.

Jelentkezni szakmai önéletrajzzal, publikációs listával és rövid bemutatkozó levéllel lehet **dr. Buzás Péternél** a következő email címen: peter.buzas@aok.pte.hu.

Komócsi András – Ungi Imre – Kónyi Attila Szívkatéterezés artéria radialis behatolásból

Akadémiai Kiadó, 2009 (ISBN 9789630587549)

Az intervencionális kardiológia hatalmas fejlődésen ment keresztül az elmúlt évtizedekben. A mindennapos gyakorlat részévé vált az artéria radialis behatolás, amely a korábbi módszerekhez képest a beteget kevésbé megterhelő eljárás. Hazánkban 2008-ban a coronariaintervenciók már több mint 78%-a radiális artérián keresztül történt. A könyv a transzradialis technika ismertetésén túl betekintést ad a szívkatéterezés történetébe, a koszorúér-szűkületek, az atherosclerosis kialakulásának folyamatába. A jól illusztrált, részletes táj-anatómiai és fejlődéstani leírás mellett felöleli a katéteres diagnosztika és terápia teljes spektrumát, kitérve a legújabb módszerek, eszközök bemutatására, a megfelelő katéter, stent kiválasztására, a várható szövődményekre és elhárításukra.

Gyula Mózsik, András Dömötör, Tibor Past,
Viktória Vas, Pál Perjési, Mónika Kuzma, Gyula
Blazics, János Szolcsányi

Capsaicinoids

The authors of this special book have been active researchers in the different fields of medical sciences since the 1960s.

We gave an application for the innovative academic pharmacological and pharmaceutical industrial research in 2005 to the National Office for Research and Technology (Hungary) and we won it (Regional University Science Centre of Pécs, Hungary, RET-II, 0//2005).

The aims of this research programme (in time period of 2005 to 2008) were to produce: new drug combinations for patients with myocardial infarction (orally applicable combinations of capsaicinoids with aspirin) and for those with chronic degenerative movement disorders (orally applicable capsaicinoids with diclofenac and naproxen).

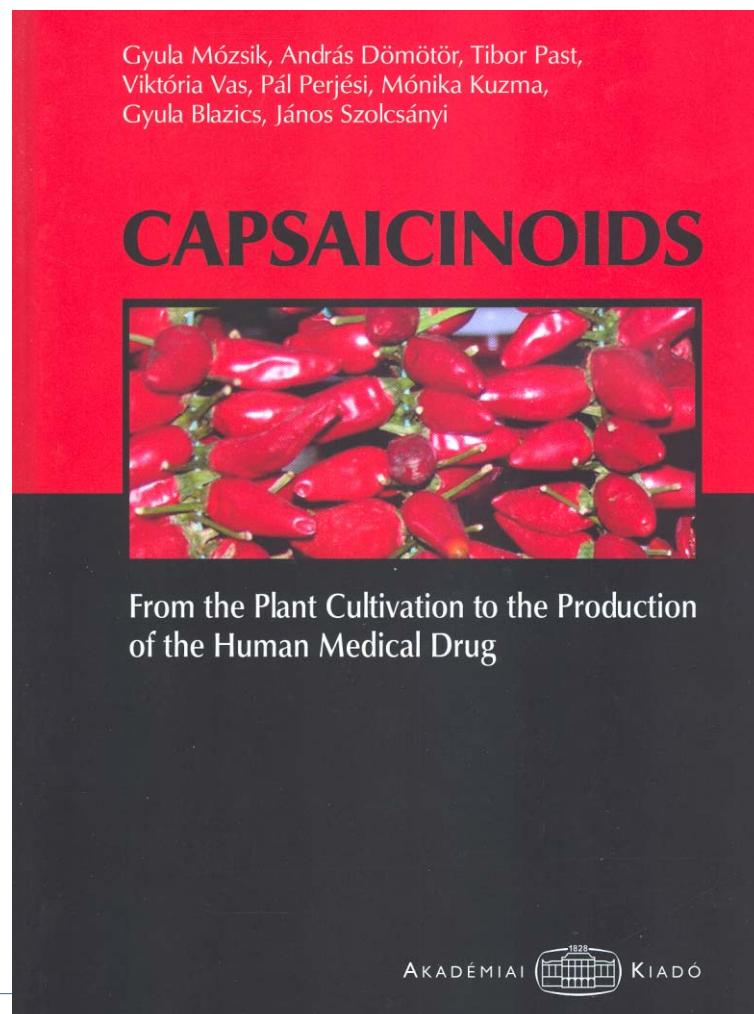
The capsaicinoids are well-known substances able to modify the capsaicin sensitive afferent nerves. Their actions are dose-dependent processes, and they are capable to modify the neurogenic inflammation, pain and defence of the different target organs against different noxious agents.

In this book, we summarized the different agricultural, chemical, physiological, pharmacological, toxicological, national and international legal, patent, pharmaceutical industrial, economical problems in our study programme during the development of new drug combinations of capsaicinoids with the different nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) in orally applicable drugs to patients.

The successful research steps required very complicated and interdisciplinary activities from all of us.

Twenty-one researchers (chemist, pharmaceutical chemist, physicians, pharmacutists, laboratory experts, biologists, engineers and agricultural engineers) have actively participated in this innovative pharmacological research.

We have learned a lot of new scientific, medical legal, chemical, agricultural, pharmaceutical industrial, patent, multidisciplinary, national and international laws and possibilities for the national and international cooperations. The authors summarized their obtained significantly different results in these studies from the years of 2005 to 2008. The authors offer the results of their observations to those involved in the different innovative research works.

A beteg gyermek táplálása

Szerkesztette Decsi Tamás

Medicina Könyvkiadó Zrt., 2009.

BEVEZETÉS

A klinikai táplálkoástudomány (clinical nutrition) a legáltalánosabban használt meghatározása szerint „olyan tudományág, amely a tápanyagok bevitelét, felszívódását vagy metabolizmusát megzavaró betegségek felismerésével és kezelésével, valamint a táplálkozással összefüggő betegségeknek a megelőzésével foglalkozik”. A táplálkozási hiánybetegségek, mindenekelőtt a súlyos klinikai tüneteket okozó vitaminhiányok (skorbut, rachitis, beriberi, pellagra) eredményes kezelése nemcsak a betegek látványos gyógyulását jelentette, de a társadalom szempontjából is jól érzékelhető, népegészségügyi jelentőséggel bírt. Az egyszerű étrendi beavatkozások látványos sikeréhez természetesen az is hozzájárult, hogy 50-100 évvel ezelőtt a különböző betegségek specifikus gyógyszeres vagy műtéti kezelésének az eszköztára jóval szűrebb volt a mainál.

A gyermekgyógyászati táplálkoástudomány (paediatric nutrition) nagyon hamar az önálló gyermekgyógyászat egyik jelentős diszciplínájává vált, aminek egyik nagyon fontos korai eredményét a csecsemőtáplálás módszertanának a kimunkálása jelentette. A helyes csecsemőtáplálás alapelveinek a gyakorlatba történő széleskörű átültetése minden bizonnyal igen jelentősen hozzájárult a csecsemőhalandóság drámai csökkenéséhez az ipari országokban a XX. század első felében. A csecsemőtáplálás napjainkban is a gyermekgyógyászati táplálkoástudomány egyik legjelentősebb fejezete, aminek a legfontosabb ismereteit *A csecsemőtáplálás szakkönyve* című munkámban 2001-ben foglaltam össze.

Az 1970-es, 1980-as évekre kikristályosodtak az egészséges gyermek energia- és fehérjeigényére vonatkozó ismeretek, jórészt tisztázódott a nyomelemek és a vitaminok szerepe a gyermekek táplálkozásában, kialakultak a legelterjedtebb táplálkozási hiánybetegségek, köztük a vashiány és a D-vitaminhiány eredményes kezelésének alapelvei. A klinikai kutatások számos olyan új ismeretet eredményeztek, amelyek már a mindennapok táplálási gyakorlatában is hasznosíthatók, és eredményesen járulhatnak hozzá a gyermekek egészségének megőrzéséhez.

Az egészség megőrzésének egyik fontos eszköze a gyermekeket fenyegető táplálkozási zavarok elkerülése. Mivel Magyarországon a gyermekkori táplálkozási zavarok megelőzésére és kezelésére vonatkozó ismeretek korábban összegyűjtött formában nem álltak rendelkezésre, ezért ezeket az ismeretek összefoglaltam a 2005-ben megjelent *Táplálkozási zavarok gyermekkorban* című könyvemben. Ennek a szakkönyvnek a célja az egészséges gyermek szervezetében a nem megfelelő táplálás következményeként kialakuló kóros történések összefoglalása, a káros következmények enyhítésére, a rossz táplálási gyakorlat miatt kialakuló betegségek gyógyítására vonatkozó ajánlásokat ismertetése.

Az egészséges gyermeket ért kedvezőtlen táplálkozási hatások elkerülése azonban csak egy része a táplálkoástudománynak a gyermekek egészségének javítására irányuló lehetőségeinek. A gyermekgyógyászati táplálkoástudomány hasonlóan fontos fejezete a különböző betegségekben szenvedő gyermek állapotának táplálási eszközökkel való javítása. Mivel Magyarországon a gyermekkori betegségek étrenddel összefüggő kezelésére vonatkozó ismeretek rendszerezett formában nem álltak rendelkezésre, elhatároztam, hogy szakkönyv formájában összefoglalom a legfontosabb tudnivalókat. A táplálási kérdéseket is felvető gyermekkori betegségek igen széles köre azonban gyakorlatilag lehetetlenné teszi, hogy egyetlen szerző hitele-

sen foglalkozhasson a beteg gyermek táplálásának minden részterületével. Ezért többszerzős munka létrehozása mellett döntöttem, amihez sikerült megnyernem a magyar gyermekgyógyászat vezető szakembereinek az együttműködését.

A beteg gyermek táplálásával, azaz a gyermekgyógyászati klinikai táplálkoástudománnyal foglalkozó szakkönyvünk célja a beteg gyermek szervezetében az alapbetegség következményeként kialakuló kóros nutríciós történések összefoglalása, és a káros következmények enyhítésére, az alapbetegség táplálási eszközökkel történő gyógyítására vonatkozó ajánlások ismertetése. Szakkönyvünket mindenekelőtt a

gyakorló gyermekorvosok tájékozódásának a megkönnyítésére szánjuk. Reményeink szerint a munkát fel lehet majd használni a gyermekgyógyászat egyetemi képzésében, a gyermekgyógyász rezidensek képzésében és a gyermekgyógyász szakorvosok továbbképzésében egyaránt. A szakkönyv forrásmunkaként szolgálhat az egészségügyi főiskolai karokon folyó dietetikus képzésben, valamint a közeljövőben elindítani tervezett egyetemi szintű diplomás táplálkoástudományi szakmenedzser képzésben is.

Bár a könyv az orvosi szakkönyvek szokásos szerkesztési elveit követi, a szöveg értelmezése nem igényel mélyebb orvosi vagy más egészségtudományi előképzettséget, ezért reményeink szerint a könyvet az orvosok, dietetikusok, védőnők és ápolók mellett haszonnal forthatják a beteg gyermekek szülei és hozzátartozói is.

Pécs, 2009. márciusában

Dr. Decsi Tamás

Emlékezés Beck Somára (1872-1930)

A magyar Dunántúl két nemzetközi híró bőrgyógyással ajándékozta meg az orvostörténelmet. Az első a kaposvári születésű *Kaposi Mór* a bécsi egyetem professzora volt, a másik pedig Beck Soma, a pécsi egyetem első dermatológiai tanára, aki Keszthelyen látta meg a napvilágot.

Szegény zsidó család sarjaként szülővárosában járt elemi iskolába, míg középiskolai tanulmányait előbb a keszthelyi, később a szombathelyi gimnáziumban, majd a budapesti evangélikus főgimnáziumban végezte, és az érettségi bizonyítványát is itt nyerte el 1889-ben. Ezután a budapesti orvosi karra iratkozott be, és 1895 januárjában avatták orvosá.

Már medikus korában kitűnt szorgalmával és tehetségével: Másodéves orvostanhallgatóként a II. sz. Anatómiai Intézetben, majd egy évvel később az Élettani Intézetben lett díjazott demonstrátor. Ötödéves korától a *Pertik Ottó* vezetése alatt álló Kórszövettani Intézetben dolgozott, ahol orvosi diplomájának megszerzése után tanársegédi kinevezést kapott. Itt működött 1895. október 1-ig.

Az 1895/96 tanévre az Élettani Intézet korábbi igazgatója, *Schordan Zsigmond* által alapított utazási ösztöndíjat nyerte el, majd a tanév befejezése után a külföldön végzett munkásságáról benyújtott beszámolója alapján az ösztöndíjat az 1896/97-es évre is neki ítélte a bizottság.

Az ösztöndíj első szemeszterét Bécsben töltötte. *Neumann Isidor* laboratóriumában dolgozott, és *Kaposi* valamint *Lang* klinikáját is látogatta, majd Párizsban a l'Hopital St. Louis-ban *Darier*, *Fournier* és *Gaucher* osztályain tevékenykedett. Állandó munkahelyet kapott a Collège de France szövettani laboratóriumában.

A második évben hat hónapot Hamburgban, a dermatológia nagy német mestere, *Paul Gerson Unna* klinikáján és laboratóriumában töltötte. Beck Soma ezekben az években több dolgozatot publikált, s egyik legnagyobb jelentőségű cikke: „Egy adat a rugalmas rostoknak a nyirokedényekhez való viszonyához” címen magyarul és németül is megjelent.

1897 őszén hazatért és *Pertik Ottó*, a Kórbonctani Intézet igazgatója külön munkahelyet engedélyezett számára. A fiatal tudós szakmai tekintélyére jellemző, hogy 1897-ben *Schwimmer Ernő* negyedszázados tanárkodásának emlékére kiadott „Ünnepi dolgozatok” című munkában Beck Soma neve is olvasható. Az Unna laboratóriumában végzett kísérleteiről számolt be „A resorcin befolyása alatt lehámlott szaruréteg szerkezetéről” címen.

1898-ban Hamburgban, az Orvosegyesület biológus szakosztályán „A bőr szövettani elváltozásai myxoedemánál” címen előadást tartott.

Beck Soma külföldön is elismerést aratott: 1898-ban a francia Dermatológiai Társulat levelező tagjává választotta, és később az Unna szerkesztésében megjelenő „Monatshefte f. praktische Dermatologie”, majd ennek megszűnte után a „Dermatologische Wochenschrift” c. lap munkatársa lett.

1900. március 1-jén a *Bródy Adél*ről elnevezett Gyermekkórház rendelőorvosává nevezték ki. 1900 augusztusában részt vett Párizsban a IV. Nemzetközi Dermatológiai Kongresszuson.

A patológus *Krompecher Ödön* részvételével írott „Die feinere Architektur der primären Hautcarcinome” c. munkával 1902-ben elnyerte az Unna által kiírt nemzetközi pályadíjat.

Ezen dolgozatban a bőr rákos daganatait hisztogenetikai alapon tárgyalja. Spinocellularis és basocellularis, valamint átmeneti fajtájú rákos daganatokról számoltak be, amelyek mindkét ráksejtet tartalmaznak.

1905-ben a Budapesti Tudományegyetem Orvosi Kara Beck Somát a bőr és bujakór tárgyköréből magántanárrá nevezte ki. Próbaelőadásának címe: „Gyermekkori bőrbajok összefüggése a belső szervek megbetegedéseivel” volt.

1908-ban pedig a Bródy Adél kórházban főorvossá választották. Ezen időszakban a gyermekgyógyászati vonatkozású dermatológiai tanulmányai megszorodtak és 1910 januárjában megjelent „Über das Erythema mycoticum infantile” c. dolgozata, ami Beck's disease néven is ismeretes.

Az első világháború kitöréséig ő volt a Budapesti Orvosi Újság ügyeletos dermatovenerológiai referense.

1914-ben törekény fizikuma ellenére is vállalkozott hadi szolgálatra, rövid harctéri munkássága után a Pénztézetek Hadikórházába került. 1915. március 18-án megtartott hadisebészeti értekezleten a háborús fagyásokról tartott előadást, 1916-ban pedig vaskos kötetben jelent meg tanulmánya a háborús bőrbetegségekről. Beck dolgozata ijesztő ábrákkal mutatta be a háború bőrgyógyászati „tükörképét”.

A háború befejeztével a fővárosi Zita Kórház bőrgyógyászati osztályának vezetésével bízták meg. Az 1918-ban a Budapestre menekült pozsonyi egyetem vezetésébe Beck Somát a bőr- és nemikórtani előadások megtartására kérte fel, majd tanszékvezetőként 1922. január 5-én a bőr- és nemikórtani tanszékre kapott meghívást és az intézettel 1924 december elején Pécsre költözött. Ő lett az első bőrgyógyász professzor és ő szervezte meg a klinikát.

A korábbi Csapatkórház épületében elhelyezett bőrgyógyászati klinika 1925 tavaszán nyílt meg. Fontos közleménye jelent meg 1925-ben a „Bőrbetegségek és dispositio” címen az Orvosképzésben. 1928-ban a Salvarsan kezelésről írt az Urol. Review c. lapban. Ezekben az években kérték fel a Jadassohn féle, 32 kötetes „Handbuch der Haut und Geschlechtskrankheiten” c. kézikönyv sorozat „Epitheliome” c. fejezetének megírására, ami 1931-ben jelent meg. 1929-ben ő búcsúztatta szeretett mesterét, Unna professzort, 1930-ban pedig már Beck Somát búcsúztatták pécsi kollégái. Április 21-én tüdőgyulladásban hunyt el, 57 éves korában. Beck Soma professzort a Pécs város vezetősége által adományozott díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra.

Beck Soma, a tanár, nagy gondnal dolgozta ki előadásait és szép nyelvezettel, igen érdekesen mutatta be a dermatológiát tanítványai előtt. Nagyon értékesek és talán a legszebbek voltak betegdemonstrációi, amelyekre ugyan nem készült, de annál inkább módjában állt csillogtatni szélesen megalapozott tudását. A klinikus Beck a betegágy mellett a szenvedő emberen igyekezett segíteni. Sokat foglalkozott a lupusos betegek külön otthonban való elhelyezésével. Minden alkalmas eszközt megragadott a szegény egyetemisták anyagi jólétének biztosítására. Mint a pécsi diákjóléti intézmény vezetője képkiallításokat és teadélutánokat rendezett, hogy a menekült diákok menzájához hozzájáruljon. A régi humanista iskola egyik kiváló képviselője volt, aki elsősorban a beteg ember sorsával törődött és a fiatalok kiképzésével foglalkozott, de sohasem hagyott fel a tudományos munkával.

Emlékezések. Beck Soma tanítványai, munkatársai, barátai 1930-ban magántanári habilitációjának 25 éves évfordulójáról egy-egy dolgozattal kívántak megemlékezni, de váratlan halála miatt ez mint „Beck Soma Emlékönyv” jelent meg.

1991 szeptemberében a klinika könyvtári folyosóján Beck Soma márványtáblájának a leleplezésére is sor került. A klinika könyvtárát Beck Soma Könyvtárnak nevezték el.

2005-ben, halálának 75. évfordulója alkalmából bronzplakett készült emlékére.

Ezen dolgozat a 80. évforduló idejére készült.

Dr. Emed Alexander, Haifa, Izrael

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

Az Anatómia Intézet TDK-s hallgatói kiváló eredményekkel szerepeltek az alábbi konferenciákon:

■ Az Amerikai Magyar Orvosszövetség (Hungarian Medical Association of America) diákkonferenciáján (Balatonfüred, 2009 augusztus 21-22.) *Bánki Eszter* „A PACAP neuroprotektív hatása diabetes-indukálta retinadegeneráció esetén patkányban” című előadásával első és *Horváth Gábor* „Early postnatal enriched environment decreases retinal degeneration induced by monosodium glutamate treatment in rats” című előadásával harmadik díjat nyert.

■ A Portóban megrendezett Nemzetközi TDK konferencián (IV. Young European Scientist Meeting, 2009. szeptember 25-27.) a Physiology and Medicine szekcióban *Siri Kommedal* I. díjat nyert az „An insight into the development of the circadian oscillator in the chicken pineal gland” című poszterprezentációjával (témavezető: Nagy András). Ugyanitt *Horváth Gábor*: „Early postnatal enriched environment decreases retinal degeneration induced by monosodium glutamate treatment in rats” poszterével I. díjat nyert.

■ A 9th International Symposium on VIP, PACAP and Related Peptides (Kagoshima, Japán, 2009. október 5-8.), és a Satellite Symposium of the 9th International Symposium on VIP, PACAP and Related Peptides (Yakushima Japan, 2009. október 2-3.) címmel megrendezett konferenciákon az alábbi munkatársaink vettek részt poszterekkel és előadásokkal: *Horváth B, Somogyi I, Gunszt D, Boros A, Pollák E, Németh J, Reglődi D, Lubics A, Molnár L*: Brain extirpation stimulate PACAP expression in the central nervous system of the earthworm; *Rácz B, Kiss P, Horváth G, Tóth G, Gasz B, Gallyas F Jr, Sümegi B, Reglődi D*: PACAP and preconditioning result in the same degree of cardioprotection in ischemia/reperfusion-induced cardiomyocyte apoptosis in vitro; *Horváth G, Reglődi D, Tamás A, Kiss P, Tóth G, Csernus V, Rácz B*: The effect of PACAP on survival and signaling pathways in chicken pineal cells is dependent on the circadian rhythm; *Farkas J, Horváth G, Szőgyi D, Koppán M, Besirevic D, Najjar T, Runte F, Gaszner B, Lubics A, Tamás A, Kiss P, Reglődi D*: Comparison of the effects of postnatal PACAP treatment, enriched environment, maternal deprivation, hypoxic

lesions and excitotoxic injury on the neurobehavioral development of newborn rats; *Szabadfi K, Atlasz T, Kiss P, Babai N, Griec M, Kőszegi Zs, Tamás A, Reglődi D, Gábrriel R*: Neurochemical investigation of neuronal cell types affected in ischemic retinopathy and in PACAP-mediated retinoprotection in rats; *Atlasz T, Szabadfi K, Molnár A, Kiss P, Reglődi D, Marton Zs, Hamza L, Gaal V, Tamás A, Hild G, Nyitrai M, Gábrriel R*: PACAP protects rat retina from UV-A radiation-induced degeneration; *Lubics A, Mark L, Váczy A, Reglődi D, Németh J, Kiss P, Kiss T, Pirger Zs*: Activity-dependent changes in the protein composition of the snail, *Helix pomatia* with special reference to pituitary adenylate cyclase activating polypeptide; *Tamás A, Börzsei R, Mark L, Bagoly T, Bay Cs, Csanaky K, Bánki E, Kiss P, Váczy A, Horváth G, Németh J, Czeglédi L, Szauer E, Helyes Zs, Reglődi D*: Presence of PACAP-38 in mammalian plasma and milk: from guinea pig to humans; *Reglődi D, Brubel R, Rácz B, Németh J, Boronkai A, Kiss P, Lubics A, Tóth G, Horváth G, Varga T, Szőgyi D, Fónagy E, Farkas J, Barakonyi A, Szereday L, Koppán M, Tamás A*: Presence of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) in the human placenta and its effects on survival of cytotrophoblast cells; *Horváth G, Farkas J, Besirevic D, Najjar T, Runte F, Atlasz T, Szabadfi K, Gábrriel R, Lubics A, Tamás A, Reglődi D, Kiss P*: Comparative study of the neuroprotective efficacy of PACAP and enriched environment in glutamate-induced delayed neurobehavioral development; *Kiss P, Mark L, Gaal V, Reglődi D, Váczy A, Tamás A, Helyes Zs, Hashimoto H, Baba A, Shintani N, Opsahl M, Narve B, Lubics A*: Investigation on the presence of PACAP in rodent and human tear film and its possible functions in rats and PACAP knockout mice; *Tamás A, Helyes Zs, Börzsei R, Mark L, Bagoly T, Bay Cs, Gyarmati J, Ertl T, Bódis J, Csanaky K, Bánki E, Kiss P, Váczy A, Horváth G, Németh J, Szauer E, Reglődi D*: PACAP-38 in human plasma and milk under physiological and pathological conditions: introductory measurements for possible future clinical diagnostic application (oral); *Atlasz T, Szabadfi K, Kiss P, Tamás A, Hashimoto H, Baba A, Shintani N, Gábrriel R, Helyes Zs, Reglődi D*: Extent of retinal damage in carotid artery occlusion-induced hypoperfusion model in PACAP deficient mice; *Fer-*

encz A, Kiss P, Rácz B, Weber Gy, Hashimoto H, Baba A, Helyes Zs, Reglődi D: Comparison of intestinal cold preservation injury on PACAP knock-out and wild-type mice; *Ferencz A, Kiss P, Rácz B, Weber Gy, Shintani S, Baba A, Helyes Zs, Reglődi D*: Comparison of intestinal warm ischemic injury on PACAP knock-out and wild-type mice (oral); *Horváth G, Szakály P, Rácz B, Kiss P, Helyes Zs, Tamás A, Lubics A, Hashimoto H, Baba A, Shintani N, Reglődi D*: The role of endogenous PACAP in protection against hypoxia and oxidative stress: in vitro studies in PACAP knockout mice; *Horváth G, Szakály P, Reglődi D, Tamás A, Kiss P, Lubics A, Tóth G, Sándor B, László E, Rácz B*: PACAP protects renal cells against in vitro ischemia and oxidative stress in primary kidney cultures (oral); *Kiss P, Atlasz T, Szabadfi K, Horváth G, Farkas J, Németh J, Lubics A, Tamás A, Gábrriel R, Reglődi D*: Comparison and possible relationship between PACAP- and enriched environment-induced retinal protection in MSG-treated newborn rats (oral); *Molnár L, Gunszt D, Boros A, Pollák E, Somogyi I, Horváth B, Németh J, Reglődi D, Lubics A*: The role of the circulatory system in the transportation of PACAP-like compounds in earthworms; *Pirger Zs, László Z, Hiripi L, Reglődi D, Lubics A, Mark L, Kemenes Gy*: Memory, cAMP and PACAP – a phylogenetically conserved function? – studies in *Lymnea stagnalis*; *Rácz B, Szakály P, Kovács K, Szabó A, Horváth G, Kiss P, Sümegi B, Gallyas F Jr, Bognár Z, Lubics A, Magyarlaci T, Tamás A, Tóth G, Reglődi D*: Effects of PACAP on mitochondrial anti-apoptotic pathways and cytokine expression in rats subjected to renal ischemia/reperfusion; *Reglődi D, Kiss P, Szabadfi K, Rácz B, Horváth G, Farkas J, Bánki E, Csanaky K, Gaal V, Lubics A, Tamás A, Gábrriel R, Atlasz T*: Review of the retinoprotective effects of PACAP (plenary lecture); *Sándor K, Kormos V, Botz B, Imreh A, Bölcskei K, Szolcsányi J, Reglődi D, Gaszner G, Hashimoto H, Baba A, Helyes Zs*: Impaired nocifensive behaviours and mechanical hyperalgesia, but enhanced thermal hyperalgesia in PACAP knockout mice; *Szabadfi K, Atlasz T, Bánki E, Csanaky K, Kiss P, Reglődi D, Gönczi P, Szabó A, Mester L, Jr, Sétáló Gy, Jakab F, Gábrriel R*: Effects of PACAP in streptozotocin-induced rat model of diabetic retinopathy; *Szakály P, Kiss P, Reglődi D, László E, Magyarlaci T, Németh*

J. Opsahl M, Braaten N, Helyes Zs, Tamás A, Lubics A, Hashimoto H, Baba A, Shintani N, Horváth G, Sümegi B, Rácz B.: The in vivo role of endogenous PACAP kidney ischemia/reperfusion: studies with knockout mice and radioimmunoassay; *Tamás A, Horváth G, Reglődi D, Kiss P, Gasz B, Tóth G, Németh A, Lujber L, Pytel J, Sümegi B, Rácz B.*: Protective effects of PACAP against oxidative stress in cochlear cells.

■ Az European Biological Rhythms Society kongresszusán (Strasbourg, 2009. augusztus 22-29) *dr. Nagy András* képviselte Intézetünket a „The chicken pineal oscillators need no LD cycles to start” című prezentációval.

Az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetből

■ Október 30-31-i dátummal került megrendezésre intézetünk és az Országos Vérelátó Szolgálat Szervkoordinációs Irodájának közös szervezésében egy szervdonációval foglalkozó továbbképző tanfolyam. Intézetünket szervezőként és előadóként *dr. Ezer Erzsébet* és *dr. Szenohradszki Katalin* képviselte.

■ November 5-én a Zala Megyei Kórház AITO és a MAITT Dél-Dunántúli Szekciója közös szervezésében továbbképző tanfolyamot tartottak „Jogi és etikai megfontolások az intenzív ellátásban” címmel. Intézetünkben *dr. Ezer Erzsébet* mint előadó és *dr. Mühl Diána* mint előadó, moderátor és levezető elnök vettek részt a rendezvényen.

■ November 13-án a Magyar Gyermek-Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság, valamint a Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkórházának Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Osztálya rendezésében „Folyadékterápia: általános irányelvek és speciális szempontok” című továbbképző konferencia volt, melyen intézetünkben *dr. Csontos Csaba* meghívott előadóként vett részt.

■ November 18-án *dr. Csontos Csaba* „Az égett beteg korszerű folyadékterápiája és hatása az életminőségre” című munkájával habilitációs eljárását sikeresen teljesítette. Gratulálunk!

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ A Magyar Gasztroenterológiai Társaság Endoszkópos Szekciójának 2009. évi vándorgyűlését Visegrádon a Silvanus Hotelben rendezték. Felkért előadóként *prof. Hunyady Béla* „Az epeúti szűkület kialakulása, típusai, következményei”, *dr. Pakodi Ferenc*

„Az endoszkópos ultrahang szerepe epeúti szűkületben” címmel tartott előadást. A vándorgyűlés előtt az MGT Endoszkópos Szekció és a Fiatal Gasztroenterológusok Munkacsoportja szervezésében egynapos endoszkópos képzés keretében *dr. Zimmer József* „Az endoszkópok felépítése” címmel tartott előadást.

■ A 10. Pécsi Intervenciós Radiológiai Szimpóziumon *dr. Vincze Áron* „A legújabb diagnosztikus és terápiás endoszkopos módszerek icterusban” címmel tartott előadást.

■ *Pár Alajos* professzor emeritus ülésléonként szerepelt és felkérésre előadást tartott a „Fókuszban az immunológia” elnevezésű Továbbképző Fórumon Debrecenben, szeptember 18-án.

■ A Magyar Májkutató Társaság 3. Hepatitis Nap címmel rendezett programján Esztergomban, október 9-én felkért előadóként referátumot tartott *Pár Alajos* „Akut hepatitisz szindróma” és *Pár Gabriella* egyetemi tanársegéd „A krónikus vírushepatitiszek diagnosztikája és terápiája” címmel.

■ *Pár Alajos* és *Pár Gabriella* október 15. és 17. között részt vett Hannoverben az „Immunology and Liver” nemzetközi kongresszuson.

■ *Pár Alajos* „Oxidative stress and antioxidant therapy in chronic viral hepatitis” címmel felkért előadást tartott november 14-én, Budapesten, a First Congress on Fatty Liver and Metabolic Syndrome c. nemzetközi kongresszuson.

■ A „Hetényi Géza” endokrinológiai és anyagcsere munkacsoport részéről *Bajnok László* egyetemi docens szeptember 23-án Kaposváron tartott továbbképző előadást „A reziduális rizikócsökkentés terápiás lehetőségei” címmel, valamint október 1-3 között Budapesten, a „2nd Central European Congress on Obesity” kongresszuson „Improvement of patient compliance during weight loss programs” címmel referátumot tartott. *Bódis Beáta* adjunktus a „Comparative measurements of fat mass using various devices” című, illetve *dr. Peti Attila* egyéni PhD-felkészülő a „Relation-ship of adipokines and non-esterified fatty acid to the insulin resistance in non-diabetic individuals” című posztterek első szerzői voltak.

■ Az „Endokrin betegségek laboratóriumi diagnosztikája” továbbképző tanfolyamon (október 7-8.) *Bajnok László* „Az endokrin hipertónia” és „A zsíryanagycsere endokrinológiája”, *Mezősi Emese* docens pedig „Endokrin tumorok vizsgálata”, „A pajzsmirigy működés zavarai”, valamint „A prolaktinoma diagnosztikája” címmel tartott előadást.

■ A XVI. „Pannon Endocrin Club Hétvé-

ge” című szimpóziumon, október 10-én, Győrben *Mezősi Emese* „A PCO metformin kezelése”, *Rucz Károly* főorvos „A férfi meddőség endokrin okai” címmel tartott összefoglaló előadást, *Bajnok László* pedig a primer aldosteronizmus tárgykörében tartott fórum vezetője volt.

■ Október 24-én „The 9th EFCC Continuous Postgraduate Course in Clinical Chemistry: New Trends in Classification, Diagnosis and Management of Thyroid Diseases” rendezvényen, Dubrovnikban, *Mezősi Emese* „Inappropriate TSH secretion” címmel tartott előadást.

■ „A belgyógyászat és a terhesség határterületi kérdései” továbbképző tanfolyamon, november 6-án, Hajdúszoboszlón, *Mezősi Emese* „Endokrin betegségek a terhesség alatt”, *Bajnok László* „Elhízott nők terhessége – terhességi elhízás” címmel tartott előadást.

■ *Bajnok László* „Fehérvári Atherosclerosis Találkózón”, november 7-én „Miért CV rizikó a hasi adipositas?” címmel tartott felkért előadást.

■ 2009. október 16-án és 17-én került megrendezésre a III. Miskolci Myeloma Konferencia, melynek helyszínül a lillafüredi Palota Szálló (Hunguest Hotel Palota) szolgált. A kétnapos rendezvényen felkért előadások hangzottak el plenáris üléseken, valamint bejelentett nyolcperces előadások tartására volt lehetőség.

A Pécsi Tudományegyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikájáról két plenáris előadás hangzott el: „Magas rizikójú (cytogenetikai eltérések, veseelégtelenség stb.) myelomás betegek korszerű kezelése” témakörben *dr. Dávid Marianna* egyetemi docens tartott felkért előadást, a „Thrombosis profilaxis myeloma multiplexben” témában pedig *prof. Losonczy Hajna* egyetemi tanár. A konferencia érdekessége volt a két „Párbaj”: az egyik a „Transzplantáció – nem-transzplantáció myelomában”, a másik a „Bortezomib első vonalbeli alkalmazása – nem alkalmazása myelomában” címet viselte. Az első párbaj eredményeként az autológ őssejt transzplantáció szerepe megerősítést nyert a myelomás betegek korszerű kezelésében. A második párbaj eredményeként pedig megállapítható, hogy nagy fontossággal bírna a bortezomib első vonalban történő alkalmazása, elsősorban nagy rizikójú myelomás betegek esetében. A magas szakmai színvonalú, ugyanakkor kellemes hangulatú rendezvény megszervezése *dr. Radványi Gáspár* és *dr. Mikala Gábor* nevéhez fűződik.

■ Október 15-18. között *dr. Késmárky Gábor* részt vett a 4th Central European Vascular Forum (International Educational Course) and 6th Adriatic Vascular Ultrasound Society – Meeting about Vascular Ultrasonography című továbbképző kongresszuson, a horvátországi Opatijában.

■ *Dr. Késmárky Gábor* felkért előadást tartott Hemoreológia címmel a Pest Megyei Flór Ferenc Kórházban 2009. november 9-13. között tartott Belgyógyászati Angiológia Vizsgaelőkészítő Tanfolyamon.

A Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetből

■ 2009. szeptember 24-26-a között Lisszabonban (Portugália) rendezték meg a 13th Congress of the European Shock Society nemzetközi konferenciát, melyen intézetünkben részt vett *dr. Veres Balázs* adjunktus. Előadásának címe: *Zsuzsanna Tucsek, Balázs Radnai, Tamás Dolowschik, János Pribér, Csenge Antus, Balázs Veres*: Ferulaldehyde, a degradation product of polyphenols, inhibits the lipopolysaccharide-induced inflammatory response in mice and in raw 264,7 cells.

■ 2009. október 1-je és 3-a között Prágában (Csehország) rendezték meg a Mitochondria, Apoptosis And Cancer: Targeting mitochondria to defeat cancer. EMRO Workshop-ot, melynek meghívott előadója volt intézetünk docense, *dr. ifj. Gallyas Ferenc*. Előadása *András Szigeti, Enikő Hocsak, Edit Rapolti, Zsuzsa Turi, Balázs Sümegi, Ferenc Gallyas Jr.*: SOUL: A novel BH3 protein that regulates mitochondrial permeabilisation and cell death.

■ 2009. október 2-3-ig Yakushimában (Japán) rendezték a Satellite Symposium of the 9th International Symposium on VIP, PACAP and Related Peptides nemzetközi konferenciát, melyen intézetünkben részt vett: *dr. Rácz Boglárka*, adjunktus. Poszter előadása: *Boglárka Rácz, Péter Kiss, Gabriella Horváth, Gábor Tóth, Balázs Gasz, Ferenc Gallyas Jr., Balázs Sümegi, Dóra Reglődi*: PACAP and preconditioning result in the same degree of cardioprotection in ischemia/reperfusion-induced cardiomyocyte apoptosis in vitro.

■ 2009. október 5-8-a között Kagošimában (Japán) a The 9th International Symposium on VIP, PACAP and Related Peptides nemzetközi konferencián intézetünkben posztert mutatott be *Rácz Boglárka*: *Boglárka Rácz, Péter Szakály, Krisztina Kovács, Aliz Szabó, Gabriella Horváth,*

Péter Kiss, Balázs Sümegi, Ferenc Gallyas Jr., Zita Bognár, Andrea Lubics, Tamás Magyarlaki, Andrea Tamás, Gábor Tóth, Dóra Reglődi: Effects of PACAP on mitochondrial apoptotic pathways and cytokine expression in rats subjected to renal ischemia/reperfusion; *Péter Szakály, Péter Kiss, Dóra Reglődi, Eszter László, Tamás Magyarlaki, József Németh, Marius Opsahl, Narve Braaten, Zsuzsanna Hellyes, Andrea Tamás, Andrea Lubics, Hitoshi Hashimoto, Akemichi Baba, Norihito Shintani, Gabriella Horváth, Balázs Sümegi, Boglárka Rácz*: The in vivo role of endogenous PACAP kidney ischemia/reperfusion: studies with knockout mice and radioimmunoassay címmel.

A Biológiai Intézetből

■ A Pécsi Akadémiai Bizottság Biológiai Szakbizottsága által 2009. november 12-13. között, a PAB székházában megrendezett Biológus doktoranduszok konferenciáján az intézetünkben dolgozó PhD-hallgatók a következő előadásokkal szerepeltek: *Harci Alexandra*: Urocortin kezelés hatása PC12 sejtekre; *Dobsa Judit*: Peridotális fibroblaszt sejtek válasza nyomásos mechanikai stresszre; *Varga Judit*: A p53 fehérje szerepe PC12 sejtek nitrogén-oxid indukálta apoptózisában; *Bátor Judit*: Nitrogén monoxid neuronális differenciációt és apoptózist befolyásoló jelátvitelének Ras-függése, *Balogh András*: A CREB transzkripció faktor szerepe PC12 sejtek neuronális differenciációjában és túlélésében; *Schipp Renáta*: A protein-kináz R szerepe az apoptózis szabályozásában PC12 sejtekben. *Balogh András* megkapta a zsűri által kiosztott III. helyezést, és az egyik közönségdíjat is.

Az Élettani Intézetből

■ Intézetünk oktatói nagy létszámban képviselték egyetemünket a Magyar Élettani Társaság LXXIII. Vándorgyűlésén, mely 2009. augusztus 27-29. között zajlott Budapesten. Elsőszerzős posztert prezentáltak: *Dr. László Kristóf* (Neuroenzim dopamin interakciók jelentősége passzív elhárításos tanulásban), *dr. Nagy Bernadett* (A medio-dorzális prefrontális agykéreg idegsejtjeinek iz-válaszkészsége), *dr. Takács Gábor* (Az IL-1 bétahomeosztatis hatásainak eltérő mechanizmusai patkány nucleus accumbensben). Előadást tartott: *dr. Tóth Krisztián* (Intraamygdaláris acylált-ghrelin mikroinjekciók okozta szé-

rum metabolit koncentrációk változása).

■ Intézetünket *dr. László Kristóf* és *dr. Tóth Krisztián* képviselte a 2009. szeptember 13-18. között Rodoszon megrendezett 41. Brain and Behaviour Society találkozón.

■ *Hlavathy Katalin* és *Szatmári Tímea* a Marosvásárhelyi Orvostudományi Egyetem 3. évfolyamos hallgatói a Márton Áron Ösztöndíj elnyerésével kéthetes tanulmányúton jártak intézetünkben.

■ 2010. január 21-23. között, intézetünk rendezi meg a 2010. évi IBRO International Workshop-ot, Pécsen.

■ A Magyar és az Orosz Tudományos Akadémia együttműködésének kereteiben intézetünkben folytat kutató-munkát *Nikolai Shugaljov* és *Aljona Sztafrovskaja*.

■ *Kiss Huba*, az Élettani Intézet tudományos diákkörös hallgatója Pro Scientia aranyérmes lett. Témavezetője, *dr. Jandó Gábor* egyetemi docens Pro Scientia témavezető kitüntetésben részesült.

A Farmakognózi Tanszékről

■ *Dr. Horváth Györgyi* adjunktus *dr. Szendrei Kálmánnak*, az SZTE Gyógyszerésztudományi Kar Farmakognózi Intézete emeritus professzorának felkérésére 2009. október 8-án „Varázsszerek, boszorkánydrogok/mérgek” címmel vendég-előadást tartott Szegeden, az ottani társintézet által az Orvostudományi-, Gyógyszerésztudományi- és Természettudományi Kar hallgatói részére egyaránt meghirdetett „Kábítószer a természetből” című kreditpontos kurzus keretében.

■ *Dr. Papp Nóra* adjunktus részt vett és felkért előadóként előadást tartott 2009. október 15-én a „Pannon Tudományos Nap” elnevezésű, mindenki számára nyitott és ingyenes konferencián. A „Középpontban a tudás” mottó viselő rendezvényre a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi és Veszprémi Területi Bizottsága (PAB és VEAB) közös szervezésében került sor Nagykanizsán, a Pannon Egyetemen. Az elhangzott előadás címe: „Ezer bajra jó”. – Gyógynövények népi használata Erdélyben”.

■ *Dr. Farkas Ágnes* és *dr. Horváth Györgyi* adjunktusok részt vettek az október 17-én és 18-án Pécsen, az MTA PAB Székházában rendezett „Klasszikus gyógyszerészeti tudományok újabb eredményei” című „A” típusú, kötelező, szinten tartó továbbképzésen.

■ *Dr. Szabó László Gy.* egyetemi tanár, tanszékvezető-helyettes és *dr. Papp Nóra*

egyetemi adjunktus 2009. október 17-én részt vettek és előadást tartottak a tanszékkünnkel szoros kapcsolatban álló Melius Alapítvány – elnöke *dr. Kőszegi Tamás dr. habil.* egyetemi docens – által családorvosok és egészségügyi szakdolgozók számára rendezett „Gyógyítás – más szemmel (Kiegészítő módszerek helye súlyos testi-lelki betegséggel élők gondozásában)” című kreditpontos továbbképző kurzuson. A kurzusra a Pécsi Szociális Háló Egyesület előadótérképében került sor. Az elhangzott előadások: *Dr. Szabó László Gy.*: Bizonyítékok és visszaélések a gyógynövényhasználatban; *Dr. Papp Nóra*: Nőgyógyászati megfigyelések és modern fitoterápia.

A Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetből

Nemzetközi konferencián az alábbi előadásokkal és poszterekkel szerepeltünk:

■ Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály, XIX. Tudományos ülésszak, Marosvásárhely, 2009 – *Helyes Zs., Elekes K., Börzsei R., Sándor K., Kereskai L., Pintér E., Szolcsányi J.*: A kapszaicin-érzékeny afferensekből felszabaduló szomatostatin szerepe légúti gyulladásmodellben (előadás).

■ Joint Meeting of the European Neuropeptide Club and Summer Neuropeptide Conference, Salzburg, Ausztria, 2009: *Helyes Zs., Sándor K., Tékus V., Pintér E., Elekes K., Tóth D.M., Szolcsányi J., J.J. McDougall*: Involvement of TRPV1 receptors in protease-activated receptor 2-induced joint inflammation and nociception (előadás); *Sándor K., Kormos V., Botz B., Imreh A., Bölcskei K., Reglődi D., Gaszner B., Szolcsányi J., Shintani N., Hashimoto H., Baba A., Helyes Zs.*: Decreased nociceptive behaviours and mechanical hyperalgesia in PACAP deficient mice (előadás); *Bánvölgyi Á., Cseharovszky R., Reglődi D., Shintani N., Hashimoto H., Baba A., Pintér E., Szolcsányi J., Helyes Zs.*: PACAP deficiency enhances oxazolone-induced allergic contact dermatitis in mice (poszter); *Pintér E., Sztitter I., Sándor K., Bánvölgyi Á., Elekes K., Szolcsányi J., J.P. Quinn, Helyes Zs.*: Investigation of the role of TRPV1 capsaicin receptors and tachykinins in dextran sulfate-induced mouse colitis model (poszter); *Bán Á., Perkecz A., Gömöri É., Szolcsányi J., Pintér E.*: Investigation of the role of neonatal capsaicin-desensitiza-

tion in the mercury chloride (HgCl₂)-induced lichenoid reaction of the rat mucosa (poszter); *Helyes Zs., Várecza Z., Elekes K., László T., Perkecz A., Pintér E., Sándor K., Molnár F.T., Szántó Z., P.C. Emson, J.P. Allen, Szolcsányi J.*: Expression of the somatostatin receptor subtype 4 in mouse and human lungs and its protective role in airway inflammation (poszter). Hazai konferencia:

■ Magyar Élettani Társaság LXXIII. Vándorgyűlése, Budapest, 2009 – *Helyes Zs., Várecza Z., Elekes K., László T., Perkecz A., Pintér E., Sándor K., Molnár F.T., Szántó Z., Szolcsányi J.*: A szomatostatin sst4 receptor expressziója a tüdőben és protektív szerepe gyulladásos folyamatokban (előadás); *Pethő G., Bölcskei K., Tékus V., Dézsi L., Szolcsányi J.*: TRPV1 receptor-agonisták deszenzibilizáló hatásainak összehasonlító vizsgálata a nociceptív hő- és hidegküszöb mérésével patkányban (előadás); *Barthó L., Benkő R.*: A vegetatív és a szenzoros neuronok által közvetített intesztinális mozgásválaszok (előadás); *Sándor K., Kormos V., Botz B., Imreh A., Bölcskei K., Reglődi D., Szolcsányi J., Shintani N., Hashimoto H., Baba A., Helyes Zs.*: A hipofízis adenilát-cikláz aktiváló polipeptid fájdalom-transzmisszióban betöltött szerepe (poszter); *Bánvölgyi Á., Helyes Zs., Szolcsányi J., Pintér E.*: Allergiás kontakt dermatitisz vizsgálata PACAP (pituitary adenylate-cycle activating polypeptide) génhiányos egerekben (poszter); *Benkő R., Undi S., Wolf M., Illényi L., Vereczkei A., Kelemen D., Cseke L., Csontos Zs., Horváth Ö.P., Barthó L.*: A P2 purinoceptor antagonist MRS 2179 gátló hatása humán ileum NANC relaxációjára *in vitro* (poszter); *Sztitter I., Pintér E., Sándor K., Bánvölgyi Á., Elekes K., Szolcsányi J.*: A TRPV1 kapszaicin receptor és a tachykininek szerepének vizsgálata dextrán-szulfáttal kiváltott bélgyulladás modellben (poszter).

■ International Workshop: Influence of degeneration and repair in the CNS and periphery, Budapest, 2009 – *Helyes Zs., Várecza Z., Elekes K., László T., Kereskai L., Perkecz A., Pintér E., Sándor K., Molnár F.T., Szántó Z., Emson P.C., Allen J.P., Szolcsányi J.*: Somatostatin receptor subtype 4 (sst4) is a potential novel target for the inhibition of airway inflammation and hyperresponsiveness (előadás); *Sándor K., Kormos V., Botz B., Imreh A., Bölcskei K., Reglődi D., Gaszner B., Szolcsányi J., Shintani N., Hashimoto H., Baba A., Helyes Zs.*: Decreased nociceptive behav-

iours and mechanical allodynia, but enhanced thermal hyperalgesia in PACAP deficient mice (poszter); *Bán Á., Perkecz A., Gömöri É., Bíró T., Szolcsányi J.*: Investigation of the role of neonatal capsaicin-desensitization in the mercury chloride (HgCl₂)-induced lichenoid reaction of the rat mucosa (poszter).

■ Pannon Tudományos Nap, Nagykanizsa, 2009 – *Sándor K.*: Új fájdalom- és gyulladáscsökkentő terápiás lehetőségek *in vivo* állatkísérletes vizsgálata (előadás).

■ A Magyar Toxikológusok Társaságának 2009. évi konferenciája (Galyatető, 2009. okt. 14-16.) – *Gregus Z., Némethi B.*: Foszforolitikus enzimek az arsenátot arsenitté redukálják, de hogyan? (előadás).

■ Biológus doktoranduszok konferenciája, Pécs, 2009 – *Sztitter I., Pintér E., Sándor K., Bánvölgyi Á., Elekes K., Szolcsányi J., J. Quinn, Helyes Zs.*: A TRPV1 kapszaicin receptor és a tachykininek szerepének vizsgálata dextrán-szulfáttal kiváltott bélgyulladás modellben; *Lengl O.*: A lipid raftok befolyásolásának hatása a szenzoros neuronok, sejtvonalak és szenzoros idegvégződések által expresszált tranzeins receptor potenciál vanilloid 1 (TRPV1) receptorok aktivációjára; *Markovics A.*: A szomatostatin sst4 receptor gyulladás-gátló és fájdalomcsillapító szerepe akut és krónikus gyulladásmodellekben.

A Fül-Orr- Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikáról

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2009 október 9-én Budapesten a Magyar Fájdalom Társaság éves kongresszusán meghívott előadónaként vett részt, és „A craniofaciális fájdalmak fül-orr-gégészeti vonatkozásai és kezelési elvei” címmel előadást tartott.

■ *Dr. Gerlinger Imre, dr. Szanyi István, dr. Móricz Péter és dr. Járasi Tamás* részt vettek a Zágrábban 2009. okt. 22-23-án megrendezett „I. Minimal Invasive Techniques in Otorhinolaryngology” nemzetközi konferencián.

■ *Dr. Németh Adrienn* tanársegéd részt vett 2009. október 22-én a Münchenben a *prof. Strupp* által szervezett, a szédülés témakörében rendezett konferencián.

■ *Dr. Bakó Péter és dr. Szabadi Éva* részt vettek 2009. október 15-16-án a csehországi Pardubice kórházában rendezett hangsebészeti kurzuson.

■ *Dr. Pytel József* 2009. október 1-2 -án részt vett Cipruson, Limassolban a *prof. Ferdinando Grandori* által vezetett AHEAD III európai kutatási project kere-

tében megrendezett, az időskori halláscsökkenések korai felismerésével foglalkozó konferencián, s ott összefoglaló előadást tartott. A projekt keretében a következő találkozó 2010 januárjában, Budapesten lesz, *Pytel* professzor szervezésében.

■ *Dr. Bauer Miklós és dr. Vóna Ida* 2009. október 21-24. között részt vettek meghívott előadóként Prágában a Homolka Kórházban a *prof. Jan Paska* által szervezett fülészeti microchirurgiai kurzuson.

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2009. november 6-án előadást tartott Pécsen, a Magyar Állcsont-Arc-és Szájsebészeti Társaság XIII. Kongresszusán „Arcfájdalmak fül-orr-gégészeti vonatkozásai” címmel.

■ *Dr. Gerlinger Imre és dr. Bauer Miklós* meghívott előadóként részt vettek a Székelyföldön, Szovátán megrendezett XXXIV. Román Nemzeti Fül-orr-gégészeti Konferencián. Előadásaik címe: *Gerlinger I*: Laser stapedotomy with a thermal shape memory self crimping Nitinol smart piston”; *Bauer M*: Reliable techniques in middle ear surgery.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ A klinika munkatársai 2 referátum és 3 előadás megtartásával, valamint 2 poszter bemutatásával vettek részt a Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Gasztroenterológiai Társaság Gyermekgasztroenterológiai Szekciójának XXVI. Tudományos Ülésén, Gyulán, 2009. október 2-3-án. Referátumok: *Decsi T*: A szoptatásról és hozzátáplálásról az ESPGHAN legújabb állásfoglalása alapján; *Soltész Gy*: Táplálkozástudomány, gastroenterológia és diabetes. Előadások: *Bokor Sz, Meirhaeghe M, Spinneker A, Gonzales-Gross M, Nova E, Widhalm K, De Henauw S, Luis MA, Molnár D, Dallengerville J*: A FADS gén cluster szerepe a szérumban LCPUFA variabilitásában; *Szabó É, Demmelmair H, Campoy C, Koletzko B, Decsi T*: Az anyai és a köldökzsinórvér adiponektintartalma és az antropometriai értékek közötti összefüggés a születéskor és 4 éves korban; *Tárnok A*: Glucose-galactose malabsorptio: pécsi tapasztalatok 4 eset kapcsán. Poszterek: *Noé R, Boehm G, Beermann C, Weyermann M, Rothenbacher D, Szabó É, Decsi T*: N-3 és n-6 többszörösen telítetlen zsírsavak az anyai és a köldökzsinór vérben; *Zsigmond A, Boehm G, Beermann C, Weyermann M, Rothenbacher D, Szabó É, Decsi T*: Összefüggés az anyai szérumban és az anyatej több-

szörösen telítetlen zsírsavösszetétele között. A kongresszuson *dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár és *dr. Tárnok András* egyetemi adjunktus üléselnöki feladatokat is el látott. *Dr. Bokor Szilvia* rezidens előadásával elnyerte a Henri Nestlé díj III. fokozatát.

■ *Dr. Molnár Dénes* egyetemi tanár „A felnőttkori betegségek gyermekkori megelőzése: különös tekintettel az intrauterin és korai postnatalis táplálásra” címmel, *dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár „A tehéntejfehérje allergia kezelésére alkalmazható tápszerek megváltozott ajánlása (2008-2009)” címmel tartott referátumot a „Legújabb ajánlások az egészséges és allergiára veszélyeztetett csecsemők táplálására” orvostovábbképző rendezvényen 2009. október 20-án Szegeden.

■ *Dr. Molnár Dénes* egyetemi tanár a rendezvény moderátoraként, *dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár pedig „A táplálékallergia tünetei, gyakorisága és következményei gyermekkorban” referátum megtartásával vett részt a Pécsi Táplálékallergia Akadémia rendezvényen, Pécsen, 2009. október 21-én.

■ *Dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár részt vett a 19th International Congress of Nutrition rendezvényen Bangkokban, 2009. október 4-9-én. „Methods of assessment of n-3 long-chain polyunsaturated fatty acid status in humans: a systematic review” címmel előadást tartott (társ szerzők: *Marosvölgyi T, Jakobik V, Fekete K*), valamint részt vett az Annals of Nutrition and Metabolism folyóirat szerkesztő bizottsági ülésén.

■ *Dr. Szabó Éva* rezidens és *Marosvölgyi Tamás* tudományos munkatárs két előadás tartásával szerepelt a 50th Annual Meeting of the European Society for Pediatric Research rendezvényen Hamburgban, 2009. október 9-12-én. *Marosvölgyi T, Tárnok A, Szabó É, Decsi T*: Fatty acid composition of plasma phospholipids in children with celiac disease and type-1 diabetes mellitus; *Szabó É, Demmelmair H, Campoy C, Koletzko B, Decsi T*: Adiponectin concentrations during pregnancy and at delivery and their relationship with anthropometrical data in newborns and children.

■ *Dr. Szabó Éva* rezidens és *Marosvölgyi Tamás* tudományos munkatárs két előadás tartásával szerepelt a Young European Scientific Meeting rendezvényen Portóban, 2009. szeptember 25-27-én. *Marosvölgyi T, Tárnok A, Győrei E, Szabó É, Noé R, Decsi T*: Effect of celiac disease and type-1 diabetes mellitus on fatty acid composi-

tion of plasma phospholipids in children; *Szabó É, Demmelmair H, Campoy C, Koletzko B, Decsi T*: Adiponectin concentrations during pregnancy and at delivery and their relationship with anthropometrical data in newborns and children.

■ *Dr. Szabó Éva* rezidens vehette át idén az „Alapítvány a Magyarországi Gyógyszerkutatásért” közhasznú szervezet által díjazott PhD-pályázat 2009. évi pályadíját. *Szabó* doktornő a Gyógyszerkémiai és Gyógyszertechnológiai Szimpózium '09 rendezvényen „A halolaj és a folsav-szupplementáció hatása európai várandós anyák zsírsavháztartására a várandósság ideje alatt és a születéskor: a NUHEAL nemzetközi vizsgálat” címmel tartott előadást (társ szerzők: *Marosvölgyi T, Campoy C, Koletzko B, Decsi T*) a díjátadó ünnepségen 2009. szeptember 29-én.

■ *Dr. Szász Mária* egyetemi főorvos, a Magyar Perinatológiai Társaság VIII. Kongresszusán vett részt 2009. szeptember 17-19-én Balatonalmádiban. Az alábbi előadást tartotta munkatársaival: *Takács L, Szász M, Gaál V, Adamovich K*: Koraszülött retinopathia: incidencia, klinikum.

■ *Dr. Répásy Judit* az ECOG nemzetközi konferencián az alábbi előadással szerepelt: „Effect of gene-polymorphism on energy expenditure in obese children.” (Társ szerzők: *Bokor S, Csernus K, Erhardt É, Molnár D*.) 2009. szeptember 16-19 között Dublinban.

■ *Dr. Erhardt Éva* egyetemi adjunktus 2009. október 8-án a Pécsen szervezett „Endokrin betegségek laboratóriumi diagnosztikája” kötelező, szinten tartó továbbképzésen „A gyermekkori diabetes és metabolikus szindróma” címmel tartott előadást, valamint az „Endokrin esetek” kerekasztal megbeszélés egyik előadója volt.

■ A „Posztgenomikai szemléletváltás első elemeinek megjelenése a medicinában” kötelező, szinten tartó tanfolyamon, Pécsen 2009. október 15-én *dr. Erhardt Éva* egyetemi adjunktus „Felnőttkori metabolikus betegségek lehetséges megelőzése gyermekkorban, obesitas és genetikai alapjai” címmel, *dr. Komlósi Katalin* rezidens „Mitochondriális medicina: klinikum és diagnosztika” címmel tartottak előadást.

■ A Gyermeksebészeti Osztály dolgozói: *Dr. Appelshoffer S, Mohai Cs, Árvai L, dr. Farkas A, dr. Juhász Zs, dr. Sente J, dr. Oberitter Zs, dr. Bíró E*. 2009. október 16-17-én Hortobágyon a XVI. Gyermektraumatológiai Vándorgyűlésen vettek részt és előadással szerepeltek – *Árvai L,*

Mohai Cs, Dr. Juhász Zs: Gyermekkori könyöktáji törések középtávú retrospektív vizsgálata.

■ A Pécs 2009. október 9-10-én megrendezett Gyermeknephrológiai Kongresszuson a klinika dolgozói az alábbi előadásokkal szerepeltek: Lakatos O, Györke Zs, Prohászka Z, Sulyok E: „Ritka genetikai konstelláció az atípusos HUS hátterében”; Sándor Gy, Oberitter Zs, Juhász Zs, Gyuris P, Juhász Sz, Mohai Cs, Herget K, Béli Edina, Fülöp Sz.: „A dysfunkcionális vizelet kezelésének eredményességét befolyásoló tényezőkről”; Tóth G, Nyúl Z, Csiky B, Melegh B, Wolfgang R, Bode-Böger M S, Sulyok E: „Adipokinek és endothel diszfunkció carnitin szupplementált urémiás betegekben”.

■ Az MGYT és a MDT Gyermekdiabetes Szekciójának XXVI. tudományos ülésén Gödöllőn, 2009. november 13-14-én a klinika részéről az alábbi előadások hangzottak el: Soltész Gy, G Dahlquist, C Patterson, C Cardwell, L Nystrom, Gyűrűs É és az EURODIAB Munkacsoport: „Az 1-es típusú diabetes epidemiológiája Európában”; Soltész Gy: „Hypoglycaemia a gyermekkori diabetesben”; Gyűrűs É, Soltész Gy és a Magyar Gyermekdiabetes Epidemiológiai Munkacsoport: „A gyermekkori 1-es típusú diabetes mellitus klinikai jellemzői – 1444 újonnan diagnosztizált gyermek adatainak prospektív elemzése (2002-2008).”; Kozári A, Erhardt É, Mazák I, Soltész Gy: „Brittle diabetes”? Egy történet folytatása.”

■ Az I. Pécsi Lions Klub könyvekből és kozmetikumokból álló ajándécsomagok adásával fejezte ki a klinika dolgozói a beteg gyermekek érdekében végzett munkájának elismerését. Az ajándécsomagokat dr. Farkas Zoltán, az I. Pécsi Lions Klub alapító tagja, a Lions Klubok Magyarországi Szövetségének ez évi kormányzója nyújtotta át a klinika munkatársainak 2009. október 29-én.

A Magatartástudományi Intézetből

■ Dr. Füzesi Zsuzsanna egyetemi docens 2009. november 19-21. között részt vett a Siófokon megrendezett Magyar Addiktológiai Társaság VII. Országos Kongresszusán. Kollégáival együtt az elterelés intézményrendszerének eredményességét vizsgáló kutatásairól külön workshop keretében számoltak be. Emellett külön előadásban foglalkoztak a droghasználók társadalmi kirekesztésével, kirekesztődésével.

■ Iskola a társadalmi térben és időben – a

PTE Oktatás és Társadalom Neveléstudományi Doktori Iskola és az MTA PAB Neveléstörténeti Munkabizottsága nemzetközi konferenciáján (Pécs, 2009. november 24.) az alábbi előadások hangzottak el: Füzesi Zs., Busa Cs., Tistyán L.: Felső tagozatos általános iskolások véleménye a kisebbségekről; Busa Cs., Füzesi Zs., Tistyán L.: Előítéletesség az iskolában – általános iskolai pedagógusok szerint.

■ A program zárókonferenciáján (Budapest, 2009. november 24-25.) Füzesi Zs., Busa Cs., Kesztyűs M., Tistyán L.: A prostituáltakkal és prostituáltakat érintő hatósági diszkriminációval kapcsolatos lakossági vélemények. A „Civil szervezetek és az anti-diszkriminációs törvény végrehajtása” témában hangzott el előadás.

A Mikrobiológiai Intézetből

Posztterek:

■ A 2nd European Congress of Immunology (Sept 13-16, 2009; Berlin, Germany) M Halász, B Polgár, N Kozma, G Berta, G Tóth, J Szekeres-Barthó: The key and the lock: Characterization of the receptor-binding part of Progesterone-Induced Blocking Factor (PIBF).

■ 2nd Central European Forum for Microbiology, October 7-9, 2009; Keszthely, Hungary – L. Emődy, Z Tigyi, W Gehárs, J Makovitzky: Applicability of topo-optical reactions in microbiology; Z. Tigyi, L Pótó, É Szentkirályi, L Emődy: Investigation of the distribution of virulence-associated genes in *Klebsiella* species from urinary tract and blood stream infections; L Sáfár, T Palkovics, L Emődy, Gy Schneider: Identification of *Campylobacter jejuni* antigens eliciting specific immune response; Sz Melegh, Z Tigyi, L Emődy, Gy Schneider: Characterisation of extended-spectrum beta-lactamase (ESBL) producing *Klebsiella pneumoniae* strains; K Lootz, Gy Schneider, T Kovács: Effect of different gas-mixtures on the proliferation of resident flora members of foodstuffs.

Előadások:

■ Royan International Twin Congress, 10th Congress on Reproductive Biomedicine, 5th Congress on Stem Cell Biology and Technology, Sept 23-25, 2009; Teheran, Iran – M Halász, B Polgár, N Kozma, T Berki, J Szekeres-Barthó: What harbours the cradle of life? The Progesterone-Dependent Immunomodulation.

■ 2nd Central European Forum for Microbiology, October 7-9, 2009; Keszthely,

Hungary – V Szijártó, L Emődy, T Pál, G Nagy: The role of minor antigens in the formation of protective immune response against shigellosis

■ Magyar Infektológiai és Klinikai Mikrobiológiai Társaság 37. Kongresszusa, 2009. október 1-3. Szeged – Tigyi Z, Pótó L, Emődy L: Különböző vaskötő rendszerek gyakorisága húgyúti és véráram fertőzésekben származó *Klebsiella* izolátumokban (poszter); Sonnevend Á, Kovács J, Schneider Gy: A *Campylobacter jejuni* fluorokinolon rezisztenciájának molekuláris háttere Magyarország dél-dunántúli régiójában (előadás).

■ Halász Melinda a teheráni Royan intézet által meghirdetett nemzetközi pályázaton nyert díjat az életképes magzat kihordására, megszületésére való alkalmatlanság okainak vizsgálata témában.

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ Az Orvosi Népegészségtani Intézet szakorvosai sorában köszönti két kiváló munkatársát, dr. Prantner Idát és dr. Stefler Dénest az októberben lezajlott sikeres szakvizsgájuk eredményeként.

■ Dr. Varga Csaba egyetemi docens, Gerencsér Gellért és dr. Szendi Katalin részt vettek a 8. Magyar Ökológus Kongresszuson Szegeden, 2009. augusztus 26-28. között, melyen intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: Varga Csaba: Az epidemiológia, mint szupraindividuális humánbiológia; Gerencsér Gellért, Szendi Katalin, Murányi Edit, Varga Csaba: Magyarországi gyógyiszapok ökotoxikológiai értékelése.

■ Dr. Horváth-Sarródi Andrea részt vett a Gasteinben, 2009 szeptember 30. és október 3. között megrendezett „12th European Health Forum Gastein” rendezvényen.

■ Dr. Budán Ferenc a Balatonvilágoson, 2009. október 6-8. között megrendezett Magyar Higiénikusok Társasága XXXIX. Vándorgyűlésén a következő előadással vett részt: Budán Ferenc, Szabó István, Finta Hajnal, Kozsich Réka, Ember István, Varjas Tímea: CYP1A1 és CYP2E1 gének expresszióját indukálta a transz-2-hexenal adása, Balb/C nude egérben.

■ Intézetünkben a Budapesten, 2009. november 13-15. között tartott Congressus Pharmaceuticus Hungaricus XIV. kongresszusán dr. Budán Ferenc és dr. Szabó István a következő posztterekkel vettek részt: Szabó István, Budán Ferenc, Finta Hajnal, Nowrasteh Ghodrattollah, Varjas Tímea,

Perjesi Pál, Ember István: A kemopreven-
ció új utat jelenthet a XXI. század gyógy-
szerészetében, a VII. és a VIII. Magyar
Gyógyszerkönyv összehasonlítása alapján
és *Budán Ferenc, Szabó István, Finta Haj-
nal, Nowrasteh Ghodrattollah, Várjas Ti-
mea, Perjesi Pál, Ember István:* Az E-2-
(4-metoxibenzilidén)-1-benzoszuberon
(MBB) előkezelés okozhatta-e az
onko/szuppresszor gének expressziójának
emelkedését metil-nitrozó-karbamid (MNU)
karcinogénnel kezelt CBA/Ca egerek má-
jában?

■ A 2009. november 8-12. között Japán-
ban, Yokohamában tartott Scientific Con-
gress of The World Federation of
Hydrotherapy and Climatotherapy
(FEMTEC) nemzetközi konferencián inté-
zetünkben *dr. Varga Csaba* egyetemi do-
cens *Varga Csaba, Szuettá Judit, Geren-
csér Gellért, Csizsér Attila, Domahidi Já-
nos:* Possible role and effects of organic
compounds in spa waters című előadásá-
val, *dr. Szendi Katalin:* Szendi Katalin,
Gerencsér Gellért, Murányi Edit, Varga
Csaba: Genotoxicity studies on Hungarian
peloids using Ames test című előadásával
és *Gerencsér Gellért:* Gerencsér Gellért,
Szendi Katalin, Murányi Edit, Varga Cs-
aba: New experimental methods for study-
ing medical muds samples című poszterrel
vett részt.

A Neurológiai Klinikáról

■ 2009. június 28-július 2-ig nagy siker-
rel lezajlott Budapesten a 28th Internation-
al Epilepsy Congress, több mint 4100
résztevővel, mely a legnagyobb létszámú
hazai tudományos rendezvény volt az utób-
bi öt évben. A rendezvény fővédnöke *Só-
lyom László* Köztársasági Elnök volt. A
kongresszust *Pálincás József*, az MTA el-
nöke és *Janszky József* (PTE Neurológiai
Klinika), a nemzetközi szervezőbizottság
elnöke nyitotta meg. A kongresszuson elő-
adást tartott egyetemünk több oktatója,
többek között *dr. Gyimesi Csilla* és *dr. Jan-
szky József*.

Dr. Gyimesi Csilla a kongresszuson átvet-
te a European Epilepsy Academy elnöké-
től, *prof. Giuliano Avanzini*től az „európai
epileptológus minősítést” (European Cer-
tification in Epileptology), a világon har-
madikként.

■ *Prof. Komoly Sámuel* klinikai és minő-
ségbiztosítási dékánhelyettes a dékán úrtól
megbízást kapott a „Komplementer medi-
cina” nem önálló tanszék tevékenységé-
nek koordinálására.

■ *Prof. Komoly Sámuel* 2009. szeptember

11-én felkért előadást tartott a 25th Euro-
pean Committee for Treatment and
Research in Multiple Sclerosis
(ECTRIMS) Congress 2009-on „Energy
metabolism in de- and remyelination”
címmel.

■ *Dr. Gyimesi Csilla* és *dr. Faludi Béla* si-
keres klinikai elektrofiziológia (ráépített
szakvizsga), és *dr. Tóth Márton* sikeres neu-
rológia szakvizsgát tett 2009. októberében.

A Patológiai Intézetből

■ „A magyar patológusok közössége 85.
születésnapja alkalmával tisztelettel kö-
szöntötte *prof. Jobst Kázmér* akadémi-
kust a Magyar Pathologusok Társasága 67.
kongresszusán, Sopronban, 2009. októbe-
rében. Ez alkalomból – Jobst Kázmér pro-
fesszor urat korábbi kórbonctani, kliniko-
patológiai tevékenységének elismerése-
képpen valamint a patológia és a klinikai
laboratóriumi diagnosztika szakmai kap-
csolatának fejlesztéséért – az International
Academy of Pathology Magyar Divíziója
Romhányi György Díjban, a Magyar
Pathologusok Társasága pedig **Romhányi
György Emlékéremben** részesítette.”

A Radiológiai Klinikáról

■ 2009. szeptember 17-19 között tartot-
ták meg a Fehérvári Angiológiai Napokat,
a Magyar Angiológiai és Érbébeszeti Tár-
saság és a Magyar Cardiovascularis és In-
tervenziós Radiológiai Társaság IV. közös
kongresszusát. Ezen a rendezvényen *dr.*
Harmat Zoltán üléslétnök volt és az alábbi
előadást tartotta meg: Az arteria uterina
embolizációval szerzett tapasztalataink
200 beteg tükrében. (*Harmat Z., Rostás T.,
Battyáni I.*)

■ 2009. október 29-30. között rendezte
meg a Pécsi Akadémiai Bizottság Székhá-
zában a Radiológiai Klinika szervezőbi-
zottsága a 10. Pécsi Intervenciós Radioló-
giai Szimpóziumot. Első nap szakdolgo-
zók előadásaira került sor: *Ribarics Ildikó,*
dr. Horváth László: A betegtájékoztató
története és a modern betegtájékoztató
etikai irányelvei intervenciós radiológiai
beavatkozás során; *Perusza Erika, dr. Bat-
tyáni István, dr. Harmat Zoltán:* A
radiofrekvenciás tumorkezelés; *Bárányné
Nagy Gyöngyi, dr. Battyáni István, dr.*
Harmat Zoltán: Myoma embolizáció,
mint alternatív megoldás; *dr. Battyáni Ist-*
ván: A radiofrekvenciás abláció kombiná-
ciós terápiaként történő alkalmazásának in
vitro és in vivo analízise; *Dr. Horváth
László:* Intraarterialis radio-embolizáció;

dr. Harmat Zoltán: Navigációs techniká-
val támogatott intervenciós radiológiai be-
avatkozások nehezen hozzáférhető elvált-
tozásokban; *dr. Szalai Gábor:* Intervenció
a komplex emlődiagnosztikában; *dr. Ros-
tás Tamás:* Vérzések ellátása intervenciós
radiológiai módszerekkel.

■ A Magyar Neuroradiológiai Társaság
XVIII. Kongresszusán (Siófok, 2009. no-
vember 5-7.) részt vett *dr. Lévai Andrea* és
dr. Weninger Csaba.

A Sebészeti Klinikáról

■ *Prof. Molnár F Tamás* egyetemi tanár a
Német Mellkassebészeti Társaság meghí-
vására október 8-10. között az Augsburg-
ban megrendezett DGT 18. Jahrestagung
során díszelőadást tartott: An external
view on the German Thoracic Surgery
címmel.

■ *Prof. Molnár F Tamás* a 2009. novem-
ber 25-27. között Barcelonában megren-
dezett International Joint Meeting on Tho-
racic Surgery alkalmából Overview and
ideas for future research című meghívott
előadással szerepelt a Tissue Engineering
in Thoracic Surgery panelben, az Empe-
ma Thoracis ülésen pedig üléslétnök volt.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ *Dr. Weber György* egyetemi tanár, a
Magyar Sebész Társaság Sebészeti Endo-
szkopos Szekciójának XIII. Kongresszu-
sán, Szegeden, 2009. október 9-én,
„NOTES, a természetes testnyílásokon ke-
resztüli sebészet” címmel „State of the
Art” előadást tartott. Ugyanezen a kong-
resszuson *Horváth Szabolcs, Baracs J.,
Horváth ÖP, Weber Gy.* társszerzőkkel
„Hasfali sérvék nyitott és laparoszkópos
kezelése kollagén halóval klinikánkon –
Összehasonlító vizsgálat” címmel tartott
előadást.

■ A The 9th International Symposium on
VIP, PACAP and Related Peptides kong-
resszuson (October 5-8, 2009, Kagoshima,
Japan) *Ferencz Andrea* egyetemi adjunk-
tus, *Kiss P, Rácz B, Weber Gy, Shintani S,
Baba A, Helyes Zs, Reglődi D.* társszer-
zőkkel „Comparison of intestinal warm
ischemic injury on PACAP knock-out and
wild-type mice” címmel tartott előadást,
illetve *Kiss P, Rácz B, Weber Gy,
Hashimoto H, Baba A, Helyes Zs, Reglődi
D.* társszerzőkkel „Comparison of intestin-
al cold preservation injury on PACAP
knock-out and wild-type mice” címmel
mutatott be posztert.

A Szemészeti Klinikáról

■ A székesfehérvári Első Lions Klub szervezésében, „A leggyakrabban vaksághoz vezető szemészeti megbetegedések, központban a macula degeneráció” címmel országos konferencia színhelye volt a fehérvárcsurgói Károlyi-kastély 2009. október 3-án. Az eseményre a Vakok és Gyengénlátók Országos Kulturális Találkozója rendezvénysorozat kapcsán került sor. A PTE KK Szemészeti Klinikáról *dr. Ajtony Csilla* Glaucoma címmel előadást tartott.

■ A 2009. november 20-án Budaörsön tartott „Modern képalkotó diagnosztika a szemészetben” elnevezésű tanfolyamon klinikánkról *dr. Pámer Zsuzsanna*: „OCT a hátsó szegment elváltozásainál” és *dr. Biró Zsolt*: „Hátsó rhexissel kombinált cataracta műtétes betegek OCT vizsgálata” c. előadásokat tartották.

A Szívgyógyászati Klinikáról

■ 2009-ben a Szívgyógyászati Klinika nagy részvétellel rendezte meg kardiológiai, szívsebészeti kötelező szintentartó tanfolyamát, továbbá az ECHO TTE licencevizsgát és MRI kurzusát.

■ Idén ünnepelte a Szívgyógyászati Klinika 10 éves születésnapját, mely alkalmából november 5-én a PTE ÁOK Tudományos Szakosztályának ülésén hangzottak el díszelőadások, többek között *prof. Korompai Ferenc* részvételével, aki az Egyesült Államokból utazott haza, hogy a pécsi szívsebészet kezdetéről is megemlékezessen.

■ 2010-ben Pécsen a Szívgyógyászati Klinika szervezésében megrendezzük a Magyar Szívsebészeti Társaság országos kongresszusát, valamint a Sebészeti Oktató és Kutatóintézzettel közösen a VI. International Symposium on Myocardial Cytoprotection elnevezésű rendezvényt.

■ *Paljunite Alina* (PTE ÁOK Szívgyógyászati Klinika, PTE ETK, témavezetők: *Kriszbacher Ildikó* PhD, *dr. Hejjei László* PhD) a Párizsban rendezett International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research konferencián két poszterbemutatóval szerepelt, részvételét a Pécsi Szívgyógyászati Alapítvány támogatta: *Paljunite A, Kriszbacher I, Vránics I, Kovács E, Szabados S, Boncz I, Hejjei L*: Conformation of bleeding quantity measured after heart operations under the effects of certain harmful habits and operative data; *Paljunite A, Hejjei L, Vránics I,*

Kovács E, Szabados S, Boncz I, Kriszbacher I: Conformation of bleeding quantity measured after heart operations according to meteorological and astronomical factors. – ISPOR 12th Annual European Congress, 2009. október 24-27, Párizs.

■ 2009. október 15-17 között zajlott Szegeden a szokásos éves Szegedi Echocardiographiás napok rendezvénye. Itt a Szívgyógyászati Klinika részéről meghívott előadóként *prof. Simor Tamás* az echocardiographia és az MRI összehasonlításáról, *dr. Cziráki Attila* a terhességben végzett echocardiographiás vizsgálatokról, *dr. Faludi Réka* pedig a bal kamrai örvényekről tartott előadást.

■ 2009. november 12. és 14. között a Szívgyógyászati Klinika oktatótermében került sor a Kardiológiai Kötelező Szintentartó Tanfolyam megrendezésére, 65 jelentkező részvételével.

■ 2009. november 19-20-án a Szívgyógyászati Klinikán került sor a Nemzeti Echocardiographiás Akkreditációs Bizottság által akkreditált transthoracalis echocardiographiás licensz vizsga lebonyolítására. A kilenc jelentkező *dr. Cziráki Attila*, *dr. Faludi Réka* és *dr. Asbóth Richárd* által alkotott vizsgabizottságnak számolt be felkészültségéről.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Göcze Péter* egyetemi tanár 2009. szeptember 25-én Szekszárdon a Magyar Nőorvos Társaság Délnyugat-Dunántúli Szekciójának 2009. évi tudományos ülésén felkért előadást tartott A petefészek daganatok és megelőzésük címen.

■ *Dr. Göcze Péter* egyetemi tanár 2009. október 1-én felkért előadást tartott a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Továbbképző kurzusán a Legújabb kutatási eredmények a méhnyakrák megelőző vakcinákkal címen.

■ *Dr. Göcze Péter* egyetemi tanár 2009. október 1-én A petefészek és más nőgyógyászati daganatok kemoterápiája, a platina mentes időszak jelentősége címen felkért előadást tartott az Onkológiai betegségek komplex diagnosztikája, terápiája elnevezésű továbbképző tanfolyamon.

■ A European Society for Pediatric Research 50. Kongresszusán, mely 2009. október 9-12. között került megrendezésre Hamburgban, két poszter előadással képviselte magát klinikánk. *dr. Flach Edina* és *mtsai*: Kynurenin acid concentration in the

umbilical venous and arterial blood címmel mutatott be posztert, *dr. Gyarmati Judit* és *mtsai*: Alteration of the gamma delta T lymphocyte subsets' cytokine profile in type I diabetic children címmel.

■ *Dr. Csermely Tamás* egyetemi docens 2009. október 30-án Budapesten Klinikai tapasztalatok a Qlaira fogamzásgátló tablettával címmel felkért előadást tartott a Qlaira fogamzásgátló tabletta bevezető szimpóziumán, melyet a Bayer Hungaria Kft. szervezett.

■ *Dr. Göcze Péter* egyetemi tanár 2009. november 6-7. között Budapesten megrendezésre került Magyar Nőgyógyász Onkológusok Társasága VII. Kongresszusán felkért előadást tartott Az egynapos kórismézési beavatkozások a nőgyógyászati onkológiában címen.

■ *Dr. Tamás Péter* egyetemi docens terhességi hypertonia témakörben felkért előadó volt a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház által 2009. november 6-7-én Hajdúszoboszlón tartott „A belgyógyászat és a terhesség határterületi kérdései” továbbképző rendezvényén.

■ *Dr. Csermely Tamás* egyetemi docens a Bayer Hungaria Kft. által Pécsen szervezett kerekasztal megbeszélésen, 2009. november 10-én felkért előadást tartott Fogamzásgátlás természetes ösztrogénnel címmel.

■ *Dr. Bózsa Szabolcs, dr. Molnár Gábor, dr. Menyhárt Csilla, dr. Mátrai Gábor és dr. Stefanovits Ágnes* 2009. november 12-14-én előadást tartottak a Fiatal Nőorvosok V. Kongresszusán Balatonfüreden az alábbi címekkel: *Bózsa Sz., Cseh A., Göcze K., Göcze P., Benczik M., Bódis J., Marek E.*: Cervicalis, pharyngealis és analis HPV status felmérése a prostituáltak STD szűrése során; *Molnár G., Vida G., Masszi Gy., Vizer M., Veszprémi B., Bódis J.*: Cardiomyopathia okozta non immun hydrops foetalis; *Menyhárt Cs., Kovács K., Wilhelm F., Vértess M., Szabó I., Bódis J.*: ERalfa/PI3K/Akt/ jelátviteli út és az endometrium UH változásainak vizsgálata posztmenopauzában; *Mátrai G., Bózsa Sz., Farkas B., Bódis J., Pótló L., Vizer M.*: A 3D ultrahang-volumetria szerepe a méhen belül sorvadott magzatok diagnosztikájában; *Stefanovits Á., Göcze P., Kovács K., Enyeczdi J., Papp Sz., Molnár G., Marek E.*: A konizátumok szövettani leleteinek korrelációja a méhnyak citológiai szűrésének eredményeivel és HPV státuszával.

■ *Marek Erika* PhD-hallgató és *dr. Bózsa Szabolcs* angol nyelvű előadással szerepeltek a Biológus Doktoranduszok Konferen-

ciáján Pécsen, 2009. november 12-13. között. Előadásai címe: *Marek E, Cseh A, Gócze K, Benczik M, Várszegi D, Gócze P, Bózsza Sz*: Prostitutes' cervical, pharyngeal and anal HPV status and attitudes towards HPV vaccination, *Marek E, Bózsza Sz, Molnár G, Stefanovits Á, Gócze K, Benczik M, Gócze P*: Knowledge about HPV infection and attitudes toward HPV vaccination in Hungary.

■ *Dr. Csermely Tamás* egyetemi docens felkért előadást tartott 2009. november 20-án Budapesten a Szülészeti-Nőgyógyászati Prevenációs Tudományos Társaság V. Nagygyűlésén „Hormonális fogamzásgátlás a legalacsonyabb ösztrogénnel” címmel, valamint részt vett a kongresszuson „A helyes fogamzásgátlási gyakorlat a tizenévesek körében” címmel megtartott protokoll konszenzus kerekasztal megbeszélésén.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár 2009. szeptember 11-én felkért előadást tartott a Dunajvárosban megrendezett Magyar Nőorvos Társaság észak-dunántúli szekció ülésén „Endoszkópia helyzete napjainkban Magyarországon” címmel.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár 2009. szeptember 25-én Magyar Nőorvos Társaság dél-dunántúli szekció ülésén „A Dél-nyugat-Dunántúli régió szülészeti osztályok 2008. évi adatainak elemzése” címmel tartott felkért előadást.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár 2009. október 1-jén „Nőgyógyászati daganatok sebészete” címen felkért előadást tartott az „Onkológiai betegségek komplex diagnosztikája, terápiája” elnevezésű továbbképző tanfolyamon.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár 2009. október 2-án a PTE KK Szülészeti és Nő-

gyógyászati Klinika „A szülészeti-nőgyógyászat aktuális kérdései” kötelező szinten tartó tanfolyamán felkért előadást tartott „Nőgyógyászati műtétek korszerű szemlélete, műtéti technikák” címmel.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár 2009. október 2-án a „Virágzó Női Egészség Egyesület” kampánya felkérésére Női egészség, intim egészség. Az intim izmok szerepe, a kontinencia jelentősége” címmel tartott előadást és vezetett kerekasztal beszélgetést.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár 2009. október 6-án PTE ÁOK Laboratóriumi Medicina Intézet kötelező szinten tartó továbbképző tanfolyamán felkért előadást tartott „Meddőség vizsgálata” címmel.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár 2009. október 17-én, a Magyar Nőorvosok Endoszkópos Társaságának Kongresszusán, Debrecenben „Képzés, akkreditáció a nőgyógyászati endoszkópiában” címmel tartott felkért előadást.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár üléselnöki feladatokat látott el 2009. november 13-20. között a „38th Global Congress of Minimally Invasive Gynecology Conference” rendezvényen, Orlando-ban.

■ *Dr. Bódis József* egyetemi tanár 2009. november 27-én a Pécsi Szülészeti és Nőgyógyászati Tudományos SZALON: Kismencede és a medencefenék kóros eltéréseinek klinikai jelentősége, rekonstrukciója témájú tudományos ülésen „Helyzetjavító műtétek” címmel tartott előadást.

Az Urológiai Klinikáról

■ 2009. szeptember 18-19-én rendezték meg Budapesten az V. Lilly Urológiai Akadémiát. A rendezvényen klinikánkról elő-

adást tartott *dr. Fábos Zoltán, dr. Pusztai Csaba, dr. Pytel Ákos, dr. Damásdi Miklós és dr. Benkő Tamás*.

■ A 2009. október 9-10-én Siófokon megrendezett 50. Somogyi Orvosnapok keretében *dr. Pytel Ákos* adjunktus „A penistumor komplex kezelése” címmel előadást tartott.

■ 2009. október 6-10. között Münchenben rendezték az Endourológus Világkongresszust (27th World Congress of Endourology & SWL). *Dr. Villányi Kinga* Long term effects of extracorporeal shock wave lithotripsy in pediatric population címmel, *dr. Bagheri Fariborz* Laparoscopic partial nephrectomy: impact of resected volume on renal function outcome címmel mutatott be poszttert.

■ Az Osztrák Kontinencia Társaság (Medizinische Kontinenz Gesellschaft für Österreich) 2009. október 16-án Kismartonban rendezte éves tudományos összejövetelét, melyen részt vett és előadást tartott *dr. Pytel Ákos* adjunktus.

■ 2009. 10. 28-11. 06 között rendezték meg a SIU (Société Internationale d'Urologie) World Congress-t Shanghai-ban. A kongresszuson részt vett *prof. Farkas László, dr. Szántó Árpád és dr. Pytel Ákos*. Surgical management of low and medium risk penile cancers, with isotope guided sentinel lymph node biopsy címmel *dr. Pytel Ákos* poszter prezentációt tartott.

■ Október 23-án és 24-én került megrendezésre az Európa Urológus Társaság 9. közép-európai találkozója (EAU 9th Central European Meeting) Ljubljanában, melyen klinikánkról részt vett *dr. Damásdi Miklós, dr. Jávornágy András és dr. Szűcs Kinga*.

In memoriam

Prof. Kiss Tibor

1922. augusztus 20-án született Budapesten. Diplomáját 1946-ban szerezte. Sebészetből, traumatológiából, érsebészetből szakvizsgázott. Egyetemi tanár, az orvostudományok doktora, a pécsi II. sz. Sebészeti Klinika, majd az I. sz. Sebészeti Klinika igazgatója. 1941-től kezdett dolgozni a budapesti Anatómiai Intézetben, majd 1947-től 1951-ig a pécsi Anatómiai Intézetben. 1951-től sebész a Pécsi Orvostudományi Egyetem II. sz., majd az I. sz. Sebészeti Klinikáján. 1985-1991 között a POTE rektorhelyettese. Anatómusként a sympathicus idegrendszer kutatásával foglalkozott, disszertációját is e témakörben írta. Tagja volt az első pécsi szívsebészeti munkacsoportnak, maga is végzett zárt szívműtéteket. Sokat foglalkozott perifériás keringési zavarok kérdéseivel. Vezetésével épült ki a modern érsebészet a pécsi egyetemen. Nevéhez fűződik a hazai laparoscopos sebészet bevezetése, ő végezte az első ilyen műtétet Magyarországon.

Kiss professzor halálával a pécsi klinikum nagy formátumú, szakmáját biztosan uraló, tanítványok több generációját magas szinten képző oktatóját, iskolateremtőjét veszítette el.

Búcsúznak tőle:

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara
és a Klinikai Központ munkatársai

MEGEMLEKEZÉS

Az idei év októberének utolsó péntekje kegyes volt hozzánk, gyönyörű őszi napsütésben tarthattuk meg - immáron tizenkettedik alkalommal - a Halottak napi temetői megemlékezésünket. Öröndes, hogy évről évre egyre nagyobb számban jelennek meg egyetemünk oktatói és hallgatói (magyar, angol és német programból), köztük sokan már anatómiai tanulmányaik befejezése után, mint felsőbbévesek. És egyre többen gondoljuk úgy, hogy évente egyszer elmegyünk a temetőbe, hogy a magunk módján kifejezzük, amit nagyon nehezen lehet kifejezni: köszönetet mondani, és leróni a legnagyobb tiszteletet azért, hogy vannak, voltak olyan embertársaink, akik felajánlották a testüket, hogy haláluk után anatómiai oktatás céljára használhassuk.

2009. október 30-án délután a temető kápolnájában ökumenikus szertartással vette kezdetét a megemlékezés. A szertartás alatt a hallgatók verseket, énekeket adtak elő. *Antal Mária Márta* (III. Évfolyam) „Sírkőre” című versét szavalta. *Tótsimon Kinga* (III. évfolyam) vezetésével húsz tagú kórus egyházi énekkel tette meghitté a szertartást. *Moritz Kohn* (II. évfolyam, Német Program) trombitán játszott, míg *Iker Borbára* (II. évfolyam) és *dr. Hollósy Tibor* orgonált. A szertartás magyar és német nyelven szólt. Intézetünk részéről *dr. Lázár Gyula* mondott beszédet.

„A temető DK-i szögletében van egy parcella, amit ma felkeresünk. Ennek egy része a hallgatóink által tanulmányozott emberek hamvait rejt. Különleges hely ez. Itt nincsenek kripták, családtagok nevét jelző drága sírkövek. Akik itt nyugszanak, sokfelől érkeztek. Nem ismerjük az életüket, nem tudjuk, merre jártak a világban, nem tudjuk, hogy mit szerettek és mitől tartózkodtak. Valószínűleg nem ismerték egymást, az életben nem találkoztak, és sok mindenben különböztek egymástól. Valami azonban összeköti őket. Életük egy pillanatában úgy döntöttek, hogy a testüket, minden ember legnagyobb értékét, átadják intézetünknek, és lehetővé teszik, hogy a jövő orvosai az ő segítségükkel tanuljanak, és ismereteik birtokában majd gyógyítsanak. Tiszteljük ezeket az embereket. Nemcsak itt, az emlékezés perceiben, hanem a boncteremben is, ahol másfél évig hetente találkozunk velük. Akik már itt vannak, csendben nyugszanak. Az itt nyugvók haláluk után az életet szolgálták.” (Idézet dr. Lázár Gyula beszédéből.)

Az intézet parcellájánál a hozzátartozók és a hallgatók mécseseket gyújtottak, és virágokat helyeztek el. Ezután az intézet munkatársai, a hallgatók kísérelében felkeresték *dr. Flerkő Béla* sírját, majd az idén elhunyt *dr. Lengvári István* síremlékét. Itt *Horváth Dávid* (III. évfolyam) *Reményik Sándor* Végrendelet című versét szavalta el, majd itt is elhelyeztük a megemlékezés virágait.

Dr. Hollósy Tibor
Anatómia Intézet

„Ágneska” története

Fotós múltam kezdete 60 évvel korábbra tehető, ugyanis 12 éves voltam, amikor először próbálkoztam a fényképezéssel. A „technikát” az édesapánktól ránk maradt, zöld filccel bélelt valódi bőr tokban lévő, velem egyidős, dupla kihuzatos, harmonikás Zeiss Ikon gép jelentette. A maga valóságában gyönyörű gép eredetileg lemezkazettás volt, de szereztünk hozzá rollfilm kazettát, így aztán 6x9-es képeket készíthettem, több-kevesebb sikerrel.

Második fényképezőgépemnek különös története volt. 1956 novemberében Pécsen, első éves medikus koromban vásároltam. A forradalom leverése után nem tudtam hazautazni Esztergomba. Az esedékes ösztöndíjak már korábban megérkeztek a Dékáni Hivatalba, de kifizetni csak a töredékét tudták, mert a hallgatók zöme - tanítás nem lévén - november 4-e után eltávozott. A bizonytalan politikai és gazdasági helyzetben, attól félve, hogy a pénz értékét veszíti, több alkalommal is „rendkívüli segély”-ben részesítették az itt maradottakat. Ebből vettem egy Certo Dollina Super gépet, amely már 24x36-os filmre dolgozott, Tessar 2.8/50-es objektíve és 1/500 sec-t tudó Compur Rapid zára volt. Ez a „modern” gép bátorított fel, hogy Lajos László (az azonos nevű, nagyhírű szülészprofesszor fia) joghallgató barátommal együtt 1957-ben belépjek a nemrég megalakult Mecseki Fotóklubba. Ő az idők folyamán AFIAP minősítésű fotóművésszé nőtte ki magát, míg én - vélhetően a klinikai munka, számolatlan ügyeletek, szakvizsgák stb. következtében - amatőr fotós maradtam.

Némi sikereket azért így is arattam klubtagságom idején. Ezek közül a legkedvesebb az „Ágneska” című képemhez fűződik. Ez a fotó már nem a Certo Dollinával, hanem akkori új büszkeségemmel, egy tükröréflexes Prakticával készült. Kislányunk figyelmét felkeltette a vasárnap délelőtti napfény csillogása a biedermeier szekrényen, odatotyogott, kezével gondosan megtámaszkodott, majd amikor már biztosnak érezte a talajt a lába alatt, felfelé nézve elmélyülten, hosszasan tanulmányozta a számára szokatlan jelenséget. Előkaptam a fényképezőgépet és exponáltam. Technikailag jól sikerült a kép, a „kompozíció” is tetszett, de számomra szédítő volt a póz. Ezért aztán 90°-nyi elfordítás után született meg a végleges kép! Először a Klubban, a szokásos heti képbírálaton dicsérték, majd az 1968-ban Pécsen megrendezett II. Nemzetközi Művészi Fotószalon falára is felkerült, pedig ugyan-

csak nagy volt a konkurencia, hiszen Európából és Dél-Amerikából 26 fotóklub szerepelt a tárlaton. 1970-ben, az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete VIII. Országos Fényképképzőiskoláján is beválogatta a zsűri, míg 1972-ben a Budai Fotó és Film Klub tavaszi tárlatán elnyerte az „egyesületi díj”-at, melynek attribútuma a Klub emblémájával díszített plakett volt. (Végül egy „technikai” megjegyzés a bemutatott képhez: sajnos az eredeti, 30x40-es nagytás holléte ismeretlen, csak egy 18x24-es, „ütött-kopott” kópiát találtam, ezért a hibákat, mint pl. a rászáradt vízcseppek, kéretik elnézni!)

Fotózni ma is szeretek, persze már digitális technikával.

Dr. Süle Tamás

MediArt, 2009/3. szám, 48. oldal.